

Nr 1

Lördag, den 15 Februar 1919

XVIII. Aargang

Abonnement: 4 Fr. aarlig, frit tilsendt.

I Overgangsstadiet —

Hele Verden befinder sig i Overgang fra Krigs- til Fredsforhold. Da Krigen udbrød saa vi det samme som vi nu er Vidne til: Kapitalens forsigtige Tilbageholden fra alt Initiativ saa længe Forholdene ikke er stabiliserede. Og overalt mærkes Følgerne deraf: Arbejdsløshed, indskrænket Arbejdstid i mange Foretagender, Overnervøsitet i Handels- og Industrikrise. Men medens den Forvirring, som opstod med Krigens Begyndelse, allerede var forsvundet efter 1—2 Maaneders Forløb og alle Erhverv arbejdede videre som før, endda under Højtryk af gode Konjunkturer, eller, afpassende sig efter Forholdene, omlagde deres Produktion, saa foregaar Overgangen fra Krigs- til Fredsforhold under længere og stærkere Veer end under det omvendte Forhold for 4½ Aar siden. Selv uden de politiske og sociale Bevægelser, som vi daglig er Vidne til, vil den „Lavtryksperiode“ som vi nu er inde i, vare længere end den i Eftersommeren 1914. Det var let nok at rive de Millioner Mænd, som Armeerne slugte, ud af deres daglige Dont, det var let nok at omdanne Tusinder af Virksomheder til Ammunitions- og Vaabenfabriker. Men at skaffe

Plads til alle de hjemvendte Mænd uden samtidigt at tage Brødet fra de Kvinder, som har indtaget deres Pladser, eller at omdanne de mange Krigsvirksomheder til Fredsproduktion,

det er ulige sværere, især for Centralmagterne, der ingen Raastoffer har til at fodre Fabrikkerne med — — — —.

Saa «Jomajo»s befriende «Endelig» lader sikkert vente lidt paa sig endnu. Men iøvrigt: vi i C. U. K. har ikke gjort os nogen store Illusioner med Hensyn til de snarlige Virkninger af Freden, som forresten formelt endnu slet ikke er sluttet, ikke engang reelt, thi Tyskerne og Polakkerne slaas jo stadig frisch-fröhlich videre, for slet ikke at tale om de forvirrede Forhold i Øst- og Sydøsteuropa. Den 15 November, da Forholdene endnu var svævende, skrev jeg i «Svenden»: «Vendepunktet *er* indtraadt, med al Kraft vil C. U. K. søge at staa Medlemmerne bi under de sandsynligvis usikre Forhold, vi gaar imøde». De «usikre Arbejdsforhold» *er* bleven Virkelighed; og hvorledes har C. U. K. nu klaret sig under de

usikre og glidende Forhold? For straks at sige det: bedre end ventet! Baade, naar vi tager Hensyn til Medlemsantallet og den økonomiske Side. Selvfølgelig er en Del af vore Medlem i Tyskland rejst hjem; men ikke saa mange, som

Endelig!

Mel.: Hvor Nordhavet bruser — — — —

Nu snører Naven sin Randsel igen
Og drager til fremmede Riger.
Der har man vist savnet den farende Svend,
Især hos de kønneste Piger.
Dog trøst jer — han har bare samlet Kraft,
Den lange Ferie, som han har haft.

Vi haaber at «Fatter» har luftet ud
I Navernes Sovegemakker.
At Sengen staar opredt som til en Brud,
Samt rensat for hans Kakkerlakker.
Thi Fatter, der er ingen Mening i,
At vi skal fodre dit Menageri.

Hvis Herbergmutter ved Gryden staar
Naar Naven han kommer paa Trappen.
Saa sig, at nu har vi i fire Aar
Bogstavelig — suget paa Labben.
Men nu vil vi sku snart Revanche ha'e,
Som Ludendorff til «die Franzosen» sa'e.

I Førstningen faar vi et grueligt Mas
Med alle de nybagte Skikke.
Vort Naverkort er lidt gammeldas,
For Grænserne passer vist ikke.
Men gudskelov, at vi har lært som dansk
At være Kammerat med tysk som fransk.

Naar Naven derhjemme har holdt sig neutral,
Saa satte han deri en Ære.
Som Arbejder er han international,
Og det vil bestandig han være.
En Krig er kun for Politikerne
Men ej for «Naverbolschevikerne».

København, December 1918.

«Jomajo».

Alle som ved Indvielsen af Hamborgerafdelingens Foreningshus paatænkte os med Blomster, Lykønskninger og Telegrammer: *Afdelingens dybtfølte Tak!*

Udvalget.

man egentlig skulde befrygte. Saaledes har vore to største Afdelinger: Hamborg og Kiel hidtil mistet forbavsende faa Medl. Og de Medlemmer, som er vendt hjem, har i de fleste Tilfælde tilmeldt sig de hjemlige Afdelinger, der forøvrigt ved egen Kraft har formaaet at vinde en Del Medl., alene København har i Januar Maaned haft 16 Indmeldelser. Saa vi er ikke færre end for $\frac{1}{4}$ Aar siden. Nu den økonomiske Side: aldrig har C. U. K. i sin snart 20aarige Levetid udbetalt saa megen Syge- og Arbejdsløshedsunderstøttelse, som det sidste halve Aar. Først har den »spanske» slaaet vældigt til Kasserne, især i Tyskland, og dernæst er der selvfølgelig udbetalt megen Arbejdsløshedshjælp, saavel i Tyskland som i Danmark, hvor Raastofmanglen har bevirket en uhyggelig Arbejdsløshed. Men ialt Fald de større Afdelinger har kunnet klare sig uden at faa Tilskud, dels med Mærkesalget fra de mere heldigt stillede Medlemmer, dels fordi de tildels havde store Kassebeholdninger, saa det er forholdsvis smaa Beløb, der er udsendt til Afdelingerne fra Berlin og Zürich. Enden er jo imidlertid endnu ikke, og skulde Arbejdsløsheden stadig vedvare, selv efter Foraarets Komme vil de 2000 Fr., som er bevilget til Merunderstøttelse snart være opbrugt. At C. U. K. da bevilger et yderligere Beløb anser jeg for givet.

Naa, fordi vi ikke hælder til for overdreven Optimisme, behøver vi ikke at være Pessimister: Kuldebølgen, hvormed Vinteren vilde manifestere sin Tilværelse, er væk; udenfor er Luften allerede varm og fuld af Foraarsfornemmelser; her i det indelukkede Svejts, hvor Bjergene optager den Plads, hvor Kornet skulde staa, afskaffes saa smaat Rationeringerne, skønt de allerklogeste Hoveder med matematisk Sikkerhed havde forudsagt, at der mindst vilde gaa et Aar før dette kunde lade sig gøre. Og nu er Ostene (og ogsaa Svejtsernaverne) ellevilde fordi det forhadte Brødkort forsvinder til 1 April. Hvorfor skulde ogsaa Samfundsmaskineriet ikke komme til at klappe før man egentligt nu tror! Aa jo, det kan ske, selv om det varer mange Aar, før de sociale og politiske Bevægelser, der nu er oppe, lader Samfundet trække Nathuen ned over Ørerne, som før Krigen. Men Menne-skene har under de 4 frygtelige Krigsaar vist en saa fænomenal Tilpasningsevne, at de ogsaa

vil finde sig tilrette, selv om det bryder og gærer. Da kommer igen Navens Tid, som Zacha Friis digter i sin Prolog til Københavnerforeningen ved dens 20aarige Stiftelsesfest:

Lad det ramle, lad det skramle sammen, alt hvad Fortid bød,

Lad den gamle Vikingflamme atter blusse af sin Glød, Den vil blusse i os alle efter fire bitre Aar.

Vi vil atter snøre Randslen, Længslen over Lande gaar — Grib kun Stokken, sæt kun op. —

Over Jurakædens Bjerge over alle Alpers Top, Vi vil drage ind i Franken, søge Paradiset op, Vi vil end engang forsøge, efter Krigens, Undergang — Ud paa Landevejen med en lystig Sang!

Gid det snart vil ske!

H. J. Larsen.

Hovedbestyrelsesmøderne

den 24-9-18.

Uden Bemærkninger oplæstes og godkendtes Protokollen, hvorefter den af Forretningsføreren modtagne og besørgede Korrespondance behandledes, derunder saadan, der var ført med Breuning om Betaling af hans mange skyldige Rater. Fra et Medlem var foreslaaet at offentliggøre Arbejdsforholdene i de forskellige større Byer, hvor C. U. K. har Afdeling, i Bladet. Bortset fra, at C. U. K. før i Tiden har haft daarlige Erfaringer med saadanne Meddelelser, vedtoges det, for Øjeblikket ikke at drøfte Tanken nærmere, da det under de nuværende Forhold, som jo forøvrigt har standset saa godt som al Rejseliv, er umuligt at faa hurtige og nøjagtige Meddelelser om Arbejdsforholdene. Efter at en Del mindre Sager var færdigbehandlede, sluttedes Mødet.

Den 18-11-18.

H. B. samledes for at tage Stilling til den af den tyske Revolution fremkaldte Situation. Desværre var der kun kommet faa og mangelfulde Meddelelser fra de tyske Afdelinger om Arbejdsforholdene, men H. B. var dog enstemmig af den Menning, at der nu forelaa den Situation, som nødvendiggør den i 1917 vedtagne Ekstraunderstøttelses Ikrafttræden. Det blev vel fremhævet, at efter Forslagets Bogstav skulde Ekstraunderstøttelsen først udbetales efter *Fredsslutningen*; men den Mening var ogsaa enstemmig, at det var i Forslagets Aand, om det nu blev erklæret i Kraft. Det vedtoges derfor at give Ekstraunderstøttelsen Lovgyldighed fra den 11 Novembet at regne. Forretningsføreren meddelte, at H. B.s Forslag til § 5 var saa godt som enstemmig vedtaget, det vedtoges at lade den nye § 5 have Gyldighed fra den 1 December. For mere frit at kunne disponere over C. U. K.s Kassebeholdning i Berlin, vedtoges det, at anmode K. U. om at opsigte de Penge, der staar paa 3 Maaneders Frist i Dresdenerbanken, samt at bede K. U. drøfte, hvorledes Pengene bedst kan sikres for Fremtiden. Fra Hamborg forelaa Meddelelse, at Afdelingen dér havde købt sig et eget Hus, samt meddelte Forretningsføreren at der til Indvielsen var sendt en Lykønskingsadresse fra C. U. K., hvilket billigedes af H. B.

Den 2-1-19.

Protokollen oplæstes og godkendtes, hvorefter en Skrivelse fra K. U. angaaende Forholdene i Tyskland oplæstes, endvidere en Meddelelse fra Breuning, der tilbød C. U. K. en deponeret Sparerkassebog paa 500 Fr., der

bliver fri om 2 Aar. H. B. vedtog at tage mod Tilbudet men ogsaa at bede B. om dog regelmæssigt at indsende kontante Afdrag. Fra en hel Del tyske Afdelinger forelaa Meddelelser om Forholdene i Tyskland, hvoraf det fremgik, at der vel i de fleste Afdelinger var megen Arbejdsløshed; men at der endnu ikke var rejst ret mange Medlemmer hjem. Efter at forskellige Smaasager var behandledes sluttedes Mødet.

Den 15-2-19.

Uden Bemærkninger godkendtes Protokollen, hvorefter en omfangsrig, af Forretningsføreren modtaget og besørget, Korrespondance behandledes: Fra Berlin forelaa Meddelelse, at C. U. K.s Kassebestand dér nu var stillet under de 3 skandinaviske Gesandters Beskyttelse. Fra København forespurgt om der var nogen bestemt Frist, efter hvilken man kunde slette de uberejste Medlemmer, der dog ikke, af den ene eller anden Grund, kommer til at rejse. I Erkendelsen af, at der her er et Hul i vore Love, som ved første Lejlighed skal stoppes, vedtog H. B. at svare, at Lovene ikke hjemler os Ret til at udelukke eller slette saadanne Medl. dersom de da ikke gør sig skyldige i Overtrædelse af § 28 eller 29. Men samtidigt vedtoges at gøre Afdelingerne opmærksom paa, at det er disses Ret at nægte Svende Optagelse, dersom der af en eller anden Grund bliver nedlagt Indsigelse derimod og Foreningen godkender denne. Og selvfølgelig kan der da ogsaa nedlægges Indsigelse mod Optagelse af uberejste, om hvem der er Grund til at tro at de ikke rejser. Fra Hamborgerafdelingen var sendt en Tak for den af C. U. K. sendte Adresse samt Meddelelse om, at den til Fordel for Foreningshuset havde ladet trykke Agitationsmærker. I Betragtning af, at Hamborgerafdelingen fortjener al Støtte i det Værk, den har paabegyndt, vedtog H. B. at bevilge 50 Fr. til Køb af saadanne Mærker. Da Fagstatistiken tager megen Plads op og næppe vil give et andet Billede før Rejselivet begynder rigtig, d. v. s. næppe i Aar, vedtoges det at undlade Fagstatistiken i Aar og kun optage Statistik over Afdelingernes Medlemsantal, Nationalitet etc. Paa Grund af den enorme Stigning af Trykpriserne vedtoges det: hellere at lade Bladet udgaa uregelmæssigt end lade Forretningsføreren udfylde Bladet. Det besluttedes at udgive det første Numer som Dobbeltnumer samt at afslaa en Anmodning fra et svensk Medlem om at inføre en politisk Spalte i Bladet. Den nærmere Motivering herfor overlodes det Forretningsføreren at klarlægge i Bladet. Fra Münchenerforeningen var indsendt Forslag om, at H. B. skulde omændre Afsnit E i Ekstraunderstøttelsen til ogsaa at gælde for saadanne ugifte Medl., som har været mindre end 1 Aar tilmeldt den samme Afdeling. Efter grundigt at have drøftet Forslaget vedtoges det, ikke at kunde gaa med dertil. Af Münchenerafdelingens Skrivelse fremgik det, at der var megen Arbejdsløshed i München; men at Medl. ogsaa modtog 8 M. i daglig Understøttelse. H. B. tvivler ikke om, at denne Understøttelse er knap nok; men mener ikke at de foreliggende Forhold giver H. B. Ret til at handle paa egen Haand. Havde Forholdet været det, at vore Medl. i Tyskland slet ikke fik nogen Stats- eller Kommuneunderstøttelse, havde H. B. ikke betænkt sig paa, under Paaberaabelse af ekstraordinære Forhold, at gaa uden for Lovens Rammer og bagefter forlange C. U. K.s Sanktion, men den Situation foreligger, efter H. B.s Mening, ikke. Forøvrigt har Forslaget vidtrækkende, meget vidtrækkende Konsekvenser. Konsekvenser, som Münchenerforeningen vist næppe har gennemtænkt. Da C. U. K. det sidste halve Aar har ydet overordentlig-

megen Syge- og Arbejdsløshedsunderstøttelse vedtoges det at andrage om fordoblet Statstilskud, endvidere drøftedes Hovedkassens finansielle Stilling. Forretningsføreren meddelte, at der siden November ikke var indsendt nogen videre Beløb og at der ikke de første Par Maaneder kunde ventes saadanne, da de skandinaviske Afdelinger næppe kunde afse Penge til H. K. og det fra Tyskland, paa Grund af den lave Kurs, var kostbart at faa tilsendt Penge. Det besluttedes derfor, i Overenstemmelse med et af K. U.s tidligere Forslag, at anmode Züricherforen. om at lade C. U. K. optage et Laan i Spetzlerfondet paa 1000 Fr. mod behørig Sikkerhed og 5% Rente.

Efter endnu en Del Smaasagers Behandling sluttede Mødet.

Paa Hovedbestyrelsens Vegne:

C. Möller, Formand. H. J. Larsen, Sekretær.

Forslag til Ekstraunderstøttelsen.

München. I Anledning af det nye Forslag om Ekstraunderstøttelse, som nu er traadt i Kraft, har der igaar Aftes paa vort Møde her, udviklet sig en livlig Diskussion, som endte med en Opfordring til undertegnede om at gøre opmærksom paa følgende Misgreb, som er blevet begaaet ved Affattelsen af Forslaget. Under § 6 hedder det nemlig: «Desuden har fuldtbetalende ugifte Medlemmer, der *uafbrudt* har været tilmeldt en Afdeling *mindst 1 Aar*, Ret til at hæve 25 Fr. i Arbejdsløshedsunderstøttelse i samme Dagsrationer, som de ugifte, der falder ind under § 11, 3 Stk.

Herved er der skaffet en Fordel for de bedre stillede Naver, d. v. s. Svende, som i længere Tid har staaet i Arbejde, idet disse Svende straks kan faa Understøttelse i den By, hvor de bliver arbejdsløse, hvorimod de mindre heldige ingenting kan faa og maa gaa saa meget længere paa Rejsen, dersom de skal opnaa at faa brugt hele deres Understøttelse.

Det er særlig Medlemmerne af de tyske Afdelinger som, grundet paa Tysklands nuværende Stilling, maa lide under Krigens Følger, idet Rejselivet er umuliggjort, Tilgangen til Byerne forbudt, og ingen Udsigt til at opnaa Arbejde. Svendene maa nu blive, hvor de er, indtil der aabner sig en Mulighed for dem enten at de kommer i deres gamle Pladser igen eller til de kunne rejse hjem, og dette kan ofte vare flere Dage, ja Uger. Derfor maa der ogsaa gøres noget for disse Medlemmer.

Münchener-Afdelingen forlanger nu og henstiller til H. B., at denne § 6 faar en Tilføjelse, nemlig:

«Medlemmer af de tyske Afdelinger har dog Ret til at hæve deres Understøttelse i den Afdeling, de ere tilmeldte, uden Hensyn til, hvorlænge de har været tilmeldte.»

Loven om Ekstraunderstøttelsen vil først derved opnaa sin rette Betydning, nemlig at støtte saadanne Medlemmer, som har det mest nødig.

At her maa handles hurtigt er indlysende, vi venter derfor, at H. B. tager Hensyn til os og, at denne Tilføjelse *hurtigst* bliver vedtaget, saa at vore arbejdsløse Kammerater kan faa deres saa haardt tiltrængte Understøttelse.

Med Naverhilsen

For Münchener-Afdelingen:
Chr. Petersen, Formand.

Statistik over Skand. C. U. K.s Medlemmers

Fagene	Nationalitet			Alder			Heraf Tilfældende	Selvstændige	Fagene	Nationalitet			Alder			Heraf Tilfældende	Selvstændige				
	Dansk	Svensk	andre N.	Under 20 Aar	20—25	25—30				Over 30 Aar	ialt	Dansk	Svensk	andre N.	Under 20 Aar			20—25	25—30	Over 30 Aar	ialt
Agenter . . .	2	—	—	—	—	—	1	—	Overført	493	18	12	10	16	99	338	533	40			
Arbejds mænd . . .	53	—	—	—	—	—	8	—	Kontoristinder	4	—	—	—	—	3	1	—	—			
Assistent . . .	1	—	—	—	—	—	14	2	Kontorbud	1	—	—	—	—	1	—	—	—			
Bagere . . .	26	—	—	—	—	—	6	2	Korkskærer	1	—	—	—	—	—	—	—	—			
Barberere . . .	14	—	—	—	—	—	14	—	Korrespondent	1	—	—	—	—	1	—	—	—			
Betonarbejder . . .	1	—	—	—	—	—	1	—	Kunst- og Trædrejere	8	—	—	—	2	1	5	8	—			
Billardmarkør . . .	1	—	—	—	—	—	1	—	Kurvmagere . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Billedhuggere . . .	1	—	—	—	—	—	1	—	Kuske . . .	5	—	—	—	1	1	1	5	—			
Billedskærere . . .	3	—	—	—	—	—	2	2	Købmænd . . .	16	—	—	2	3	2	9	18	—			
Blikkenslagere . . .	42	1	—	—	—	—	29	3	Lagermestre . . .	3	—	—	—	—	—	3	3	—			
Blomsterhandler . . .	1	—	—	—	—	—	7	1	Litograf og Stentrykkere	3	—	—	—	—	—	3	4	—			
Bogbindere . . .	18	1	2	—	—	—	8	1	Lohgarver . . .	3	—	—	—	—	1	2	3	—			
Bogholder . . .	2	—	—	—	—	—	2	2	Malere . . .	104	2	1	2	2	34	43	106	11			
Borere . . .	1	—	—	—	—	—	1	1	Maskinarbejdere	11	36	1	2	6	41	76	153	—			
Bundtmagere . . .	3	—	—	—	—	—	1	3	Maskinmestre . . .	6	—	—	—	—	2	4	6	—			
Bødkere . . .	9	—	—	—	—	—	8	9	Maskintrykkere	2	—	—	—	—	—	—	—	—			
Børstenbinder . . .	1	—	—	—	—	—	1	1	Masseur . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—			
Cicelbørere . . .	1	—	—	—	—	—	1	1	Mekaniker og Instrumentmag.	18	3	—	—	1	—	1	1	—			
Cigarhandlere . . .	4	—	—	—	—	—	5	5	Metalstøbere . . .	1	—	—	—	5	4	11	21	—			
Cigarmagere . . .	41	5	1	—	—	—	35	46	Modelsnedkere	3	3	—	—	1	1	3	1	—			
Cigarsorterere . . .	2	—	—	—	—	—	2	2	Montører . . .	6	—	—	1	1	3	6	10	—			
Dekateur . . .	1	—	—	—	—	—	1	1	Murere . . .	54	—	—	—	2	8	34	54	—			
Dugmagere . . .	5	—	—	—	—	—	2	2	Musikere . . .	2	—	—	—	—	1	2	2	—			
Elektrikere . . .	8	—	—	—	—	—	2	8	» kvindelige	2	—	—	—	—	—	1	1	—			
Elektromontører . . .	1	—	—	—	—	—	1	1	Møllere . . .	3	—	—	—	—	—	3	3	—			
Fabrikanten . . .	2	—	—	—	—	—	2	2	Natvægter . . .	3	—	—	—	—	—	1	1	—			
Fabrikarbejdere . . .	1	—	—	—	—	—	1	1	Nittere . . .	6	—	—	—	—	—	1	1	—			
Farvere . . .	2	—	—	—	—	—	—	—	Ovnbygger . . .	2	—	—	—	—	2	4	6	—			
Filehugger . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	Papirhandler . . .	1	—	—	—	—	—	2	3	—			
Fisker . . .	1	—	—	—	—	—	1	1	Pianofortearbejdere	4	—	—	—	1	1	1	1	—			
Fodtøjsarbejdere . . .	2	—	—	—	—	—	1	1	Portefeuillearbejder	1	—	—	—	1	—	3	4	—			
Forvalter . . .	1	—	—	—	—	—	1	3	Portier . . .	1	—	—	—	—	—	1	1	—			
Formere . . .	12	3	2	1	2	6	10	19	Pølssemager . . .	1	—	—	—	—	1	1	1	—			
Fotografer . . .	3	—	—	—	—	—	3	3	Rangermester . . .	1	—	—	—	—	—	1	1	—			
Friseurinde . . .	1	—	—	—	—	—	1	1	Rebsslager . . .	1	—	—	—	—	—	1	1	—			
Frugthandler . . .	1	—	—	—	—	—	1	1	Rentier . . .	1	—	—	—	—	—	1	1	—			
Fyrbødere . . .	7	—	—	—	—	—	3	4	Restauratører . . .	15	1	—	—	—	—	1	1	—			
Galvanisørere . . .	1	—	—	—	—	—	1	1	Røger . . .	1	—	—	—	—	—	16	16	—			
Gartnere . . .	7	—	—	—	—	—	3	7	Rør . . .	3	—	—	—	—	1	—	1	—			
Garvere . . .	10	1	—	—	—	—	1	9	Rørleggere . . .	34	6	—	—	—	—	4	4	—			
Glarmestre . . .	11	—	—	—	—	—	7	12	Sadelm. og Tapetserere	34	—	—	—	10	10	20	40	7			
Glassliber . . .	2	—	—	—	—	—	2	2	Savskærere . . .	2	—	—	—	2	—	—	—	—			
Guldsmede . . .	28	1	—	—	—	—	18	29	Sejlmagere . . .	2	—	—	—	—	—	2	2	—			
Guldsmede . . .	2	—	—	—	—	—	1	1	Skibsbyggere . . .	5	—	—	—	—	1	6	7	—			
Gørtlere og Metalarbej.	4	—	—	—	—	—	1	3	Skibsskok . . .	4	—	—	—	—	1	3	4	—			
Handlere . . .	4	—	—	—	—	—	3	4	Skibstakler . . .	1	—	—	—	—	—	1	1	—			
Handlersker . . .	4	—	—	—	—	—	2	2	Skomagere . . .	10	—	—	—	—	2	9	11	—			
Kaffetøster . . .	11	—	—	—	—	—	1	1	Skræbore . . .	2	—	—	—	—	—	—	—	—			
Karetmagere . . .	1	—	—	—	—	—	1	1	Sygeplejer . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—			

Meddelelser fra Forretningsføreren.

Alle udklæbde Medlembøger bedes indsendt til undertegnede, der da udsteder ny. Gør samtidigt opmærksom paa, at ved Levering af Dublikater eller Bøger til Indmeldelse kommer de ikke i Numerorden. Af de 3000 Medlemsbøger som vi modtog i April f. Aar, har det vist sig, at over 1000 er forkert indbundne og derfor ubrugelige. Disse er nu udrangerede og maa erstattes af Leverandøren, og indtil dette er sket, kommer Bøgerne som sagt ikke i Numerorden. — Dette for at undgaa Reklamationer fra Kassererne.

I den i No. 10 f. Aar offentliggjorte Adressefortegnelse er sket følgende Forandringer:

Følgende Medlemsbøger ere tabt og erklæres hermed for ugyldige: Nr. 4456 *Jens Juul*, Bager, Kbhvn. 4002 *Sophus Christensen*, Murer, Kbhvn. 3318 *Peter Olsen*, Kelner, Sørum. 3409 *Georg Eriksen*, Assistent, København.

Regnskabet, som viser ganske interessante Tal, er bleven udskudt til næste Numer.

Som Medl. ser tager Statistiken denne Gang *megen* Plads op. Angaaende Kommentarer til Statistiken henvises til Artiklen «C. U. K.s Fremgang» i Bladet Nr. 11 fra 1918. *H. J. Larsen.*

Med dem var det i 1918 sløjt, saa sløjt som aldrig før. Kun Afdelingerne i *Aarhus* og *Stavanger* hævdede Traditionen. Til Gengæld var Juleavisen fra den jyske Hovedstad ogsaa Tip-Top: Omslaget godt tegnet og udført: en Nav, der skuer ind over det snebedækte Aarhus; Indholdet: bogtrykt, glimrende illustreret, god Prosa, Poesi og Vittigheder; ikke at forglemme et Fotografi af nogle meget originale Naveransigter. Selvfølgelig vidner Indholdet ogsaa om, at der er Liv og Humør i Aarhusnaverne og, at der gøres noget for Medl. C. U. K. i Aarhus kan være sin Avis bekendt, ja! Jeg er ligeved at tro, at Aarhusavisen er den bedste Naver-Juleavis, der endnu har set Lyset!

Vor yngste Afdeling: Stavanger, har ogsaa Ære af sin Avis, især naar tages Hensyn til, at det er den første. Som i Aarhus-

avisen er ogsaa her Stoffet meget afvekslende og Tegningerne rigtig gode. At ogsaa Stavanger-nerne véd, hvorledes Spiritusforbudet i det „fri“ Norge kan omgaas, viser følgende Spørgsmaal: „Har Du observeret, at Haarvandsleverandørerne har store Leverancer, men at Naverne Haarvækst til Trods herfor ikke bliver kraftigere.“ (Velbekomme! Nej, maa jeg saa bede om $\frac{1}{2}$ Liter „Rote“ eller en Liter sød Grenasch; den Slags „Haarvand“ er dog bedre, selv om det ogsaa kan stige til Hovedet, helt op under Haarrødderne! Red.) Vor Stavangerafdeling hævder flot Pladsen som en rigtig Naverforening.

Til Julen udsendte *Odenseafdelingen* et smagfuldt tegnet og udført Lykønskningskort, og lige efter Nytaar udsendte Afdelingen i *København* et Hefte med Sangene fra dens 20aarige Stiftelsesfest, som vidne om, at Naverne i Danmarks Hovedstad ogsaa virkelig føler og tænker som *rigtige* Naver.

Som sagt: der var kun faa Juleaviser ved Julen 1918, lad os haabe, at der ogsaa i Aar vil ske en Forandring til det bedre i saa Henseende! „Den far. Svend“s Julenummer savnede i høj Grad, dels paa Grund af Pladsmangel, dels fordi nogle Bidrag kom for sent, poetisk og vittigt Indhold. For at bøde derpaa indhentes det for-ømt i dette Numer. Red.

Kättare och rätttrogna!

De må förlåtas en sofvande, som blifvit väckt; om han till äfventyrs försöker samla den lilla eftertanke, som i detta nu skapats genom civilisationens återintågande i det nu så sorgade Europa.

Under det förud pågående kriget, såväl som genom en del bidragande orsaker redan före dess utbrott; har föreningslifvet fått den ena nädestöten efter den andra. Detta torde särskildt ha varit fallet med våra afdelningar speciellt i Tyskland och Österrike. Man har tillåtit att ha sammankomster, som närmast afsågo höjandet af den fosterländska andan, samt erindrandet om den nationella enheten o. s. v.

Något verkligt fritt föreningslif har man under alla de år C. U. K. existerat icke åtnjutit utan torde närmast vara att betrakta såsom nådesmulor.

Därför har heller aldrig inom C. U. K. kunnat skapas den anda som skulle vara kännetecknande för organiserade handtverkare.

Utom att det verkliga föreningslifvet kringkurits genom klasslagar såsom direkt följd, har man äfven som konsekvens häraf måst inskränka yttranderätten i vårt föreningsorgan «Svenden».

Ett kringskuret föreningslif i dessa ofvannämnda stater har ju hvad pressfriheten beträffar lika hårdt drabbat oss. Nu när freden kommer och «Naverna» med den, borde äfven C. U. K. vara rustad att mottaga samt om möjligt äfven höja intresset hos de nya såväl som de gamla medlemmarna. Detta kan endast ske genom en del stadgeändringar, samt stopandat af en del inryckta formler hvilka stå hindrande inom och för C. U. K.s vidare utveckling.

Man hvet ju att inom C. U. K. ha meningarna varit

divergerande, beträffande mål och medel. Vi ha här såväl som inom andra rörelser, svarta och hvita får, «Kättare och rätttrogna». Dock torde genom den vändning kriget taget vissa differenser beträffande riktlinjerna inom C. U. K. till stor del vara undanröjda. Först och främst bör i den «Farende Svend» en «*Navernas Spalt*» införas, där medlemmar som har något att framföra fritt och obehindrat kunna det. Man kan ju invända att det kunna de nu och så. När jag här framför tanken på en speciell «*Naverspalt*» menar jag en Intellectuell sådan, vi ha förvisso en hel del goda förmågor inom C. U. K. som måhända en och annan gång skulle ge sig till känna. Dessutom borde denna Navernas egen spalt äfven tillåta medlemarna fri diskussion i politiska såväl som intellektuella frågor och för öfrigt andra aktuella sådana. Här stöter man naturligtvis på patrull, mången torde kan hända invända, att C. U. K. är och måste förbli politiskt neutral. Jag för min del finner ingen logik däruti. F. ex.: för att vinna inträde i C. U. K. fordras klar fackföreningsbok för sådana som ha ett yrke eller öfverhufvudtaget äro arbetare. Nu kan man fråga sig, äro fackförbundena opolitiska? Är det bättre att afhålla ett andefattigt möte och eventuellt efter mötets slut vid Ölglasen i upprymt tillstånd diskutera politiska och andra frågor?

Skulle härutman i stället en stadgeändring komma att genomföras, som tilllät medlemmarna fri diskussion vore säkert större intresse och talrikare anslutning vid mötena att förvänta.

Meningen med detta inlägg är närmast att afdelningsgerna inom sig skulle upptaga dessa frågor till behandling för att utröna huru landet ligger. Vi emotse att äfven den «Farende Svend»s spalter stå till vårt förfogande i en kommande diskussion. H. J. får också härigenom lite anderum, han behöfver inte på längre tid fundera ut någon spaltfyllnad och kanhända «Svenden» kommer ut hvar 14de dag snart. Att närmare ingå i detalj angående formulering af en eventuell stadgeändring är på denna tidpunkt inte lämpligt. Först och främst måste utrönas om frågan kan anses såsom aktuell. Frågan om en «Navernas spalt» torde kanhända köra fast redan innan den kommer att upptagas, närmast på grund af att den skulle belasta Redaktionen allt för mycket. Men det kunde ju afhjälpas genom väljandet af ett redaktionsutskott inom Züricherafdelningen eller öfverlåtas till H. B. att pröfva inkomna spörsmål. Att i den närmaste tiden kunna realisera ofvannämnda uppslag faller sej naturligtvis svårt på grund af den nu rådande pappersbristen samt de fördyrade tryckningsomkostnaderna. Men när frågan en gång blifvit löst hvilket är att hoppas, då torde heller ingen tid vara reserverad för en diskussion i ämnet.

Gunnar Gustafssons inlägg beträffande agitationen borde äfven beaktas och upptogas till behandling inom afdelningerna. Ett agitations- och organisationsutskott borde väljas inom C. U. K. Om detta utskott skall ha sitt säte i Zürich eller å någon annan plats är likgiltigt, hufvudsaken är att vi inte sofva längre. Ja kanhända rent af H. B. kan och vill åtoga sig saken?

Ett fritt Tyskland, Österrike och Ryssland har skapat oss möjligheter att höja C. U. K. och nu måste handlas så fort ske kan. Revolutionens seger öfver autokratien måste befästas äfven inom C. U. K.

Stockholm 18.

Axel Carlsson.

Paa Grund af Pladsmangel er Svaret paa ovenstaaende Artikel udskudt til næste Numer. Red.

Medlem Nr. 3323

Joh. Diedrichsen

Snedker, født den 1-10-64 i København, indmeldt i Hamborg den 30-12-16, er pludselig afgaaet ved Døden den 23-10-18.

Medlem Nr. 3378

Sören Andersen

Kedelsmed, født den 5-5-75 i Grenaa, indmeldt i Hamborg den 30-12-16, er afgaaet ved Døden den 28-10-18 paa Sanatoriet i Åbeltoft, hvor han var søgt hen for at opnaa Helbredelse.

Begge var skattede og afholdte Medlemmer og Afdelingen beklager deres tidlige Bortgang.

Hamborgerafdelingen.

Medlem Nr. 4659

H. S. Jörgensen

Rørlægger, født den 9-11-90, indmeldt den 22-12-17 er afgaaet ved Døden den 28-11-18 og begravet den 30 s. M.

Han fulgtes til Graven af mange gamle Naver.
Aarhusafdelingen.

Medlem Nr. 3509

N. M. Jensen

Snedker, født den 9-9-95 i Hejring, er den 10-1-19 afgaaet ved Døden.

Odenseafdelingen.

Æret deres Minde!

Naverhjemmet i Hamborg.

Den 10 November 1918 vil i mange Aar, saavel her i Hamborg, som overalt, hvor C. U. K. har sine Afdelinger, være en Mærkedag; paa denne Dato blev det første Hus, som en Afdeling har købt af egne Midler, indviet og overgivet til fælles Benyttelse for herboende og tilrejsende Medlemmer af C. U. K. Huset er indrettet som et Hjem: I Stuen er et Læseværelse, Billardværelse, Spisestue med Restauration, og et Værelse, hvor Bibliotheket befinder sig; paa 1ste Sal er Forsamlingsaal, 2 Bestyrelsesværelser og Garderobe; paa 2den Sal bor Forvalteren og i Kælderen er et stort rummeligt Køkken. Det er jo en gammel Tanke her i Hamborg, at oprette et saadant Hjem og den er nu under Krigen bleven til Virkelighed. Først tænkte vi paa at leje en Lejlighed, og indrette det dér, men efter megen Overvejelse modnedes Tanken at købe et Hus, da et saadant «Naverhjem» i en Ejendom, hvor der boer flere Lejere, jo ikke var saa heldig. Paa den Generalforsamling, der afholdtes den 5te Juni 1918, blev der valgt et Udvalg paa 5 Medlemmer, som fik det Hverv af Forsamlingen at realisere Sagen.

Udvalget købte Ejendommen: Annenstrasse 29, St.

Pauli, for en Sum af 42,000 Mark plus 1000 Mark Omkostninger. Købet fandt Sted Søndagen den 21 Juni og blev Fredagen den 28 Juni gjort retsgyldig. Vi havde den Gang ikke mange Penge, og besluttede vi derfor at udbyde Andele paa 10 Mark, af hvilke Medlemmerne kunde overtage saa mange, som de vilde. Udvalget haabede, at de herværende Skandinaver, naar de saa Sagen gaa frem, flittig vilde tegne Andele, men blev en Del skuffede i deres Forventninger. Vi havde, da der er saa mange, som i disse Tider nyder godt af vor Afd., ventet meget mere Interesse fra Medlemmernes Side. Da Ejendommen den 1 Oktober skulle overtages var der tegnet 15,000 M., til at fuldføre Planen med (slet ikke saa daarligt! Red.). Der blev udbetalt i Ejendommen 8000 Mark og Restaurering af samme har kostet ca. 9600 Mark. Endvidere er der ogsaa er købt en Del Inventar, som jo nødvendigvis maatte anskaffes.

Vi er nu i en Smule Pengeforlegenhed; var Revolutionen ikke kommet, var det maaske gaaet bedre, thi Medlemmerne har jo en Smule Ret i, at de for Øjeblikket holder paa deres Penge. Men vi haaber at ride Stormen af og, at det af os indrettede Hjem i de følgende Tider maa blive saavel den herboende Nav som den farende Svend et søgt Sted, og for alle være en Plet, hvor vi kan mødes: Unge og Gamle, og paa vor nordiske Vis pleje Selskabelighed og Underholdning, give den unge Tilrejsende et Vink med paa Vejen, naar han gæster os. Vi haaber, at det Værk som med smaa Midler er bragt til Veje her i Hamborg, maa staa som et lysende Exempel for alle andre Afdelinger, og at der, nu da den blodige Krig er endt, i mange Byer maa indrettes saadanne Hjem, som jo er og bliver et lille Norden!

Vi har ladet trykke et Julemærke af Hjemmet, som vi tillader os at sende til alle Afdelinger; det koster en Mark Stykket, og beder vi alle om at købe et eller flere og derigennem støtte vort Foretagende.

Med skand. Hilsen

Paa Hamborgerforeningens Vegne:
M. Petersen, Sekretær.

I Overenstemmelse med hele C. U. K. er jeg ganske sikker, naar jeg, i Tilslutning til ovenstaaende, udtaler alle Navers Tak for den Energi og det Vovemod, som Hamborgerforeningen har lagt for Dagen ved at skabe et eget Foreningshus, noget som ikke engang de rige skandinaviske Klubber i Verdensbyerne har formaaet. Lad da os gøre vort til at det kommer til at gaa for Hamborgerafd. Og det kan vi Naver, som ikke er i Hamborg gøre, ved efter større eller mindre Evne at købe et Agitationsmærke. I mange af de Bøger, som jeg har faaet til Fornylse fra nordiske Afdelinger, har jeg allerede set mange «Naverhjemsmærker» indklæbede. Et godt Tegn paa, at vore Medl. indser at det Værk, som Hamborgernaverne har paabegyndt, er noget, som *angaar os alle!*

Red.

Svende,

som har et Par Skilderier tilovers, bedes støtte Naverhjemmet i Hamborg ved at købe et eller flere af Hamborgerafdelingens Agitationsmærker.

Faas hos alle Kasserere og kan klæbes bag paa Breve, paa Brevpapir, paa Medlemsbøger, nes Omslag etc. I støtter derved en god Sag og gør samtidigt Agitation for C. U. K.!

NAVERTYSK.

Ach — du grosser Hohenzoller,
Welche Kummer du mig volder.
Todesmüde af at krige,
Durchgebrannt fra Land og Rige.
Dig mit samt dein Krigsminister,
Der bestandig var saa bister —
Fik en Haandfuld Rotgardister,
Gott sei Dank, dog til at vige.

Schwergeprüfter Hohenzoller,
Slaar i Holland deine Folder.
Warum blev du ikke hjemme?
Selv om Sept'ret kom i Klemme?
Da der Ugler var i Mosen,
Rysted du i deine Hosen.
Und als der gik Hul paa Posen,
Søgt du et sikkert Gemme.

Grosser Redner — Hohenzoller,
Aldrig mer' du Taler holder.
Du som dummes Zeug kun snakked',
Naar den lieben Gott du takked'.
Hver Gang til dein Volk du talte,
Du en Haufen Løgn fortalte.
Sagde Gud, dig bad forvalte
Mit Kanonen hele Raket.

Vom Gott verlassener Hohenzoller,
Mindst en halv Snes Støvlesaaler
Sled jeg op paa Landeveje,
Som du kaldte for dit Eje.
Traf i den germanske Zone
Ueberall Kommandotone.
Værre end naar nu min Kone
Beder mig at holde Keje.

Heimatloser Hohenzoller,
Vi to har nu byttet Roller.
Tænk at du paa Valsen endte
Hvor jeg i min Ungdom rendte.
Nu kan jeg herhjemme schmause,
Du bist fortgejagt vom Hause!
Das hast du für die grosse Schnause.
Vi to fik hvad vi fortjente!

København, December 1918.

«Jomajo».

Foreningsmeddelelser.

Aarhus. Paa Generalforsamlingen her den 18-1-19 valgtes til Formand Snedker C. Christensen, Vejle; Kasserer Snedker R. Jørgensen, Aarhus, og undertegnede Bogbinder til Sekretær.

Med skand. Hilsen

W. Lassen.

Berlin. Paa Generalforsamlingen den 11-1 genvalgtes til Formand og Sekretær henholdsvis V. Madsen og undertegnede. Til Medlem af K. U. valgtes S. Christensen.

Med Naverhilsen

A. Knuth.

Köbenhavn. Paa den ordinære Generalforsamling her valgtes som Formand J. Hansen; Kasserer V. E. Gottschalck (Genv.) og til Sekretær undertegnede.

Med skand. Hilsen

D. Thuresen.

Kristiania. Paa Generalforsamlingen den 3-1-19 valgtes til Formand Møbelsnedker Harry Sørensen, København; som Sekretær genvalgtes undertegnede.

Med skand. Hilsen

Einar Christensen.

Odense. Paa Generalforsamlingen den 17-10-18 genvalgtes til Formand M. Frederiksen, Malermester; Kasserer W. Petersen, Drejer, og til Sekretær undertegnede Maskinarbejder.

Med skand. Hilsen

Th. Hansen.

Randers. Ved Generalforsamlingen den 12-1-19 genvalgtes til Formand og Kasserer henholdsvis Maler P. J. Petersen og Maler Børglum. Til Sekretær valgtes undertegnede Bogbinder.

Med skand. Hilsen

M. N. Hald.

Svende!

**Rejser J hjem, tilmeld jer
de hjemlige Afdelinger!**

Regnskab over Spetzlerfondet

for andet Halvaar 1918.

	Indtægt	Udgift
Kassebeholdningen fra første Halvaar	3522.56	
Modtaget fra:		
Berlin for 1917	20.—	
» » første Halvaar 1918	10.—	
» » andet » 1918	10.—	
Bern » » 1918	5.—	
Kristiania for 1918.	28.—	
J. Benthien som Rest paa et Laan		
plus Renter	157.20	
Tilbagebetalt Udlæg	6.—	
Renter for Aaret 1918	127.30	
Bank-Depot-Afgift		2.60
Porto		5.90
	3886.06	8.50

S T A T U S.

Samlet Indtægt	3886.06
Samlet Udgift	8.50
Kassebeholdning	3877.56
Varelagerets Værdi	991.60
Samlet Formue	4869.16
Tilgodehavende hos Lademann	100.—

Lauritz J. Laursen, Forvalter for Spetzlerfondet.

Revideret og fundet rigtigt

Zürich, den 14-2-19.

Nils Nilsson, C. Hansen, Revisorer.

Efterlysninger.

Galvanisør **Hjalmar Andersen** («Kulør») bedes opgive Adr. til Gartner Har. Jensen, «Eintracht», Zürich. Maler Th. Jensen, tidligere i Bukarest, bedes opgive sin Adresse til Forretningsførereren.

Redaktion og Ekspedition:

H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerei Zürich.

Den færende Svend

ORGAN FOR SKANDINAVER I UDLANDET

Nº 2

Lördag, den 15 Marts 1919

XVIII. Aargang

Abonnement: 4 Fr. aarlig, frit tilsendt.

Svende!

Som I af nedenstaaende vil se, rettes der Opfordring til Kassererne om at have „rene“ Medlemsprotokoller den 1 April d. v. s., at denne da kun omfatter Medlemmer, der ikke staar inere til Restance end Lovene paabyder. **Gør Kassererne Arbejdet lettere ved selv rettidig at indbetale Kontingentet!**

Til Kassererne.

Med 31 Marts afsluttes C. U. K.s Regnskabsaar, og beder vi Kassererne gøre deres bedste for, inden Regnskabet for Marts indsendes, at alle Restancer betales. Husk, at paa Grundlag af Mærkesalget beregnes Afdelingernes Medlemstal (se Regnskabet i dette Numer). Med dette Blad følger til alle Afdelinger en eller to Restanceblanketter, hvorpaa alle Medl., som ikke har bragt deres Bøger i Orden, opføres; for at blive betragtet som gyldig fordres dog, at Restanceblanketten godkendes af en Generalforsamling eller et Møde. Vi vil sammenfatte det, som Kassererne (der i større Afdelinger selvfølgelig faar Assistance af de øvrige Bestyrelsesmedlemmer) nu bør beagte ved Regnskabsaarets Slutning i følgende Punkter:

1. Sørg for at faa alle Restancer ind.
2. De Medlemmer, som ikke har ordnet deres Restancer og om hvem der er Grund til at tro, at de heller ikke vil gøre dette, opføres paa Restancelisten som forelægges Foreningen til Godkendelse og derefter indsendes til Hovedkassen.
3. Regnskabet indsendes, og ikke senere end den 15 April. Endvidere indsendes ogsaa det skyldige Beløb for modtagne Varer.
4. Det eventuelt overskydende Beløb i Kassen indsendes, og saadan, at det indsendte Beløb opføres paa Martsblanketten. Beløbet bør altsaa afsendes inden Regnskabet revideres, saa Postkvitteringen kan fremvises Revisorerne. Med skand. Hilsen

Hovedbestyrelsen for C. U. K.

Regnskabet.

For ikke at fylde vort lille Blad med lutter Tabeller (der dog kun læses af de færreste), har jeg fordelt «Smærterne» saaledes, at dette Numer bringer Afdelingsregnskabet, næste Hovedkassens. Medens dette ikke bringer særlig interessante Tal, viser Afdelingsregnskabet adskiligt, som kan have Interesse.

Først og fremmest viser Regnskabet en fortsat Stig-

ning i Mærkesalget. Sammenlagt giver de enkelte Afdl.s Medlemsantal efter Mærkesalget: 1339 Medl.; men da der ved Udregningen af disse (Antallet af de solgte Mærker divideret med 26, som jo er Antallet af Halvaarets Uger) fremkommer Brøker, er 1339 ikke det fulddud nøjagtige Tal, dette er i Virkeligheden 1333. Dette Tal multipliceret med 26 giver 34,658, som nøjagtig er Tallet paa det i Sommerhalvaaret solgte Antal Mærker, nemlig 21,130 Mærker à 30 Cts., 3417 Mærker à 15 Cts. og 10,111 Mærker à 10 Cts.

Allerede sidste Regnskab udviste et Mærkesalg saa stort som aldrig før; men det i nuværende Numer overtræffer det med omtrent 100 Medlemmer. I Sommerhalvaaret 1918 har vi ikke alene haft flest Medlemmer indført i Medlemsprotokollerne, men aldrig saa længe C. U. K. har bestaaet, har vi haft saa mange virkelige Medl.

Medens der i Sommerhalvaarets Regnskab ikke mærkes noget til Arbejdsløshed, har Grippen sat om saa stærkere Spor. Mere end dobbelt saa megen Sygehjælp er der udbetalt end paa forrige Regnskab, der endda omfattede Vinterhalvaaret, under hvilket den meste Sygehjælp ellers udbetales. Forøvrigt vil Regnskabet for den Halvaarsperiode, vi nu er inde i, vise store Tal baade for Syge- og Arbejdsløshedsunderstøttelse. Fra 1 Oktober til 31 December 1918 er der f. Eks. udbetalt i Sygeunderstøttelse Fr. 1208.50, i Arbejdsløshedshjælp Fr. 1388.75. Tal der yderligere vil vokse inden Vinterregnskabet afsluttes.

Som de sidste 2 Aar marcherer *Hamborg* i Spidsen som en stolt No. 1 af alle Afdelinger; dernæst kommer *København, Aarhus, Kiel, Berlin, Kristiania*; men iøvrigt er der i de fleste Afdelinger solgt de Mærker, der skuldes; ellers vilde det samlede Resultat heller ikke være bleven saa godt. Ved Udregningen af, om Afdelingerne har solgt det rigtige Antal Ekstramærker, har jeg kun regnet med, at der til den 1 Oktober var offentliggjort 2 Dødsfald. I 1918 er der siden da offentliggjort 4 og i 1919 ligeledes 4 Dødsfald. Ved Opgørelsen af Ekstramærkerregnskabet i Regnskabshalvaaret 1 Oktober 1918—31 Marts 1919 bliver det da regnet med, at Afdelingerne skal have solgt 8 Gange saa mange Ekstramærker som de har haft Medlemmer efter Mærkesalget plus dem, som de eventuelt efter dette Regnskab har solgt for lidt.

I det sidste Par Aar har Regnskaberne udvist, at Afdelingernes Kassebeholdninger stadig stiger, d. v. s., at Afdelingerne ikke holder deres Kassebestand nede paa de lovlige Maximum eller blot nogenlunde deromkring. Ellers vilde der den 30 Sept. 1918 ikke være Fr. 2324.73 ude i Afdelingernes Kasser mod Fr. 1761.68 den 1 April

1918. Her trænges der til en *bedre* Afvikling. Af de Afdelinger, der ligger med stor Kassebeholdning er dog Moskva — af noksom bekendte Grunde — lovlig undskyldt. Forøvrigt har jeg i lang Tid ikke hørt noget fra vor russiske Afdeling. Efter al Sandsynlighed er den indgaaet; men efter hvad jeg kender til Moskvanaverne, skal de nok have reddet Kassen; men noget *bestemt* derom kan ikke siges.

Regnskabet for Sommeren 1918 har vi altsaa al Grund til at være tilfreds med. Saa tilfreds bliver vi vel næppe med det for indeværende Vinterhalaar; ikke fordi der vil blive luddbetalt megen Understøttelse (derfor har vi jo denne), — men det vil næppe lykkes os at opretholde det store Mærkesalg, dertil er Arbejdsløsheden for stor. Vi faar — naar vi véd, at vi har gjort vort bedste — trøste os med, at efter Vinter kommer Vaar!

H. J. Larsen.

Meddelelser fra Forretningsføreren.

Kvitterer for Modtagelse af følgende Beløb: Zürich Fr. 37.50, Hugo Andersson, Chicago 15.45.

Med dette Numer følger til de Afdelinger, der har danske Blikkenslagere som Medlemmer: danske Blikkenslagerfagblade.

Da jeg fra forskellige Medlemmer i Skandinavien har faaet Forespørgsler om Forholdene i Svejts og om Muligheden for at komme hertil, gør jeg gennem disse Linier opmærksom paa, at Arbejdsforholdene for Øjeblikket er meget ugunstige i hele Svejts. Bortset derfra er det overhovedet meget svært at komme ind i det lille forjættede Naverland, da Regeringen har truffen meget drakoniske Pas-Bestemmelser; saa kan man ikke bevise, at man som Udlænding har egen Forretning eller sin Kone i Svejts, er det meget vanskelig at slippe over Grænsen. De rejselystne Naver hjemme maa have endnu nogen Taalmodighed og vi hernede, som længes efter at se ny Ansigter, ogsaa.

Gør endnu opmærksom paa, at *alle* Afdelinger er forpligtede til at indsende Regnskab for Marts og de foregaaende Maaneder for hvilken der ikke er aflagt Regnskab. Ligeledes bedes alle udklæbende Medlemsbøger indsendt til Fornylse til undertegnede.

I 1913 udgav C. U. K. en Kalender, der — især naar der tages Hensyn til, at det var det første Forsøg — slet ikke var saa daarlig. Af denne Kalender har vi endnu et Restoplæg paa 300 Stk. og da Tilfældet vil, at Datoerne i Aar falder paa de samme Dage som i 1913, er det besluttet at benytte Lejligheden til at faa Restoplaget afsat. Til alle større Afdelinger udsendes et gratis Prøveeksemplar, som bedes forevist Medlemmerne, der da bestiller den — dersom de synes om Kalenderen — hos Kassereren, hvilken da indsender den samlede Bestilling til mig. Foreningerne hæfter for det bestilte Antal Kalendere, eventuelt usolgte eller ikke afhentede maa ogsaa betales, da det ikke kan betale sig at have Skriveri og Portoudgifter for en kompliceret Afregnings Skyld. Prisen er nemlig meget billig: 50 Cts. pr. Stk.! De tyske og skandinaviske Afdelinger kan altsaa sælge Kalenderen for henholdsvis 40 Pfg. og 40 Øre plus et Tillæg for Portoudgifterne. Da Kalenderen byder mange praktiske Fordele, er jeg overbevist om, at de vil gaa af som varmt

Brød, især naar tages Hensyn til, at en anden Kalender nu koster 3—4 Gange saa meget. H. J. Larsen.

Hvem?!

kender Adresser paa Svende, som vil være med til at danne Afdelinger i **Fredericia, Göteborg, Helsingör, Horsens, Kolding, Nyköbing F., Trondhjem og Vejle**. I Aalborg er Afdelingen oprettet igen og, som det synes, med større Levedygtighed end første Gang. Det maa ogsaa være muligt at faa oprettet Afdelinger i ovennævnte Byer. Ligeledes er jeg taknemlig for Adresser paa Svende, hvor de end findes, der kunde have Interesse for C. U. K. Red.

Revisionsberetning.

Meddeler herved, at vi den 25 April, 8, 9 Maj, 20 og 27 Juni, den 10 og 14 Juli 1918, har revideret Hovedkassens Varelager, Regnskaber og Kassebeholdning per 1 April 1917 til den 31 Marts 1918.

Endvidere 18-12-18, 15-1, 22-1, 29-1, 5-2, 13-2 og 28-2-19 for Sommerhalvaaret 1918, og Maanederne Oktober, November, December 1918 og fundet alt i bedste Orden.

Hovedkasserevisorer:

C. Möller. Lauritz Nielsen. Anton E. Olsen.

Revisionsberetning.

Meddeler herved, at vi den 5 Marts 1919 har revideret Hovedkassens Varelager, Regnskaber og Kassebeholdning for Januar Maaned 1919 og fundet alt i bedste Orden.

Samtidigt beder vi de Foreninger, som ligger inde med stor Kassebeholdning, om at indsende det overskydende Beløb. Da særdeles mange Afdelinger ligger med *meget* store Kassebeholdninger, ser vi os nødsaget til, dersom disse ikke bringes ned, at offentliggøre vedkommende Afdelinger i næste „Svend“.

Zürich, 5-3-19.

Hovedkasserevisorer:

Carl Hansen. C. Möller. A. Erh. Olsen.

Foreningsmeddelelser.

København, Hermed lidt om hvorledes Naverne har det ved det blaa Øresund: Vi har det sidste halve Aar haft mange gode Fester og Udflugter, bl. a. en vellykket Fugleskydning, en do Tur til Hillerød med Besøg paa Frederiksborg Slot og med afsluttende Bal i «Emdruplund»; en glimrende Efteraarsfest med saa fin Assistance som Sangerinden Frk. Anna Madsen og Herr Arnbak, alias den berømte Seminarist Svaabæk. Mortensfest har vi ogsaa haft, og selvfølgelig vor, som sædvanlig vellykkede Julefest, der afholdtes i den store Festsal i Arbejderforeningen, og hvor over 200 Naverbørn dansede om det store og smukt pyntede Juletræ. Selvfølgelig fik bagefter de Voksne sig en Dans. Den 11 Januar holdt Foreningen 20aarig Stiftelsesfest. Kl. 8¹/₂ marcherede ca. 200 Svende og Svendinder i festligt Optog ind i den i Dagens Anledning dekorerede Sal. Stemningen var den

bedste og Sang og Taler gik Slag i Slag. Med Begejstring raabtes Leve for Foreningen, for den farende Svend, for C. U. K., for Damerne osv. Det var var i det hele taget en rigtig Naverfest.

Og den 26 Januar slaar vi Hovedslaget: vort aarlige Karneval!

Med skand. Hilsen

D. Thuresen, Sekretær.

Slaget er slaaet og som de foregaaende Aar blev vor Københavnerafdelings Karneval yderst vellykket, baade efter hvad jeg har hørt privat og efter hvad de københavnske Dagblade melder. Som Exempel paa, hvad Naver kan gennemføre, naar de vil, bringes i nedenstaaende det Referat, som «Social-Demokraten» under Titlen «Det flotte Naverkarneval» bragte af dette. Red.

«I Aftes fandt «Naverne»s Karneval Sted i «Arbejderforeningen af 1860»s Lokaler. Disse var undergaaet en saa vidunderlig Forvandling, at Deltagerne troede sig hensat til det skønne Spanien.

Gennem «Retfærdighedens Port» i Stueetagen kom man ind i Forgaarden til det berømte «Alhambra-Palads», der var bevokset med Citron- og Appelsintræer, i hvis Kroner hang de dejligste modne Frugter — fuldfærdige til at nedplukkes.

Herfra havde man den herligste Udsigt ind i «Løvegaarden» og over den vidunderskønne «Myrtegaard», samt det dybtliggende «Granada» og den lunefulde Bjergflod «El Davro».

Skade, at Værten ikke tillod, at denne virkelig flotte og virkningsfulde Dekoration Dagen efter Karnevalet blev tilgængelig for et større Publikum. En lille Entre kunde passende have været taget til Fordel for «Børnernes Kontor».

I Salen ved Siden af fandtes en Dekoration fra «den sidste Tyrefægtning».

Dekorator P. D. Aagesen havde været Mester for Udsmykningen. Ogsaa Festsalen havde han dekoreret nydeligt.

Længe før Karnevalet skulde begynde var alt udsolgt. I «Naverne»s Hule blev Gæsterne underholdt af spanske Mandolinspillere og Danserinder med Kastagnetter.

«Naverne» er de farende Svende, og de er internationalt organiserede med Hovedsæde i Zürich. De tæller nu 1600 Medlemmer, der hjælper hverandre under Strejker og Arbejdsløshed i de Lande, hvor de rejser. Der kræves kun for at kunne blive Medlem af «Naverne»s Organisation, at man skal have rejst i Udlandet, og at Vedkommende tilhører sin Fagforening. Dette sidste er naturligvis en Hovedbetingelse.»

Kristiania. Efter at Afdelingen her i længere Tid tildels har ligget stille, paa Grund af daarlige Lokaleforhold, nylig har flyttet til ny hyggelige Lokaler i Restaurant «Fortuna», Brogaten 72, er Foreningen bragt ind paa et nyt Spor og taget et vældigt Opsving. Som et Bevis herpaa staar en overmaade vellykket Fastelavnssfest som afholdtes Fastelavnssøndag. Nogle af Medlemmerne havde dekoreret Lokalerne med Kultegninger og lavet «Tronsal» med «Kongetrone». Det var altsammen en Overraskelse, der gjorde god Lykke og virkede som en glimrende Agitation for C. U. K. Kl. halvfem begyndte man at slaa Katten af Tønden, og efter en Times Forløb førtes Kattkongen til Tronsalen for at krones. Derefter begyndte Dansen og trods Forbudet var der en glimrende Stemning, der ikke stod tilbage for Stemningen til en Fastelavnssfest i de gode gamle Dage. Der blev givet nogle vellykkede Solonumre til stor Munterhed og

En Tilstaaelse.

Jeg mødte en Pige paa Gaden og skæmted med hende et Gran. Det lader bekvemt sig gøre, naar man er i et fremmed Land.

Hun var køn den lille Charlotte eller Grethe, hvad hun nu end hed. Forresten er Navnet en Biting og kommer slet ingen ved.

Hun var baade god og kærlig og nægted mig slet ingen Ting. Dog siden hun blev mig besværlig ved at tale om Troskab og Ring.

Se, lignende smaa Episoder har sig gentaget Gang for Gang, thi vi søger jo alle Kvinden, naar Tiden os bliver for lang.

Hvorfor mine smaa Veninder, blev jeg ikke én af jer tro? I havde dog rødme Kinder og Øjne, der smile og lo. —

Selv har jeg saa ofte tænkt efter og grundet dybt paa den Sag. Men klog paa det hele Mysterie er jeg først blevet i Dag.

Vel er jeg endnu som fordom tilfals for et Kys eller to. Men du, der ejer mit Hjerte kan lægge dig trygt til Ro.

Thi altid min Længsel søger tilbage til Danmark og dig, der ene ejer min Tanke, trods de hundrede Miles Vej.

Se derfor I søde smaa Piger, jeg driver med Eder kun Skæmt; thi jeg har en Veninde derhjemme, som jeg endnu ikke har glemt.

Men, vil nogen mavesur Nidding af den Grund kalde mig slet, da tilstaar jeg aabent og ærligt, at Fyren i Grunden har Ret.

Erasmus

i det hele taget hørtes der overalt rosende Udtalelser om at Naverne i Kristiania forstaa at more sig «selv i Forbudstider». Alt i alt en god, kameratlig Fest, som ogsaa vil gøre sit til at kytte Naverne i Kristiania fastere til C. U. K.

Med. skand. Hilsen *Einar Christensen, Sekretær.*

Til alle Bekendte og Venner sender Hugo Andersson de bedste Naverhilsener. Hans Adr. er 1056 Massasoit avenue, Chicago Ill. U. S. A.

Redaktion og Ekspedition:

H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerel Zürich.

Den Skandinaviske Central-Understøttelses-Kasse.

Regnskab per 1 April 1918 til 30 September 1918.

Indtægter.

A. Afdelingerne.

Udgifter.

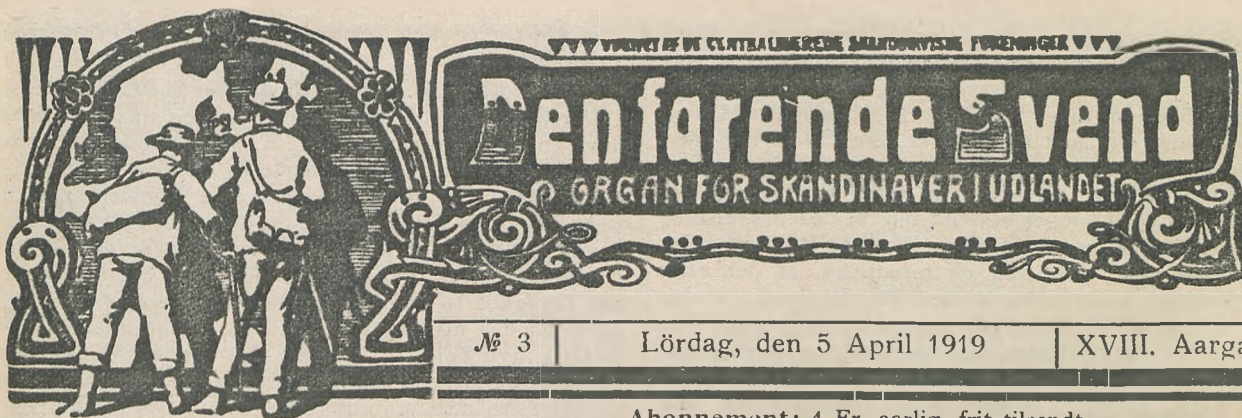
Afdelingens Navn	Indskud		Medlemsbøjer		U g e b i d r a g						Ekstramærker		Tilskud fra H. K.	Kassebehold- 31-3-1918	Samlet Indtægt	Rejsundersøftelse		Sygner- støttelse	Arbejds- hedsunderst.	Porto og Inventar	Indsendt til H. K.	Samlet Udgift	Kassebehold d. 30-9-18	Medlemsbestand efter Markesalget	ca. manglende Ekstramærker
	Stk.	Fr.	Stk.	Fr.	à 30 Cts.	à 15 Cts.	à 10 Cts.	Stk.	Fr.	Stk.	Fr.	Stk.				Fr.	Stk.								
Aalborg	56	28.-	58	14.50	1604	481.20	938	140.10	6549	64.90	253	50.60	—	26.75	26.75	4	7.-	60.-	69.-	—	77.34	500.-	713.34	26.75	—
Aarhus	56	28.-	58	14.50	65	19.50	—	—	—	—	—	—	—	10.99	790.89	—	—	—	—	—	20.-	20.-	72.55	123	—
Basel	9	4.50	9	2.25	386	115.80	397	50.55	—	—	26	5.20	—	93.46	112.96	—	—	—	—	—	166.11	177.32	92.96	3	6
Bergen	19	9.50	30	7.50	1781	534.30	—	—	—	—	88	22.-	—	96.30	283.60	3	5.75	158.50	—	11.21	470.40	637.30	106.28	32	38
Berlin	—	—	—	—	99	29.70	—	—	21	2.10	6	1.20	—	11.25	582.47	—	—	20.-	—	2.65	—	—	54.83	69	50
Bonn	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15.15	44.25	—	—	—	—	—	—	20.85	23.40	5	4
Bremen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15.15	15.15	—	—	—	—	—	—	—	15.15	—	—
Budapest	11	5.50	11	2.75	648	194.40	—	—	—	—	55	13.75	—	86.22	302.62	—	—	74.-	—	3.14	187.50	264.64	37.98	25	—
Bukarest	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.14	20.14	—	—	—	—	—	—	—	20.14	—	—
Davos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.40	4.40	—	—	—	—	—	—	—	4.40	—	—
Dresden	—	—	—	—	13	3.90	—	—	—	—	2	—	—	35.05	39.35	—	—	—	—	—	—	—	39.20	—	—
Düsseldorf	—	—	—	—	25	7.50	—	—	—	—	4	1.-	—	—	8.55	—	—	—	—	—	—	—	8.30	1	—
Flensburg	—	—	—	—	52	15.60	—	—	—	—	5	1.25	—	22.15	39.-	—	—	—	—	—	25.-	26.-	13.-	2	—
Frankfurt a. M.	—	—	—	—	213	63.90	—	—	—	—	9	2.25	—	20.-	20.-	—	—	15.-	—	1.05	—	—	20.-	—	—
Göteborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17.80	69.80	8	7
Hamburg	51	25.50	51	12.75	6757	2027.10	—	7374	737.40	—	955	238.75	—	15.80	15.80	1	1.75	574.-	37.-	26.07	2400.-	3045.82	15.80	544	133
Hannover	—	—	—	—	65	19.50	—	—	496	49.60	—	—	—	50.10	69.60	5	4.-	—	—	3.-	170.-	4.-	65.60	3	6
Harburg	8	4.-	8	2.-	587	176.10	—	—	52	5.20	204	51.-	—	3.55	235.25	2	—	30.-	—	4.50	752.45	903.70	32.25	42	84
Kiel	22	11.-	23	5.75	2786	835.80	—	1	—	10	8	1.60	—	15.45	903.70	1	1.75	145.-	—	—	—	—	—	107	10
Kreuzlingen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Kristiania	23	11.50	23	5.75	619	185.70	887	133.05	32	3.20	56	11.20	—	83.44	433.84	4	6.75	30.-	21.09	240.-	297.84	136.-	59	62	
København	25	12.50	25	6.25	2087	626.10	376	56.40	191	19.10	124	24.80	34.85	250.87	1130.87	9	15.75	94.50	120.-	82.66	400.-	712.91	417.96	141	158
Köln	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	97.66	97.66	—	—	—	—	—	—	—	97.66	—	—
Leipzig	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31.62	31.62	—	—	—	—	—	—	—	31.62	—	—
Malme	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28.65	28.65	—	—	—	—	—	—	—	38.18	—	—
Mannheim	—	—	—	—	93	27.90	—	—	—	—	3	—	—	38.18	38.18	1	2.25	—	—	—	—	—	25.80	—	—
Moskva	15	7.50	15	3.75	423	126.90	—	—	—	—	—	—	—	282.25	420.40	—	—	—	—	—	—	—	419.80	4	5
München	1	—	1	—	299	89.70	—	—	—	—	26	6.50	—	38.43	135.38	3	5.25	59.-	—	—	50.-	—	118.15	16	32
Neumünster	6	3.-	7	1.75	289	86.70	—	240	24.-	—	41	8.20	—	41.21	164.86	—	—	32.-	—	2.65	95.-	129.65	35.21	20	—
Odense	4	2.-	4	1.-	302	90.60	153	22.35	—	—	26	5.20	—	38.73	160.48	4	8.50	36.-	—	1.70	—	46.20	114.28	18	10
Paris	1	—	1	—	567	170.10	—	—	—	—	—	—	—	81.85	252.70	—	—	—	—	2.30	155.75	158.05	94.65	22	44
Randers	22	11.-	22	5.50	221	66.30	363	54.45	42	4.20	44	8.80	—	13.05	163.30	2	3.50	—	—	18.08	60.-	81.58	81.72	24	4
St. Gallen	—	—	—	—	26	7.80	—	—	—	—	2	—	—	25.35	33.55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholm	1	—	1	—	79	23.70	163	24.45	—	—	6	1.20	—	81.03	131.13	1	1.50	—	—	—	75.-	78.90	52.23	1	12
Stuttgart	2	1.-	2	—	444	133.20	—	—	—	—	20	5.-	—	53.52	193.22	5	8.75	36.-	—	2.40	—	—	36.47	9	29
Södertälje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13.25	13.25	—	—	—	—	—	—	—	13.25	17	—
Wien	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36.13	36.13	—	—	—	—	—	—	—	36.13	—	—
Zürich	—	—	—	—	368	110.40	—	—	13	1.30	23	4.60	—	—	116.30	2	3.-	60.-	—	—	39.30	102.30	14.-	15	7
Hovedkassen	5	2.50	5	1.25	232	69.60	140	21.-	—	—	26	5.20	—	—	99.55	—	—	65.-	—	—	34.55	99.55	—	14	2
Summa	281	140.50	296	74.-	21130	6639.-	3447	512.85	1011.10	2012	470.85	34.85	1761.68	1034.43	47	84.25	1489.-	226.-	269.49	5351.06	8019.80	2324.73	1333	703	

H. J. Larsen, Forretningsfører.

Revideret og fundet rigtig, Zürich, den 13 Februar 1919

C. Möller, Anton E. Olsen, Lauritz Nielsen,

Hovedkasserevisorer.

Lørdag den 26 April

finder Optagelsen af C. U. K.s Statistik Sted. Ifølge Beslutning paa H. B.s-Mødet den 15-2-19 optages der denne Gang kun Statistik over Medlemmernes Nationalitet, Medlemsskab og Arbejdsløshed. Da Statistik over Medlemmernes Fag er den, der giver Kassererne langt det meste Arbejde, er Statistikoptagelsen denne Gang altsaa lettere end ellers. Det forventes derfor ogsaa, at *alle* Kasserere udfylder den Statistikblanket, som med dette Blad udsendes til alle Afdelinger, og saadan, at Udfyldningen sker den 26 April eller *senest* en Uge derefter — *nøjagtig* og med Medlemstallet den 26 April som Grundlag. Til denne Dato skal alle Restancer være ordnede og de Medlemmer slettede, som ikke vil betale.

Paa den Maade vil Statistiken give os et Billede af C. U. K.s *virkelige* Medlemsbestand den 26 April 1919. «Papirsmedlemmerne» vil den da ikke omfatte.

Iøvrigt henvises til Meddelelserne fra Hovedbestyrelsen og fra Hovedkasserevisorerne i sidste Numer af «Den far. Svend» (endvidere bemærkes at de tyske Afdelinger som sædvanlig indsender Pengene til O. Claussen, Berlin. Alle andre Afdelinger til Hovedkassen i Zürich). Og bedes Kassererne endnu engang om *nøje* at følge det i Meddelelserne nævnte.

Hvem?!

kender Adresser paa Svende, som vil være med til at danne Afdelinger i **Fredericia, Göteborg, Helsingör, Horsens, Kolding, Nyköbing F., Trondhjem og Vejle**. Ligeledes er jeg taknemlig for Adresser paa Svende, hvor de end findes, der kunde have Interesse for C. U. K.

Red.

„Kætttere og Rettroende.“

Under denne Titel har et Medlem i Stockholm, Axel Carlsson, skrevet en Artikel, hvori han anbefaler at gøre C. U. K. til en politisk Forening. For at give C. U. K. de

dertil hørende Rammer, skulde der indsættes en Del ny Paragrafer i vore Love samt disse fjernes for en Del i den Anledning overflødige. C. definerer ikke de ny Paragrafer eller de gamle overflødige nærmere. Derimod viser han paa hvilken Maade, C. U. K.s politiske Tendens skulde give sig Udslag: dels gennem Bladet, dels ved politiske Drøftelser i Afdelingerne. Dette vilde i og for sig ikke gøre C. U. K. til en politisk Forening, dersom alle Anskuelser kunde komme til Udfoldelse; kun vilde vor Organisation derved faa Karakteren af en politisk Diskussionsklub. Men en saadan er vist næppe C.s Mening. For rigtig at kende denne, maatte C. have givet sine nye Paragrafer fast Form; men egentlig er det unødvendigt. Thi læser man C.s Artikel igennem støder man paa flere Sætninger, hvorat man kan slutte, at C. ikke alene vil have de politiske Spørgsmaal diskuteret i Foreningerne og i Bladet, men ogsaa have lavet C. U. K. til en *udpræget politisk Forening*, endda med Tendens og Marchretning i een bestemt Retning. Lad os da se lidt paa C.s Tanke (thi mere end en saadan er det jo ikke, eftersom der ikke er stillet bestemte Forslag) og hans Argumenter derfor.

Først en personlig Bemærkning: skønt baade H. B. og undertegnede mener at maatte stille sig afvisende overfor den af C. fremsatte Tanke, anerkender vi fuldtud den Interesse, der ligger til Grund for C.s Betragtninger. Vi kender C. personlig som havende stor Interesse for de rejsende skandinaviske Haandværkeres Organisation.

Naar C. kan fremsætte den Mening, at C. U. K. er bedst tjent med at være en ren politisk Sammenslutning (uden dog derfor at ophæve Understøttelsen), ser jeg Grunden deri, at C. under Trykket af Omvæltningerne i Centralmagterne sidste Efteraar er gaaet hen og skrevet sin Artikel. Ved nærmere Eftertanke havde han vel ogsaa indset alt det, der taler imod at gøre C. U. K. politisk. Nu er imidlertid Artiklen trykt og fremsat til Diskussion, og skade kan det jo ikke, at det af C. rejste Spørgsmaal bliver nærmere drøftet:

C. mener, at vi ikke, selv før Krigsperioden, har kunnet dyrke det fri Foreningsliv, som vi vilde. Deri kan jeg ikke give C. Ret. M. H. t. Understøttelsesvæsenet og Selskabeligheden kunde vi dog lade og gøre som vi vilde, havde i alt Fald i den Retning samme Rettigheder som Foreninger, bestaaende af Landets egne Borgere. Nu skulde Friheden være større, mener C. Ja, det er nu ligesom man tager det. Tror C. maaske, at Tysklands nuværende Magthavere vilde taale, at et Blad, skrevet og udgivet af Udlændinge, i en Artikel forherligede f. Eks. Bolsjevismen. Det vilde de ikke, selv om en saadan var skrevet af selve Carlsson som Indlæg i en Diskussion om

det altbevægende Spørgsmaal: er Bolsjevismen til Gavn eller Skade for Arbejderne. Selvfølgelig afbryder C. mig med et: «ja, de nuværende tyske Magthavere regerer ikke længe». Selv om ingen kan have nogen grundet Mening om *hvortlænge* (man bliver ved at læse Bladene — deri ogsaa indbefattede de radikalste *meget* skeptisk overfor Profetier), saa er det givet, at ingen Regering sidder evigt. Men véd C. noget bestemt om, at der maaske ikke bagefter komme en rigtig ærkereaktionær Regering? Det kan ingen vide. Men lad os forudsætte, at der efter Scheidemann kommer en bolsjevistisk Regering, saadan som C. mener. Vilde det saa være udelukket, at der vilde komme Artikler til Bladet, som angreb de ny Magthavere, og efter Flertallet af Medlemmernes Mening gjorde det med Rette, maaske i Anledning af Bestemmelser, som vilde træffe udenlandske Arbejdere drakonisk? Tror da C., at saadanne Artikler vilde blive taalt? Aa nej! Den Organisation som havde lagt Navn til dem, vilde blive undertrykt inden ret længe, saa lidt som den nuværende russiske Regering vilde taale Angreb i et Blad, udgivet af Udlændige. Vi kan fortsætte Tankeeksperimentet videre og se de borgerlige igen vinde Magten, noget der heller ikke kan betegnes som hørende til Umulighederne. Havde C. U. K.-Afdelinger da under den foregaaende Magthavere drevet Politik (og der kan jo kun blive Tale om i een bestemt Retning), vilde ikke alene Medlemmerne komme til at lide derunder; men aldrig (eller først efter mange Aars Forløb) vilde det være muligt at oprette C. U. K. igen i det paagældende Land. Jeg beder C. om blot at tænke paa, hvad der var blevet af en eventuel C. U. K.-Afdeling i Helsinfors, dersom den under den finske Revolution havde drevet Politik!

«Vi er Proletarer og Brødre med Arbejderne i alle Lande, og sætter de Livet paa Spil for Friheden, kan vi, der staar i C. U. K., vel ogsaa gøre det», vil C. sige. Godt! Men lad da de Medlemmer, der har den Opfattelse (og det er der sikkert mange der har) indtræde som Medlemmer dér, hvor de ifølge deres Opfattelse ogsaa (thi *samtidigt* kan de godt være Medl. af C. U. K.) hører hjemme: *i de dertil indrettede Partiorganisationer!* Iøvrigt vil C. sikkert blive meget forbavset ved at høre, at hans Tank er fuldstændig i Modstrid mod den *moderne* Arbejderbevægelse. Det var i gamle Dage, at der i de forskellige Lande bestod Partiorganisationer af Udlændige. I Svejts for Eks. var der indtil for faa Aar siden i hver større By en tysk-østrigsk-ungarsk Arbejderforening, der deltog i det politiske Liv. Disse Foreninger, der vil være kendt af mange Naver for deres gode «Speisegenossenschaft», var tildels grundede af tyske 48er Mænd, der efter Revolutionens Sammenbrud flygtede til Svejts. Foreningerne havde en ærefuld Fortid, fra dem udgik ofte friske, radikale Tanker, og dog maatte de opløse sig og indgaa i de almindelige, svejtsiske Partiforeninger, derom var alle Svejtsere, selv de mest radikale, enige. At Sovjetsregeringen i Rusland har ladet oprette udenlandske Partiforeninger er kun af forbigaaende Natur og er gjort af agitatoriske Hensyn overfor de Lande, hvor der ikke eksisterer kommunistiske Partier, og rokker ikke ved den Kendsgerning, at de Udlændige, der ønsker at tage Del i de politiske Bevægelser i det Land, hvor de opholder sig, ikke danner egne Foreninger, men slutter sig til Landets almindelige Foreninger.

Af ovenstaaende fremgaar det, at Tanken om at gøre C. U. K. til en politisk Forening, ikke alene vil *skade* C. U. K.s *restlige Stilling i de forskellige Lande, hvor den*

har Afdelinger men ogsaa er i *Modstrid mod al moderne Arbejderbevægelse.*

Men vilde C. U. K. have Gavn eller Skade af Tankens Udførelse? C. mener selvfølgelig Ja. Jeg tillader mig at have en anden Mening: C. U. K. er en Understøttelsesforening, bestaaende af rejsende og berejste Haandværkere. Hvad der fører Medlemmerne sammen er selve Rejselivet, dels Erindringerne om dette. De rejsende Medlemmer søger C. U. K., dels fordi de efter en vis Tid har Ret til Understøttelse, dels fordi de i Afdelingerne har Lejlighed til at læse Hjemlandets Literatur og Blade, samt kan faa mangt et godt Raad af ligestillede Kammerater, hvis Sprog de forstaar. De berejste Medlemmer bliver i C. U. K. paa Grund af Erindringerne, der knytter dem sammen med andre Berejste, samt fordi C. U. K. ogsaa byder Understøttelse for Kontingentet. Som sang- eller gymnastikbegeistrede Mennesker finder Vej til Sang- og Gymnastikforeninger, fordi de dér kan dyrke det, der interesserer dem, saaledes finder rejsende og berejste Skandinaver C. U. K., fordi denne byder dem Fordele som Rejsende og Berejste. Arbejdere, der har Interesse for Sang, Gymnastik, Sport, Skak etc., danner ofte selv Foreninger, hvor de med ligestillede Kammerater kan øve dem i det, som har deres specielle Interesse, enten det nu er Sang, Sport eller lign. Jeg kender en Del til saadanne Foreninger, men har endnu ikke set, at de driver selvstændig Politik eller officielt paa deres Møder diskuterer denne. Det gør deres Medl. i de dertil indrettede Partiforeninger. Naar de ekstra har dannet Foreninger for deres specielle Interesser, istedetfor at søge til allerede bestaaende, er Grunden den, at de *føler* sig bedre tilpas i Selskab med Kammerater, der i Almindelighed tænker og føler som dem selv, end i Selskab med Folk fra helt andre Klasser og med andre Grundanskuelser. D. v. s., at skønt disse forskellige Foreninger ikke befatter sig med Politik er der en ganske anden Aand i dem end i de saakaldte borgerlige Foreninger, der dyrker de samme Interesser.

Akkurat paa samme Maade forholder det sig med C. U. K. Til Dato har vi ikke drevet Politik og der er dog hos os en ganske anden Aand end i de skandinaviske Foreninger, der staar udenfor C. U. K. Dertil bidrager bl. a. ogsaa Fagforeningsparagrafen, som har gjort at vi med rolig Samvittighed kan sige, at vi i Aarenes Løb har holdt vor Sti ren for saadanne, der direkte modarbejder vore elementareste Interesser: Uorganiserede, Skuebrækkere og lign. At gaa videre vil kun være fuldstændig unødvendigt at skabe Splid blandt Medlemmerne. Og mon det virkelig er saa mange Medlemmer, der længe efter blot at indføre politisk Diskussion i Afdelingerne og i Bladet, for ikke at tale om at gøre C. U. K. til en ren politisk Forening? Jeg betvivler det! De unge rejsende har saa meget andet at tage Vare paa i den forholdsvis korte Tid de rejser, at langt de fleste, hverken vil have Tid eller Interesse for at sætte sig ind i de politiske Spørgsmaal (C. vil maaske mene, at saa er disse Medlemmer indifferente. Jeg holder nu paa, at man kan ikke baade blæse og tillige have Mel i Munden: man kan ikke rejse det halve Europa rundt for at se og lære ens eget Handværk, Folk, Sæder, Skikke, Naturen at kende — og samtidig faa Tid til at sætte sig ind i Politik, ikke dersom det skal blive mere end «Overflade»); og de Berejste: dem der er bosiddende, de vil, dersom de har politiske Interesser, i alle Tilfælde søge til de virkelige politiske Foreninger, der byder dem ganske anden Lejlighed til at drøfte og virke i Politik end C. U. K.

nogen Sinde vil komme til. Det er overhovedet et Spørgsmaal, om Størsteparten af dem, der virkelig interesserer sig for Politik, vil have Glæde af en politisk C. U. K.? Jeg tror det ikke. I de politiske Foreninger, i Fagforeningerne, paa Arbejdspladserne, bliver der diskuteret Politik. Skønt alle vil det samme er der forskellig Mening om Midlerne, om den rette Vej til at naa Maalet. Diskussionerne uddar sig ofte til det rene personlige Mundhuggeri. Indenfor de tre Fløje af Arbejderbevægelsen: Radikale, Centrum og Moderate er der atter forskellige Afskygninger, der ofte betragter hverandre som halve eller hele Forræddere og lign. Under de nuværende oprivende Forhold kan det vel ikke være anderledes, men det kan ogsaa have sin Behagelighed at komme et Sted hen, hvor der ikke tales om Politik, man hvor man dog er mellem ligestillede og ordentlige Mennesker, man kan respektere. Jeg for min Part har aldeles ikke noget imod et ganske almindeligt, bramfrit Naver møde, der ikke giver sig ud for at være mere end det er. Derfor være det ikke sagt, at vore Møder (som forøvrigt staar paa et højere Niveau end for blot 10 Aar siden) ikke kunde blive bedre, indholdsrigere; men at gøre dem til splittende, politiske Foreninger er hverken nødvendigt eller gavnligt.

Jeg har i ovenstaaende forsøgt at se det af Carlsson rejste Spørgsmaal fra alle Sider og jeg er overbevist om, at langt de fleste Medlemmer har den samme Opfattelse som Hovedbestyrelsen og undertegnede: at *alt* taler imod at gøre C. U. K. til en politisk Forening. Ja, jeg er ligeved at tro, at C. belært af Begivenhederne i Tyskland, ogsaa maa give til, at det i alle Maader tjener C. U. K. at blive det den er: en Organisation, som byder Berejste og Uberejste det, der interesserer dem i Forbindelse med deres Rejser. Ikke engang at gøre Foreningerne til politiske Diskussionsklubber eller Bladet til et politisk Diskussionsblad, vil gavne os, kun virke splittende; dertil er der for mange Meninger om de selv alersimpleste Spørgsmaal. Naar de mørke Dage holder deres Indtog og Naverne ikke véd, hvad de skal gøre af sig om Aftenen, har det i mange Foreninger været Skik at danne Diskussionsklubber, som en eller to Gange om Ugen sammenkalder til Diskussion over alle mulige Emner, selvfølgelig (ja overvejende) ogsaa om Politik. I Zürich har vi haft en saadan Klub hver Vinter før Krigens, og det gik godt, netop fordi Diskussionen var skarpt adskilt fra Foreningens øvrige Anliggender. At gøre Bladet til Tumbleplads for politiske Diskussioner, hvor hvert Emne, fordi der er sytten forskellige Meninger om det, vil blive en Skrue uden Ende, vil ogsaa kun virke splittende, ikke engang oplysende, fordi Bladets Plads under alle Omstændigheder vil være for lille til at Emnerne kan blive rigtig uddybede. C. indrømmer jo ogsaa selv, at der paa Grund af de noksom bekendte Bladforhold ikke vil kunne være Tale om at aabne Bladets Spalter for Politik nu. Men selv under normale Forhold vil det ikke kunne lade sig gøre; thi bortset fra den Mening, man har om Betimeligheden af politiske Diskussioner i Bladet, er der mange andre Emner, der staar vore specielle Interesser meget mere nær. C. bedes kun læse A. R.s Artikel derom i Bladet No. 13, 1917.

Endnu engang: vi vil blive det hvad vi er: en kammeratlig Sammenslutning af skandinaviske Handværkere, der holdes sammen af den fælles Interesse, vi alle har: Rejselivet. Og vi vil opføre os som *anstændige* Arbejdere, der kan være bekendt at vise os blandt Alverdens Fagfæller. Men indenfor vor Organisation vil vi ikke

være med til selvgod at «skille Bukkene fra Faarene», ej heller vil vi farisærisk dele os i «Retroende og Kætere». Det vil vi overlade de dertil indrettede Foreninger. Men derfor behøver vor Rejse- og Understøttelsesforening ikke at stagnere. Der er Opgaver nok indenfor vort specielle Omraade, og Tiden vil ogsaa vise, at C. U. K. formaar at hævde sig som en moderne og fremadstræbende Organisation — uden derfor at gaa uden for de Rammer, som *begrænser* vor Virksomhed. *H. J. Larsen.*

Svende!

Gör Kassererne Arbejdet lettere ved selv rettidig at indbetale Kontingentet!

Meddelelser fra Forretningsføreren.

Neumünster: Udb.: A. Sørensen, Mühlenhof 4², fra 6—7.
Aalborgerafdelingens Adresse: Restaurant «Haabet», Nyhavnsgade.

Udb.: N. C. Kjeldgaard, Hasserisgade 6¹, fra 6—7.

Bog Nr. 3514 C. W. Lindskjold, Tømrer, født i Vor-god, er tabt og erklæres hermed for ugyldig.

Da endnu enkelte Kasserere indsender Kvitteringer for udbetalt Syge- og Arbejdsløshedsunderstøttelse uden at have paaført dem Datoen for Udbetalingen, bedes Kassererne om ikke at glemme dette: *Paa hver Kvittering skrives (foroven i Margen) den samme Dato under hvilken den udbetalte Understøttelse er indført i den understøttedes Medlemsbog.* Udbetales Understøttelsen i mere end een Rate, udstedes en Kvittering for hver Udbetaling og paaføres disse Datoer, under hvilke Understøttelserne indføres i Medlemsbogen.

Derimod er det ikke mere nødvendigt at mærke de indklæbede Ekstramærker med Datoen for de forskellige Dødsfalds Offentliggørelse. *H. J. Larsen.*

Foreningsmeddelelser.

Paris. På generalforsamlingen den 11-11-18 valdes till ordförande Verner Eklin från Skultuna, till kassör H. Fallesen, Köpenhamn och till sekretarere undertecknad, Stockholm. Kassören träffas varje lördag från kl. 8—9 på Rest. Metz.

Med skand. hälsning

Robert Landin.

Stavanger. Paa Generalforsamlingen her den 10-1-19 blev besluttet Indmeldelse i C. U. K. Til Formand valgtes Rørlægger B. Aaström, Helsingborg; Kasserer Tilskærer A. Mohr, Bergen, Sekretær underteg., Odense.

Med skand. Hilsen

N. Olsen.

En enestaaende billig

og god Lommebog faar I ved at købe vor Kalender. Koster kun henholdsvis 50 Cts., 40 Pfg. eller 40 Øre plus Porto.

Redaktion og Ekspedition:

H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerei Zürich.

Udgifter.

Udgifter.

Passiver.

C. Möller, Anton E. Olsen, Lauritz Nielsen,
Hovedkasserevisorer.

VVV VENTIS ET CENTAURIDE SAGDORVINGE FJERNINGEN VVV

Den forende Svend

ORGAN FOR SKANDINAVER I UDLANDET

№ 4

Lördag, den 26 April 1919

XVIII. Aargang

Abonnement: 4 Fr. aarlig, frit tilsendt.

I Aften den 26 April

finder Statistikoptagelsen Sted. De til Afdelingerne sendte Blanketter bedes nøjagtig og tydeligt udfyldt og derefter indsendt i Løbet af næste Uge. Endvidere beder vi de Afdelinger, som endnu ikke har indsendt Martsregnskab (se Forretningsførerens Meddelelser) om pr. omgaaende at gøre dette. Ligeledes bedes alle de Afdelinger, der har større Kassebeholdninger, om at indsende de overskydende Penge til Hovedkassen (for de tyske Afdelingers Vedkommende til O. Clausen, Berlin). Skal Afdelinger, der ligger med store Kassebeholdninger, i nær Fremtid udbetale Understøttelse, der ikke kan dækkes med det i Mellemtiden indgaaede Kontingent, har de Ret til at tilbageholde det Beløb, som de tilmærmelsesvis maatte bruge, saa der ikke unødigt skal sendes Penge frem og tilbage. Vi gør dog opmærksom paa, at denne Tilladelse til i givet Tilfælde at holde Pengene tilbage, er bleven i høj Grad misbrugt det sidste Par Aar. Den 31 Marts 1917 var 38 Afdelingers samlede Kassebeholdning Fr. 1317.31; men den 30 September 1918 havde 40 Afdelinger Fr. 2324.73 tilsammen i deres Kasser. Skønt Afdelingernes Antal kun er forøget med 2, er Summen bleven over 1000 Fr. større. Sagen er den, at det desværre er bleven Skik og Brug i mange Afdelinger at arbejde med C. U. K.s Penge til lokale Formaal. At dette ofte fører til (f. Eks. ved Underskud fra Fester og lign.), at Lokalkasserne har svært ved at betale de laante Penge tilbage, er indlysende. Resultatet bliver da en efterhaanden altfor stor C. U. K.-Kassebeholdning (paa Papiret: Maanedsbilletterne), som det bliver sværere og sværere at afvikle. Dette er ikke alene til Skade for Hovedkassen; men ogsaa i høj Grad for Lokalkasserne selv, idet disse bliver vant til at regne med Penge, som ikke tilhøre dem og derved kommer ind i usunde, ustabile Forhold. Baade for Hovedkassens som for Afdelingernes egen Skyld, fordrer vi derfor: *Regnskab og Afregning hver Maaned*, i alt Fald fra de større Afdelinger. Saadanne med et Med-

lemstal, som ikke overstiger 10, kan, saa længe vi ikke er kommen ind i helt normale Forhold, nøjes med kvartalsvis Regnskab og Afregning.

Med skand. Hilsen

Hovedbestyrelsen for C. U. K.

Hovedbestyrelsesmødet

den 15 April 1919.

Efter Protokollens Oplæsning og Godkendelse blev den nystiftede Stavangerafdelings Love gennemgaaet og uden Bemærkninger godkendt. Ligeledes Lovene «for Foreningen til Oprettelse og Vedligeholdelse af et skandinavisk Foreningshus i Hamborg». Fra Münchenforen. var indsendt Meddelelse, at den ikke længere opretholdt det i Bladet No. 1 fremsatte Forslag til Udvidelse af Ekstraunderstøttelsen. Samtidigt meddelte den, at Forslaget ved Formuleringen havde faaet en videre Form end det egentligt var Münchenerforeningens Mening. Toges til Efterretning. Da en Afdeling har udgivet nogle Mærker, paatrykt C. U. K.s Navn, til Fordel for dens Lokalkasse, men saadan tegnet, at det efter H. B.s Mening absolut ikke vil være til Agitation for C. U. K., vedtog H. B., for i Fremtiden at undgaa sligt, at beslutte, at *ingen Afdeling har Tilladelse til at trykke Mærker, Plakater eller lign., som ogsaa er paatrykt C. U. K.s Navn, for H. B. har godkendt Udkastet dertil.*

Da saavel Revisorerne som Forretningsføreren klagede over, at de fleste Afdelinger ligger med meget for store Kassebeholdninger, vedtoges det at rette et Opraab til Afdelingerne. Endvidere underskrevs der Kontrakt med Neumünsterafdelingen om dennes Ejendele, og efter at endnu en Del Smaasager var behandlet, sluttedes Mødet.

Paa Hovedbestyrelsens Vegne:

C. Möller, Formand. H. J. Larsen, Sekretær.

Svende!

Rejser J hjem, tilmeld jer de hjemlige Afdelinger!

et hvert som helst overflødigt Arbejde, og det er da ikke Ulejligheden værd at rejse sig, hvis man ikke sidder lige ved Vinduet, og selv i saa Tilfælde er det nærmere at lade Skallerne falde paa Gulvet end at kaste dem udenbords. Bondekonen, der skal ind til Byen og se til Sviigersønnen og Datteren, plejer desuden altid at bringe et Par Høns eller Kyllinger med; de bliver med sammenbundne Ben lagt ind under Bænken, og kommer man undervejs til at sparke til dem, protesterer de selvfølgelig, og saa tager man hurtigst muligt Benene til sig for ikke at blive Uvenner med Ejerne; undertiden kommer man ogsaa paa samme Maade til at rejse sammen med Kaniner, ja i et enkelt Tilfælde havde jeg endogsaa den Ære at følges med en Kalkun fra Sevilla til Cadiz; vi kom nu ikke godt ud af det undervejs: den huggede mig i det ene Ben, efter at jeg var kommet til at træde den paa Hovedet. Er det hen paa Eftersommeren medbringer de Rejsende gerne Meloner, som ligeledes bliver lagt ind under Bænkene, og kommer der som ovenfor beskrevet paa Grund af, at det gaar ned ad Bakke, Fart paa, begynder Melonerne at danse omkring paa Gulvet, saa tager man ikke Benene til sig, faar man sine Ligtorne gratis bortopererede. Paa den Maade ruller man langsomt af Sted i Retning af sit Bestemmelsessted med en Fart paa ca. 20 Kilometer i Timen, fra regnet Forsinkelserne. Rejser man om Dagen, maa man paa de større Stationer udholde en formelig Belejring af Tiggere i alle Aldre og af begge Køn, lige fra 4 til 80 Aar, der i alle mulige Tonarter og gerne i Vorherres Navn beder om en ringe Gave; særlig Børnene er i høj Grad paatrængende, de hænger sig ind ad Vinduerne, og undertiden maa man gribe til ret energiske Midler for at blive dem kvit.

Men kan man da ikke tage med Eksprestog? vil man maaske finde paa at spørge. — Jo, det kan man, hvis man er Millionær eller paa Vej til at blive det, Eksprestogene fører nemlig som Regel kun 1. Klasse, de eneste to eller tre Eksprestog, der før Krigen førte 3. Klasse, er paa Grund af Kulmangel inddragede. Forøvrigt er Fordelen ikke saa stor, ogsaa Eksprestogene er næsten altid forsinkede og kører med en Gennemsnitshastighed af 40—50 Kilometer i Timen.

Det værste er Ankomsten: er man ikke ligefrem helt laset klædt paa, det plejer jo at være Tegn paa Fattigdom, bliver man ved Udgangen af Ankomststationen anfaldet af en Sværm af Droskekuske, Hotelkarle, Bybude og Smaadrenge, der omringer en og trækker en hver til sin Side for køre en eller bære ens Haandkuffert i alle mulige Retninger. Vil man ikke tage imod alle de Adressekort, der bliver en rakt i Møde, faar man dem stukket i Overfrakkelommen, og faar man sig endelig revet løs fra Sværmen, er der endda enkelte, der med en forbavsende Udholdenhed render efter en fem Minutter for at tilbyde deres Tjenester.

Det er en stor Skam, at det for mit Vedkommende vist er forbi med Valselivet for bestandig, — omend man jo aldrig skal sige aldrig! Jeg er i tidligere Tid rendt Spanien rundt til Fods, og da var jeg fri for den Slags Ubehageligheder, jeg fik sandelig Lov at bære min Bagage selv og kom ogsaa til Maalet, — i Spanien har man altid god Tid og behøver aldrig at forhaste sig.

Madrid, i Vinteren 1918.

x-y-z.

Resultatet af Generalafstemningen

den 26 Oktober 1918.

1. Forslag til Ændring af § 5:

a) Hovedbestyrelsens;

b) Odensesforeningens.

2. Forslag til Ændring af § 10.

3. Sæde for Hovedbestyrelsen: Zürich.

4. Sæde for Kontroludvalget: Berlin.

5. Forretningsfører: H. J. Larsen.

Afdeling	1		2		3		4		5	
	A		B							
	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej
Aarhus	44	1	1		44		44		44	
Basel	3				3		3		3	
Bergen	8		8		8		8		8	
*Berlin										
Bern					4		4		4	
*Bremen										
Davos	2		2		2		2		2	
*Dresden										
Düsseldorf	1				1		1		1	
Frankfurt a. M.	5	1			6		7		7	
Hamburg	14				36		150		150	
*Hannover										
Harburg	20				20		20		20	
Kiel	42				42		42		42	
*Kreuzlingen										
Kristiania	9		9		9		9		9	
København	48		126		52		51	1	51	1
*Køln										
*Malmö										
Mannheim	3				3		3		3	
*Moskva										
München	3	11	15		15		15		6	7
Neumünster	5				5		5		5	
Odense	4				4		4		4	
*Paris										
Randers	12				12		12		12	
St. Gallen	1		1		1		1		1	
Stockholm	3	1			4		4		4	
Stuttgart	7				7		7		7	
Zürich	12	1	110		14		13		12	
Hovedkassen	14	1	110		14		13		14	1
Tilsammen	260	16	1372		306		418		410	2418
									8	

Fra de med * betegnede Afdelinger er ikke indsendt noget Resultat. Med en Deltagelse, der er ca. 100 Stemmer større (dog kun for Administrationens Vedkommende) end ved sidste Generalafstemning, er de 5 Forslag saa godt som enstemmigt vedtaget. Odenseforeningens Forslag til § 5 er, som ventet, forkastet.

Meddelelser fra Forretningsføreren.

Kvitterer fra Modtagelsen af følgende Beløb: B Winterquist, Västervik Fr. 5.—, Høst Aaris, Helsingør 20.—, V. Olsen, Trondhjem 17.—, Davos 40.—, Stavanger 200.—, Aalborg 71.20, Stockholm 75.—, Bern 5.— (for Hamborgermærker), Zürich 28.90.

Har endnu ikke (den 24.4) modtaget Regnskab for Marts respektive for de foregaaende Maaneder fra følgende Afdelinger: Basel, Bergen, Berlin, Bre-

men, Dresden, Düsseldorf, Frankfurt, Hamborg, Hannover, Kiel, Kreuzlingen, Kristiania, København, Paris, Randers, St. Gallen. *H. J. Larsen.*

En Hjemvendts Betragtninger.

Nedenstaaende, skrevet af et af «Den far, Svend»s Læsere kendt Mærke, var egentlig kun beregnet for undertegnede, men da en gammel Navs Følelser og Stemninger ved Ankomsten fra det dystre Tyskland til det lille og forholdsvis lykkelige Danmark sikkert har almen Interesse, gør jeg hermed Betragtningerne bekendt for en større Kreds. Red.

Atter hjemme! De mange Aars Ophold i Tykland først under fredelige Forhold, dernæst under hele Krigen ligger nu bag mig som en Drøm. Jeg vil ikke sige som en mørk Drøm, snarere som en meget broget Drøm, en Tid rig paa Oplevelser, rig paa mangehaande Indtryk. I mange Maader en mørk og knugende Tid, selv vi, der som Udlændinge stod nogenlunde udenfor det Hele, har mangan Gang følt Tidens raa og barske Aand over os som en Mare, har for at hente et Udtryk fra det ukuelige Københavnervid følt os som om der var Pigtraad udenom. Da jeg en Gang forrige Foraar efter et Feriebesøg i Danmark atter vendte tilbage til Tyskland, sagde en ung dansk Dame, som jeg rejste sammen med, idet vi gik i Land i Warnemünde: «Nu gaar Jerntæppet ned!» Javist, Jerntæppet gik ned, vi var atter i Bajonetternes Land. Men Tiderne skifter og intet glemmer Mennesket saa let som hvad han har gennemgaaet og savnet, naar lysere Tider igen oprinder for ham og Livets Overflødhedsatter aabner sine Sluser, da tilgiver man det gerne, at det ikke er Guld alt som glimrer, at det ikke opfylder alle de Forventninger, man i Savnets Timer har stillet til deres Indhold. Det Stykke Smørrebrød med Lammesteg og Agurkesalat, som vi mangan Gang i Drømme har spist til vort tynde Øl dernede i Tyskland, blev ved vor til højeste Potens udviklede Fantasi en overjordisk Nydelse, som den krasse Materialisme, det danske Overflødhedshorn byder paa, ikke er i Stand til at byde den hjemvendte. Men trods alt, jeg giver gerne Afkald, baade for mig og for mine Efterkommere, paa samtlige Fantasmaaltider, som har glædet min Sjæl, men aldrig styrket min Mave til Fordel til de gammeldags danske Kødgrøder. Genug davon!

Atter hjemme og dog ikke hjemme. Babylon! København, Tommy's, Poilu's By. Vi er lidt desorienteret herhjemmet med Hensyn til, hvor vi befinder os. Strøget ligger skinnende af Februarregnen, der risler med en Vedholdenhed uden Lige; men trods Regn og Slud frembyder det det ejendommeligste, forskelligartede Billede man kan tænke sig. Hist prommenerer en fransk Kaptejn sine røde Hoser, dér en Alpejäger sin sorte Fløjelshue og sit velfriserede Hageskæg. — Smaa Grupper engelske Officerer, kanadiske Soldater med Schagpiben i Munden, trodser med det den angelsaksiske Races egne ligevægtige Humør Vejrets daarlige Luner, og engelske «blue jackets» prommenerer gravetetisk deres brede Bukser, medens Københavnerne med misundelige Miner insuger Duften af den her saa sjældne engelske Tobak, der stiger fra deres korte Snadder. Ungdommen, der aldrig taber Hovedet har i en Fart lært det nødvendige Engelsk for at kunne erhverve de saa eftertragtede Capstan Cigarretter, alle Mælkedrenges Fryd. «Giv mei en Capstan!» er den staaende Devis og for den Sags Skyld ligesaa godt Engelsk, som Navertysk er Tysk.

Ja, der er Liv i Kludene herhjemme og det er forstaaeligt, at de mange Krigsfanger, der er undsluppet Fangenskabets Tvang nu slaar Gækken løs og lader Daleren springe. Og naar saa Damperen gaar hjem til old England tager Jubelen ingen Ende og Hurraraabene genlyder over Havnen ind til Trekroner er passeret. «Home sweet Home», altid det samme, altid hjem til den Plet, der rummer vore Barndoms- og Ungdomsminder, der huser vore Kære! Kun Skade, at Menneskene ikke har kunnet holde Begreberne Fædreland, d. v. s. Hjem og Staten ud fra hinanden. Havde vi kunnet det, saa var der en Mulighed for at denne Krig som nu er afsluttet havde kunnet være undgaaet, thi Menneskene har kun kæmpet for Staten fordi de troede, at det var Hjemmets Fred der stod paa Spil og det var det ingenlunde. Hjemmet vil for os altid være og blive hvor det var, om saa ogsaa Staternes imaginære Grænser flyttes tværs over dets Tærskel. Hvad skrev jeg ikke et Sted i Udlandet:

Bort drog jeg fra din hvide Strand,
bort fra din grønne Eng.
hvor Gaaseurt og Løvetand
var strøet ud i Flæng.

Bort fra den friske salte Vind,
fra Havets stærke Brus,
der stemte Strænge i mit Sind
i Takt med Stormens Sus.

Ak, Danmark med din lyse Vaar,
som jeg forlod og sveg.
Nu staar jeg her, ved ej hvorfor
og Tanken bliver veg.

Ved ej hvorfor jeg bytted bort
dig mod en fremmed Kyst.
Her lyder Sproget koldt og haardt
og naar ej til mit Bryst.

Her hæver skovbevokset Bjerg
sig stolt mod Himlens Hvælv
og gør mig til en liden Dværg,
der leder om sig selv.

Dog jeg skal finde hjem engang
til Danmarks hvide Strand
og stemme i en stille Sang
jeg fra min Barndom kan.

Om en, der rejste langt af Led,
vandt i hvert Land en Ven.
Dog først ved Øresundets Bred
fandt han sig selv igen.

Her ender Sangen, Svenden er vendt hjem, Hjemveen forstummet, men stedse vil i mig leve Mindet om Tiden, der svandt mellem Landsmænd i Udlandet, lyse og mørke Timer i broget Blanding. *Erasmus.*

Foreningsmeddelelser.

Aalborg. Paa Generalforsamlingen her den 22-3-19 valgtes til Formand J. M. Jensen, Modelsnedker, Aarhus; Næstformand Louis Svendsen, Snedker; Kasserer N. Kjeldgaard, Maler, Aalborg, samt som Sekretær undertegnede Smed, Aalborg. Der er ellers god Fremgang for C. U. K. i Limfjordsbyen og den 1 April har vi stort Karneval. (Held og Lykke følge vor unge energiske Aalborgerafdeling! Red.)

Med skand. Hilsen *Theodor Andersen*, Sekretær.

Redaktion og Ekspedition:

H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerei Zürich.

Den færendes Svend

ORGAN FOR SKANDINAVER I UDlandet

Nº 5

Lørdag, den 24 Maj 1919

XVIII. Aargang

Abonnement: 4 Fr. aarlig, frit tilsendt.

Til Kassererne!

I Henhold til Meddelelsen i sidste Numer, gør vi opmærksom paa, at alle Afdelinger med mere end 10 Medlemmer er forpligtet til at indsende Regnskab hver Maaned, altsaa ogsaa for April. Saa godt som alle Afdelinger har nu indsendt Martsregnskabet, men kun Halvdelen Statistikblanket. De svejtsiske og tyske Afdelinger har bragt deres Kassebeholdninger ned til den lovlige Størrelse; men de fleste nordiske Afdelinger ligger endnu med altfor store Kassebeholdninger. Vi har taget og vil ogsaa vedblive med at tage Hensyn til de vanskelige Postbefordringsforhold, saa længe disse bestaar; men vi ønsker ogsaa reglede Forhold mellem Hovedkassen og Afdelingerne. Saadan, der ikke inden næste Numer har indsendt Aprilblanket (gælder dog ikke for de mindre Afdl.) og Statistik, samt indsendt deres overskydende Kassebeholdninger, vil blive offentliggjort i Bladet.

Svende, hjælp til, at vi vender tilbage til normale Forhold indenfor vore Rammer! Det gør I bl. a. ved regelmæssigt at indsende Regnskab og Afregning.

Med skand. Hilsen

Hovedbestyrelsen for C. U. K.

Rejser i Norge.

af M. N. Hald.

III. Over Fjord og Fjeld til Gudbrandsdalen.*)

Naar man i Almindelighed tager fra Bergen til Trondhjem, plejer man som Regel altid at sejle langs Kysten dertil. Min Kammerat og jeg havde besluttet at tage en anden Vej; for at faa saa meget ud af Turen som muligt vilde vi sejle gennem Sognefjorden og derfra vandre til Fods til Trondhjem. En Søndag Morgen gik vi om Bord paa Damperen i Bergen og sejlede først gennem utallige Skærgaarde til vi naaede Sognefjorden. Det er en Nydelse af første Rang, at foretage en saadan Sejlur, gennem Hundredvis

af Holme og smaa Øer, i straalende Solskin. Hist og her forbi en Del Smaabyer, hvor vi saa Folk fra alle Kanter, med deres Salmebog i Haanden, komme gaende til Kirke.

Hen paa Eftermiddagen drejede vi ind i Sognefjorden, og en storslaet smuk Natur begyndte at udfolde sig. Sognefjorden har Ord for at være en af de smukkeste Fjorde i Norge, og tillige den største, nemlig 24 danske Mil lang. Fjorden, som er omgivet af høje Fjelde paa begge Sider, gaar i mange Bugtninger, og det ene smukke Landskab afløser det andet, efterhaanden som Skibet svinger fra Næs til Næs. Vi sejlede forbi en Mængde Landsbyer, fra hvis Bygninger det smukke norske Flag vajede, og rundt i Fjorden mødte vi en Del Sejlskibe, der med udbredte Sejl oplivede Landskabet. Af særlig skønne Steder var Vadheim smukt beliggende ved en Bugt, og Balholm hvor i Baggrunden de høje Fjelde, med den evige Sne, ragede frem. Paa den modsatte Side ved Vangnes saa vi den store Friedtjofstatue, der er skænket af den tyske Ex-Kejser Vilhelm II, højt og dominerende i de smukke Omgivelser.

Vi sejlede til den næste Dags Morgen, da vi steg af i Sogndal, og havde derefter en fin Spadseretur til Marifjæren. Vejen fulgte Dalen i vild Natur og med en sagte Stigning til 400 Meter, hvor vi havde en herlig Udsigt over Sogndalen. Snart blev Dalen bred og aaben, og til venstre saa vi Landsbyen Hafflo. Det var nu Aftenstid og under en stor hul Sten fandt vi os et behageligt og billigt Natlogi. Vi fik os indhyllet i vore Tæpper og sov sødeligt til den næste Morgen, da vi vandrede videre til Marifjæren. Her tog vi med Damper igen ind ad Listerfjorden, en lille rask Sejlur paa fire Timer. Mens jeg her om Bord paa Damperen halede vort Landkort frem for at se hvilke Egne vi kom forbi, og opnoterede det i min Lommebog, opdagede jeg at Styrmanden stod bag min Ryg og betragtede mig. Saa tog han Mod til sig, og for at danne en Indledning spurgte han, om jeg havde Billet, men snart gik han lige til Sagen, og kom med en Del Spørgsmaal, om jeg havde Pas o.s.v. Jeg havde jo Papirerne i Orden, som jeg viste ham, og bukkende undskyldte han Ulejligheden, men der rejste jo saa mange Udlændinge i denne Tid, man maatte jo være forsigtig og passe lidt paa dem. Jeg snakkede ham selvfølgelig efter Munden, og han sjokkede slukøret afsted, vistnok lidt ked af at være gaaet Glip af et Par Tusinde Kroner, som uddeles til dem som opdager Spioner.

I Skjolden, ved Bunden af Fjorden, steg vi af og begyndte derefter den egentlige Fodvandring. Vi fulgte Fortundalen til Landsbyen Fortun, her skulde vi over Fjeldet og Vejen begyndte at skraane nederdrægtig stejlt

*) 1 og 2 Dele offentliggjordes i 1917 i No. 12, 13, 14. 3 og 4 Del har jeg først modtaget senere, og Offentliggørelsen er ogsaa bleven udskudt paa Grund af Bladet ikke kommer saa hyppigt; men de kan ogsaa læses uden Sammenhæng med de to første Dele. Red.

opad. Med vor Bagage paa Ryggen var det et haardt Stykke Arbejde at komme frem, men fremad skulde vi, og efter at have vandret saalænge, at Sveden drev ned ad Kinderne paa os, var vi ogsaa kommen flere Hundrede Meter op. Det var imidlertid blevet Midnat og vi fandt os et lunt Sted, hvor vi sov et Par Timer, for saa igen at fortsætte den anstrængende Vandring. Vi naaede snart Turiststationen «Turtegrø», som ligger 992 M. o. H. Her ophører Vejen og vi skulde videre ad Sti over Sognefjeld, men vi saa en hel Del Stier, og var ikke klar over, hvilken af dem det kunde være. Heller ikke ved at se paa Kort og Kompas blev vi stort klogere, da flere af Stierne godt kunde passe til Retningen. Her stod vi midt om Natten i gennemtrængende sur Blæst og vidste ikke hvor i Alverden vi skulde trisse hen, og hvem skulde vi spørge paa denne Tid af Døgnet. Vi saa paa hinanden,

holdt vi os et Par Timer og begyndte derefter Vandrigen ned gennem Bøverdalen til den lille Fjeldbygd Bøvertun. Befolkningen her ernærede sig mest af Gedeavl, det vrimlede med Geder overalt. Vi fulgte Bøvertunvandet til vi igen maatte over et lille Fjeld, hvorfra vi atter havde en rig Udsigt over Isfjeldene i Jotunsheimen. Det var nu en Trøst for os, at vi igen havde en ordentlig Landevej at gaa paa.

Ved Sengetid kom vi til Elvesæter, hvor vi mellem nogle Smaabuske fandt et naturligt Sovested, men vaagnede snart ved at vi frøs, og var desuden møre i Kroppen af det haarde Natteleje. I den kolde Morgenstund vandrede vi videre, det gik nu stadigt nedad, mest gennem Skov til vi atter var inde i Bøverdalen, forbi en lille Fjeldbygd, som ogsaa bærer dette Navn med en interessant Kirke. Vi naaede snart Vaagevandet, som lig-

Sognefjorden.

det var jo ærgerligt om vi skulde vælge den forkerte Sti. Saadan stod vi en Times Tid, da dukkede der, som sendt fra Gud midt i vor Elendighed, en gammel Mand frem mellem Fjeldene. Vi løb glade hen til ham, og i en lang Forklaring blev vi Stien anvist, som forøvrigt var markeret hele Vejen, saa den var nem at finde. Det gik nu atter stærkt opad og snart befandt vi os paa Højfjeldets øde Egn. Vi havde en storslaet Udsigt over en stor Del af Jutonheimens største Fjelde, saasom Horungtinderne, fire vilde sammenvoksede Fjelde, som har en Højde af 22—2400 Meter, og gnitrende Isbræer skimtede vi i det Fjerne. Vi havde vanskelig ved at tro, at vi befandt os midt i Sommerens varmeste Tid, thi selv en Sommerdag som denne var her dog vinterlig koldt, Søerne vi kom forbi var endnu isbelagte og mange Steder vadede vi i Sne til Knæerne. Her fik vi Lejlighed til at se en stor Rensdyrshjord, flere Hundrede i Tallet. Vogteren boede i et Telt ikke langt derfra.

Vi naaede en Højde af 1600 Meter, da det atter begyndte at skraane nedad, og ved Middagstid var vi ved den næste Turiststation «Krosbuhø» (1327 M.). Her op-

ger 351 M. o. H., forbi Landsbyen Lom, hvor vi atter havde Lejlighed til at beskue en gammel Stavkirke.

Vi fulgte Vejen langs Søen, og skønt vi nu omtrent var nede ved Havets Overflade, var her dog vældig koldt og en gennemtrængende sur Blæst slog os i Møde. Flere Steder i Vejgrøften laa store Driver Sne og Folkene vi mødte fortalte os, at Sommer havde de ikke mærket noget til endnu. Vi gjorde her en interessant Iagttagelse, vi saa nemlig en Vindmølle, en saadan havde vi aldrig før set her i Norge, det kunde tyde paa, at Egnen til Stadighed var velsignet med den stærke Blæst.

Fjeldene her var stærk skraanede, paa Toppen laa de mindre og ved Foden de større Gaarde. Middagsklokkernes Drøn kaldte Arbejderne til Middag. Egnens Husdyr vandrede frit omkring, saaledes mødte vi paa Landevejen nogle af alle Slags: Heste, Køer, Faar, Svin og tilslut en Flok Kaniner, som ikke lod sig skræmme hverken af Automobile eller Fodgængere. Ved Aftens-tid havde vi naaet Frisvold, og grundet paa den stærke Kulde og Tanken paa den sidste Nats mindre behagelige Hvile, gik vi ind paa Hotellet og overnattede dér. Den

næste Morgen vandrede vi videre, Vejret var nu blevet lidt mildere og Solen skinnede svagt paa den smalle Sø, som havde et oplivende grønligt Skær. Over en fuldstændigt rødmalet Bro førte Vejen til Vaage, og for at komme over i Gudbrandsdalen skulde vi over et Fjeld, hvor Vejen førte gennem en Skov til vi naaede Højderyggen. Det var nærmest en trist Vej uden hverken Udsigt eller andre Seværdigheder. I en Stenhytte fik vi samlet en Del Blade og andre bløde Sager, og sov derefter en retfærdig Søvn til den næste Dags Morgen, da vi vandrede til Sel og var dermed i Gudbrandsdalen.

Vi skulde denne Dag naa Dombaas, hvor vi skulde høre Efterretninger fra Hjemmet. Min Kammerat havde nemlig en syg Fader og i den sidste Tid var det urolige Meddelelser han fik hjemmefra. Det var derfor af stor Betydning at vi naaede Dombaas, ogsaa for mig var det af stor Vigtighed, da min Kammerat selvfølgelig i Tilfælde af sin Faders Død straks vilde rejse hjem og jeg vilde derefter blive stillet overfor Valget, enten at opgive Turen eller vandre over Dovrefjeldene alene.

Lidt om Sprogstudier.

I.

For Naverne Vedkommende kommer Rejselivet vistnok i Fremtiden, i al Fald i det første Par Aar, til at forme sig en Del anderledes end før Krigen, først og fremmest fordi Arbejdsforholdene i de forskellige Lande er undergaaet en radikal Forandring.

Hidtil rejste det store Flertal af Naverne til Tyskland, hvor man plejede at blive i et Par Maaneder for saa straks at tage til Naverne forjættede Land, Svejts; her blev man i et Aars Tid for om muligt realisere Italiens-turen, som jo alle Naver drømmer om, og saa vendte man efter kortere eller længere Tids Forløb Næsen hjem- efter i Retning af de vellugtende hjemlige Kødgylder, hvis liflige Duft man jo aldrig taber af Hukommelsen, særlig da ved visse Lejligheder, naar man er ved at komme paa — et uparlamentarisk Udtryk, som Censuren forbyder. Og paa den har enhver rigtig Nav været i højere eller ringere Grad, saa kan Blære — hm'erne nu sige, hvad de vil. Jeg for mit Vedkommende henregner mig til den Slags Folk, man plejer at kalde ordentlige Men- nesker, og jeg er da ved mange Lejligheder kommet ganske forfærdeligt bag af Dansen: Svejtserne har betalt Rejsen for mig tre Gange. Men det var nu ikke det, jeg vil tale om.

Naverne kommer som sagt i Fremtiden til at søge andre Veje. I Svejts vil Arbejdsforholdene sikkert hurtigt normaliseres, saasnart Freden er sluttet, derimod ser det sort ud i Tyskland, og man behøver ikke at være Profet for at kunne forudsige, at det vil vare mange Aar, inden den tyske Industri atter kommer paa Fode og faar Brug for udenlandsk Arbejdskraft; foreløbig faar man vist nok at gøre med at skaffe Arbejde for sine egne! Naverne vil altsaa ogsaa i Fremtiden, som før, søge til Svejts, derimod tror jeg ikke, at der er mange, der vil blive i Tyskland længere end absolut nødvendigt for Gennemrejsens Skyld. Saasnart normale Forhold indtræder, tror jeg derimod, at Vejen for en stor Del Navers Vedkommende vil gaa til Belgien og Frankrig, en Del Metalarbejdere og Elektriciteter vil tage til Italien og der gøre Malerne Sel- skab, der som bekendt altid har oversvømmet Rom og Neapel; Metalarbejderne maa nu, hvis de vil tjene noget,

blive i Norditalien, i Turin og Milano, men der kan vel altid blive et Par Skilling tilovers for at tage ned og se til Paven. Det er desuden højst sandsynligt, at der vil komme en blomstrende Industri i Gang i de Lande, der nu er i Færd med at forme sig paa det Territorium, der indtil nu hed Østrig-Ungarn. I Prag, der nu er den tsjek- kiske Republiks Hovedstad, har det altid været let at finde Arbejde, i Wien ligeledes, og der er for mig ikke Spor af Tvivl om, at hvis det lykkes nu endelig engang at skaffe Ro paa Balkanhalvøen, vil baade Belgrad, Sofia, Salonika, Konstantinopel, Athen og Vallona (Albaniens Hovedstad) blive Industribyer, hvor man med udenlandsk Kapital vil give disse Lande et industrielt Præg.

Hvad vi altsaa taber i Tyskland, vinder vi andet- steds; jeg ser for Naverne Vedkommende kun en eneste Vanskelighed: Sprogspørgsmaalet. Hidtil var det højst simpelt: det tyske Sprog har jo mange Ting tilfælles med det danske, og efter ét Par Maaneders Tysklands- ophold lykkedes det de fleste at naa til at brokke det nogenlunde af sig, omend det i fleste Tilfælde ikke blev til mere end det, man plejer at kalde for «Navertysk». Med denne lidt uregelmæssige Dialekt kom man ogsaa saa nogenlunde igennem i Svejts, selv i det franske Svejts traf man jo altid „Oste“, som man kunde gøre sig mere eller mindre forstaaelig for.

Dette vil rimeligvis i Fremtiden blive anderledes; det «Navertyske» vil nu efter Krigen i al Fald i de første Aar, af ovennævnte Grunde kun være til Nytte i Svejts, og hvem der vil se lidt mere af Verden, maa lægge sig efter et eller to Sprog til. Dette vil naturligvis ikke sige, at det er nødvendigt at lære de paagældende Landes Sprog, det skal der som bekendt lang Tids Øvelse og en uhyre Taalmodighed til, men det maa altid tilraades, inden man tager til et Land, hvis Sprog man er ubekendt med, at gøre sig en Smule bekendt dermed i Forvejen, baade med Udtalen og med det allervigtigste af vedkom- mende Sprogs Grammatik.

Mange vil maaske overraskes, naar jeg siger, at for at lære et fremmed Sprog, er det første og fremmest nødvendigt at studere sit Modersmaals Grammatik for- inden; ikke desto mindre forholder det sig saa. Jeg maa instændigt tilraade enhver, der vil gøre sig bekendt med et fremmed Sprog at opfriske den danske (henholdsvis svenske eller norske) Grammatik, der lærtes i Skolen; det er blandt andet nødvendigt for at kunne forstaa de Udtryk, der bruges i de Lærebøger, der omhandler frem- mede Sprog.

Har man saa forberedt sig paa denne Maade, kan man begynde Studiet af fremmede Sprog. Jeg skal i det følgende kort omtale de Sprog, der i Fremtiden kan være til mest Nytte for Naverne, og i den næste Artikel agter jeg at give nogle Raad med Hensyn til Studiet deraf.

Fortsættes.

Svende,

som har et Par Skilderier tilovers, bedes støtte Naverhjemmet i Hamborg ved at købe et eller flere af Hamburgerafdelin- gens Agitationsmærker.

Faas hos Forretningsføreren og alle Kasse- rere og kan klæbes bag paa Breve, paa Brev- papir, paa Medlemsbøgernes Omslag etc. I støtter derved en god Sag og gør samtidigt Agi- tation for C. U. K.!

Medlem af C. U. K.

Valdemar Jensen

Karetmager, født den 21-7-94 i Thisted, indtraad i C. U. K. den 21-5-15, er den 22-2-19 afgaaet ved Døden af Grippe paa Hospitalet i Cherbourg. Jensen blev begravet den 24 Februar og fulgtes til Graven af alle herværende Skandinaver og af mange franske Kammerater. Disse gav en smuk Krans, og Naverne to; ogsaa et Bevis paa, at Jensen var afholdt og en god Kammerat. Han vil blive savnet dybt af sine Kammerater.

Æret hans Minde!

Cherbourg i Marts 1919.

Paa Cherbourgernavernes Vegne:

H. Bergqvist.

Medl. No. 4091

Einar Larsen

Karetmager, født den 21-10-86 i København, indmeldt den 24-8-17, er den 5 Marts afgaaet ved Døden. Liget er blevet overført til København for at begraves der.

Æret hans Minde!

Hamborgerforeningen.

Medlem No. 4723

Laurits Hansen

Maskinarbejder, født i Døllefeldt den 21-4-93, er afgaaet ved Døden den 21-1-19.

Æret hans Minde!

Københavnsforeningen.

Medlem No. 4972

L. P. Andersen

Tømrer, født i Odense den 12-4-58, er afgaaet ved Døden den 20-4-19.

Æret hans Minde!

Aarhusforeningen.

Meddelelser fra Forretningsføreren.

Kvitterer for Modtagelsen af følgende Beløb: Zürich Fr. 9.—, Aalborg 11.49, Skand. Klub Helsingør 35.—, Poul Sørensen, Genève 10.—, Kristiania 50.—.

Gør opmærksom paa, at der for de 4 i dette Numer offentliggjorte Dødsfald klæbes Ekstramærker. For 1919 er der altsaa til Dato 8 Ekstramærker at klæbe. For 1918 skal der klæbes 6 Stk.

Husk Svende (enten I er aktive eller passive Medlemmer) at forlange Ekstramærkerne, naar I betaler Kontingent!

Da C. U. K. har flyttet sit Skilt: faaet nyt Kontor, har det ikke været mig muligt at besøge alle Sager pr. omgaaende, da Flytningen selvsagt har bragt Forstyrrelse i den daglige Ekspedition. Men nu klapper alt igen.

H. J. Larsen.

Foreningsmeddelelser.

Aarhus. Paa ekstraordinær Generalforsamling den 12-5 valgtes Blikkenslager A. Magnussen, Aarhus til Formand.

Paa Generalforsamling den 12-4 genvalgtes til Kassierer Snedker R. Jørgensen, Aarhus. Udbet. hos samme, Kaløgade 24, fra 12—1 Middag.

Med skand. Hilsen

W. Lassen, Sekretær.

Kristiania. Paa Generalforsamlingen den 4-4-19 valgtes til Kassierer Aksel Lövenheim, Maler, Lund.

Afdelingen her har behandlet Münchenerforeningens Forslag (der jo imidlertid er bortfaldet. Red.), som vi ikke kan støtte. Ej heller ønsker vi nogen politisk Spalte i «Den far. Sv.» Da saa godt som alle Fag ligger i Tarifforhandlinger, enkelte allerede har lukket for Tilgang fra Udlandet, og Politiet ofte nægter Opholdstilladelse, er Arbejdsforholdene her for Øjeblikket meget ustabile.

Med skand. Hilsen

Einar Christensen, Sekretær.

Zürich. Paa Aprilgeneralforsamlingen her valgtes til Formand Kaj Andersen, Jerndrejer, Kbhvn. Som Kassierer og Sekretær genvalgtes henholdsvis Anton Olsen, Maler, Kbhvn. og undertegnede Murer, Kbhvn.

Med skand. Hilsen

H. J. Larsen.

Personalie.

Mandag den 5 Maj har en gammel Nav: Kaj Andersen («Hannover») holdt Bryllup i Zürich. Andersen, der vil være kendt af mange Naver, har stadig vist Interesse for C. U. K., hvorfor der ogsaa her rettes en hjertelig Lykønskning til Andersen og hans Kone.

Ekstra-Efterlysning.

Therry Jacobsen, Snedker, Ringsted, bedes ordne sit Mellemvarende med Aarhusnaven, da ellers den sorte Tavle følger.

Redaktion og Ekspedition:

H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerei Zürich.

№ 6

Lørdag, den 14 Juni 1919

XVIII. Aargang

Abonnement: 4 Fr. aarlig, frit tilsendt.

Svende!

Bring Jeres Böger i Orden til Kvartalskiftet den 1 Juli. Husk da samtidigt at forlange de 8 Ekstramærker, der skal klæbes for i Aar.

Rejser i Norge.

af M. N. Hald.

IV. Gennem Landet.

Nu var vi kommen saa vidt, at vi var i Gudbrandsdalen, den største og mest kendte af alle Norges Dale. Det første Indtryk jeg fik af Dalen, var nærmest blandet med Overraskelse og Skuffelse, jeg blev hurtig klar over, at jeg havde været for fordringsfuld i Forventningen om Gudbrandsdalen. Vist var her smukt omkring Sel i den aabne Dal med de skovklædte Fjelde, men som jeg havde tænkt mig Dalen, med dens vidt klingende Navn og Omtale, skønnere og mere imponerende end alle andre Dale i Norge, saaledes var den ikke.

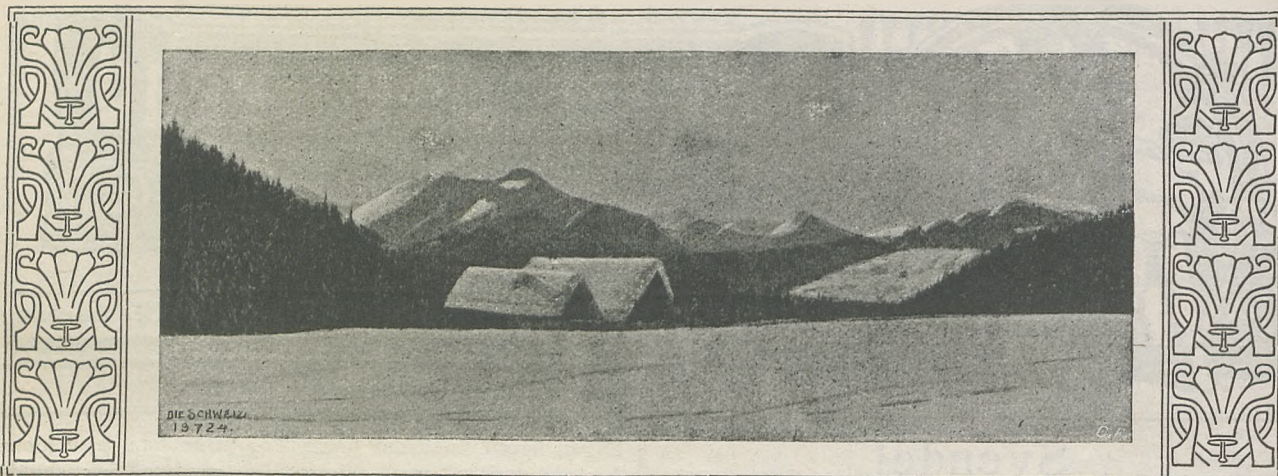
Efter kort Vandring skiftede Dalen fuldstændig Karakter, Naturen vild og Fjeldene lave og tæt paa hinanden. Men det var kun en Overgang, saa udvidede Dalen sig igen og blev den samme som før. En ved Vejen anbragt Søjle, overmalet med Navne paa vejfarende Turister, forkyndte os, at vi overskred Dovre Herred, og snart kommer vi til Tolleraas, hvor Vej og Bane gaar over paa den anden Side af Elven. Her indtog vi vor Midtagshvile, medens et Ligfølge drog forbi os. Først en Mængde Cyklister, dernæst en stor Del Vogne og Fodgængere, midt i det altsammen Ligvognen, det hele i en syndig Uorden. I Dovre var vi inde paa en Café, men maatte sluge vor Kaffe i en Fart, da alle Begravelsesgæsterne overfyldte Lokalet.

Vi var bleven lidt kede af at gaa, og da det tillige tegnede til Regnvej, besluttede vi at tage med Toget til Dombaas, hvad vi heller ikke fortrød, thi Banen gaar her et Stykke oppe i Bjergskraaning, saa vi meget bedre havde Udsigt over Dalen. Det blev en Times interessant Kørsel. Først saa vi den smukt beliggende Dovre i den store aabne Dal, derefter udfoldede sig mange smukke Partier med store Skovstrækninger, hist og her en lille Sø. Rundt paa Fjeldene laa de store rige Gaarde.

I Dombaas, som ligger 660 M. o. H., steg vi ud, og det første vi gjorde, var selvfølgelig at opsoge Posthuset. Det frygtede var nu indtruffet, et Telegramm til min Kammerat meddelte, at hans Fader var død. For ham var

Sagen ligetil, med det første Tog vilde han rejse hjem. Jeg var derimod først tvivlraadig om, hvad jeg skulde gøre. Som Jyde, har man jo vanskeligt ved at fatte en rask Beslutning, som Regel skal jeg have den længste Tid til at betænke mig, men denne Gang maatte jeg jo tænke i en Fart, og Resultatet blev, at jeg besluttede at gaa Vejen over Dovrefjeldene alene. Jeg fattede min Plan saaledes: at ville gaa Natten igennem, da jeg jo havde sovet rigeligt de sidste Nætter, og desuden var det saa lyst om Natten, at man med Lethed, om det skulde være, kunde læse sin Avis ved Midnatstid. Efter at have gjort en Del Indkøb, og taget en hjertelig Afsked med min Kammerat, i hvem jeg havde haft en udmærket Ledsager, begyndte jeg Vandringen op over Fjeldet. Vejen førte gennem en Skov, meget stejlt opad, men jeg mærkede ikke, hvor anstrængende det var, Lysten efter at komme frem og fuldføre min Plan, jagede al Tanke om Træthed bort. Den eneste Adspredelse jeg havde paa Vejen, var en Del Cyklisters vilde Ridt ned ad Bakken. Det saa ganske halsbrækkende ud, med en saadan Fart at suse afsted, jeg vendte mig ofte om, for at se hvorledes det gik, men det var kun et Øjeblik, saa var de ude af Syne. Sidst paa Aftenen havde jeg naaet Toppen, hvor jeg havde en herlig Udsigt over en stor Del af Gudbrandsdalen og Omegnens høje Fjelde. Jeg var nu oppe paa det rene Højfald, hvor kun Lyngen og smaa Buske groede. Denne Vej, som jeg her gik, er en af de ældste i Norge, det var den eneste Samfærdsvej som de gamle Nordboer havde, og som de benævnte «at gaa gennem Landet over Dovre». De fleste gamle norske Sagn og Æventyr beretter ogsaa om Dovrefjeldene, hvor Heksene og Troldeungerne havde deres Hjemsted. Paa Vejen over Højfaldet ligger fra gammel Tid fire Fjeldstuer, som tilhører Staten. Her kunde de Vejfarende søge ind, naar Storm og Uvejr overraskede dem. Den første jeg kom til var «Fokstuen», hvis Anlæg er ældre end Aar 1600. og som ligger i en Højde af 990 M. o. H. At se til lignende Fokstuen nærmest en gammel Bondegård.

Jeg havde herfra rig Udsigt over de omliggende Fjeldpartier, den ene hvide Fjeldtop ragede op over den anden, højest «Snehætta», hvis flade Top maaler sine 2321 Meter. Helt ubeboet var her dog ikke, af og til et lille Hus. Røg fra Skorstenene og Røster indefra fortalte mig, at de endnu ikke var gaaet til Ro. Jeg kom snart til et Par smaa Søer, ved den ene stod en Mand og fiskede, han betragtede forbavset den enlige Nattevandrers. Derefter kom et langt Stykke, som var fuldstændig ubeboet. Heldigvis var Vejret udmærket, selv om det var køligt, men ikke en Vind rørte sig, alt var tyst og stille. Ved Midnatstid holdt jeg et lille Hvil og stirrede ud over

Nattens øde uhyggelige Landskaber. Jeg hørte Fuglenes vilde Skrig i Luften, der lød som en Hests Vrinsken. Jeg sad og spekulerede paa, hvad jeg skulde gøre, hvis jeg pludselig skulde komme til at stifte Bekendtskab med en Bjørn eller Ulv, man har jo hørt at de kan husere i Fjeldene, men jeg trøstede mig med, at det var mest om Vinteren. Nogen Tilbøjelighed til at være ræd, har jeg just ikke, men jeg skal ikke nægte, at jeg denne Nat følte mig lidt underlig stemt ved Situationens Uhygge. Men saa strammede jeg mig op og jagede alle underlige Tanker paa Flugt, og vandrede videre gennem en Skov af smaa forkrøblede Birketræer til jeg naaede en gammel Hvælbro, Anfondsbroen. Jeg var nu ved den anden Fjeldstue «Hjerkin» og kort efter passerede jeg Vejens højeste Punkt 1022 Meter.

Jeg kom forbi en Del Barakker, som tjente til Beboelse for Anlægsarbejdere ved en Bane, som er under Opførelse fra Dombaas til Trondhjem. Nogle Steder kunde jeg se de huggede Tunneller i Fjeldet og byggede Broer over Elve og smaa Vande. For de faa Beboeres Skyld var det selvfølgelig ikke, at denne Bane bliver anlagt, men det vil sikkert blive et godt Turiststrøg, naar Banen bliver færdig og normale Tider atter kommer.

Jeg vandrede atter nogle Timer da jeg var ved Kongsvold, den tredie Fjeldstue, som fik sit Navn ved Kong Frederik IVs Besøg 1704. Her aabnede Drivdalen sig mørk og trang, og jeg vandrede langs Dalen med den brusende Elv, Driva, som har sine Kilder fra selve Snehætta. Vejen skraanede svagt nedad og Elven dannede mange smukke Vandfald.

Da Morgenens gryede og Solen sendte sine første Straaler ned mellem Fjeldene, ankom jeg til den sidste Fjeldstue «Drivstuen», hvor Vejen gaar gennem Gaarden. En Tid efter udvidede Dalen sig og blev tæt beboet. Ved Middagstid tog jeg mig en ordentlig Lur, hvad jeg vel ogsaa kunde tilkomme, efter at have tilbagelagt de ca. 65 Km. fra Dombaas. Jeg naaede om Aftenen til Aune, hvor jeg søgte Skydsstationen og overnattede. Jeg var lidt doven den næste Dag og rejste mig først langt oppe paa Formiddagen og vandrede videre langs den aabne Dal, omgivet af Fjelde, som her har en Højde af 1600 Meter. Vejrguden havde nu velsignet mig med ualmindelig fint Vejr, Solen skinnede og det var mildt. Snart fandt jeg en herlig lille Plet ved en Elv, og her slog jeg mig ned, for rigtigt at nyde Livets Goder. Jeg følte mig glad ved at være ude i det frie og ikke behøve at tage Hensyn til andre end mig selv, og efter at have taget

mig en Middagssøvn, kogte jeg mig en god stærk The, som er min Ynglingsdrik. Mens jeg laa her og nød Livet kom et helt Kompagni Kalve marscherende i Gaasegang hen ad Landevejen. Det mindede mig saa forfærdeligt om Naverne, og opfriskede Erindringen om mangan lystig Naverspøg. Mon disse herlige Tider atter vilde komme, eller skulde Naverne her i Norge forsmægte i Ensformighed. Medens jeg sad og tyggede paa Minderne om det frie utvungne Naverliv, var Kalvene kommen hen til Stedet hvor jeg var, og omringede mig nysgærrigt. Jeg gjorde i Førstningen gode Miner til slet Spil, men da de blev saa næsvise, at de begyndte at stikke Næsen ned i min Thekasserolle, fandt jeg Legen for grov og jagede Pakket bort. Jeg snørede atter min Randsel og gik videre, hele Tiden gennem Skov, til jeg naaede Birkaager, hvorfra man har en herlig Udsigt over Meldalen og til Troldeheimens Fjelde. Sent paa Aftenen fandt jeg i en Hytte nogle Timers Søvn, og i den friske Morgenluft vandrede jeg til den smukt beliggende Landsby Støren.

Støren ligger 51 Km. fra Trondhjem og er Station paa Banen Kristiania-Trondhjem. Da jeg ankom hertil holdt netop en Tog, som skulde nordpaa, og jeg følte da atter Trang til at faa en Køretur. Jeg satte mig derfor ind, og gled langsomt ud af Guldalen. Derefter stiger Banen og man har en herlig Udsigt til Buviken ved Trondhjemsfjorden. Ved Selsbak sér man tydeligt Fjeldene ved Trondhjems nærmeste Omegn bl. a. Storheia og Graakallen, Trondhjems Holmenkollen. Her hører man ogsaa den brusende Lyd fra Vandfaldene Øvre og Nedre Leros, og kort efter kommer selve Trondhjem til Syne, med den dominerende Nidaros-Dom i sin Midte.

Saa var man atter i Byen og kunde begynde den for en Nav saa tunge Gang — at søge Arbejde.

Lidt om Sprogstudier.

II.

I *Belgien* hersker lignende Forhold som i *Svejt*, Landet kan med Hensyn til Sprogforholdene deles i to Halvdele, hver med sit Sprog: i den nordlige Halvdel, Löwen, Mecheln, Antwerpen, Ostende, tales Flamsk, og sydpaa, i Industridistrikterne omkring Namur, Charleroi osv. er det Franske fremherskende. Brüssel og Lüttich (paa Fransk «Liège», paa Flamsk «Leuk») ligger nær ved Sproggrænsen, hvorfor her Størstedelen af Befolkningen taler eller i det mindste forstaar begge Sprog. Det flamske Sprog kan betragtes som en hollandsk Dialekt (der er

mindre Forskel mellem Hollandsk og Flamsk end mellem Dansk og Norsk) og er lige saa let, ja endda maaske lettere at lære end det Tyske: det Hollandsk-Flamske har mange Ord tillfælles med de skandinaviske Sprog, og som ikke genfindes i Tysk, de grammatikalske Regler er ikke slet saa indviklede som paa Tysk, der iøvrigt har mangt og meget tilfælles med de nævnte to Sprog, særlig hvad angaar Udtalen.

De, der rejser til *England*, maa naturligvis lægge sig efter det Engelske, der foruden Tysk og Hollandsk-Flamsk er det eneste Sprog, der med nogenlunde Lethed læres af os Nordboer; Grammatikken er højst simpel, Ordforraadet ligner stærkt vort, den største Vanskelighed ligger i Udtalen.

Resten af de europæiske Sprog frembyder større Vanskeligheder, da de tilhører andre, fjernerestaaende Sproggrupper. Det *Franske* er det, der for os er af størst praktisk Betydning, da det foruden Frankrig som sagt omfatter den sydlige Halvdel af Belgien og den sydvestlige Del af Svejts. Det Franske hører til den Sproggruppe, der under Navnet «de latinske eller romanske Sprog» desuden omfatter Italiensk, Spansk, Portugisisk og Rumænsk; desuden henregnes til denne Gruppe det Katalonske, der tales i det nordøstlige Hjørne af Spanien, og det Rætoromanske i det Hjørne af Svejts, der støder sammen med Tirol og Italien, men disse to Sprog har for os ingen praktisk Værdi, da man overalt i Katalonien kommer igennem med det Spanske, og i Graubünden med det Tyske. Det Franske falder os Nordboer lidt vanskeligt; Udtalen er ikke let at komme efter, og selv om de grammatikalske Regler ikke er særlig indviklede, er paa den anden Side Ordforraadet vidt forskelligt fra de skandinaviske Sprog. Men det *kan* læres, der skal bare Taalmodighed til. Saa er det *Italienske*, det *Spanske* og det *Portugisiske*, der forøvrigt ligner hinanden stærkt indbyrdes i alle Henseender, betydeligt lettere at komme efter; Udtalen er mere regelmæssigt, maaske i lidt ringere Grad i det Portugisiske end i de to andre (forøvrigt er der vel næppe mange Naver, der faar i Sinde at tage til Portugal, skønt man skal jo aldrig sværge paa det; Forholdene dér er og har altid været yderst daarlige). Grammatikken er, særlig for det Italiensk Vedkommende, lige saa simpel som den franske og den engelske, og Ordforraadet er jo som for alle andre fremmede Sprog Vedkommendes Hukommelsessag; for Resten har de latinske Sprog, særlig Italiensk, Spansk og Portugisisk, en Mængde Ord, der i tidligere Aarhundreder som Fremmedord er gaaede over i de skandinaviske Sprog, og det letter jo en Del Hukommelsen. Saaledes for Eksempel en stor Del Ord, som paa Dansk ender paa *-tion* eller *-ion*. Det er saaledes ikke vanskeligt at se, hvad Ord som det franske «nation» (udtales «nasjong») og det dertil svarende italienske «nazione», det spanske «nacion» og det portugisiske «nação») betyder paa Dansk; ligeledes er det let at huske, at «Indflydelse» paa Fransk hedder «influence» (udtales «engflyángs»), paa Italiensk «influenza», paa Spansk og Portugisisk «influencia». Sidstnævnte Ord er ikke som «Nation» ikke noget saakaldt Laaneord, Ligheden mellem «Indflydelse» og «influence» osv. hidrører teoretisk fra andre Grunde, men praktisk set kommer det jo ud paa et, hvor det kun gælder om at finde Lighedspunkter for derved at gøre det lettere at lære vedkommende Sprog. — Det *Rumænske* er lidt vanskeligere at lære end de andre romanske Sprog, da det paa Grund af Landets geografiske Beliggenhed i Tidernes Løb har optaget en Mængde Ord fra Sprog, der i mindre Grad er beslæg-

tede med vort, d. v. s. fra Russisk, Bulgarsk, Albanesisk, Tyrkisk, selv om det i det hele og store har bevaret Karakteren af romansk Sprog og derfor ogsaa indeholder en stor Del af de ovenomtalte latinske Ord, som ogsaa vi kender fra vort eget Sprog.

Vanskeligere bliver det, naar vi gaar over til de slaviske Sprog; denne Gruppe omfatter en lang Række af Sprog, som hidtil har været af ringe praktisk Betydning, maaske naar undtages det Russiske. Nu da som Følge af Krigen en stor Del Nationaliteter, der hidtil ikke nød politisk Selvstændighed og hvis Sprog derfor officielt ikke anerkendtes som andet end Folkesprog eller Dialekter er bleven selvstændige, nu bliver det, hvis man vil tage til disse Lande, hvor der som sagt sikkert i en nær Fremtid vil opstaa en blomstrende Industri, nødvendigt at lægge sig efter ogsaa de slaviske Sprog. De slaviske Sprog er følgende: *Russisk, Tsjekkisk, Slovakisk, Polsk, Ukranisk* eller *Rutensk, Serbisk, Kroatisk, Slovensk* og *Bulgarsk*. Her er Vanskelighederne betydeligt større end ved de germanske og romanske Sprog. Indbyrdes ligner alle disse Sprog stærkt hinanden, naar undtages det Bulgarske, der ligesom staar lidt ude til en Side. Denne store indbyrdes Lighed har den Fordel, at er det først lykkedes en at komme godt efter eet af disse Sprog, er det forholdsvis let at vænne Øjet til at læse og Øret til at høre et hvilket som helst af de andre. Men Vanskelighederne er som sagt til at begynde med temmelig betydelige, omend det her som overalt, hvor Talen er om Sprogstudier, gælder om ikke at tabe Modet og Taalmodigheden i Begyndelsen, om det end ser nok saa vanskeligt ud i første Øjeblik. Tre af de slaviske Sprog skrives med et for os fremmed Alfabet, de saakaldte cyrilliske Bogstaver; dette Alfabet, der anvendes i det russiske, det serbiske og i det bulgarske Sprog, er en Blanding af vort (det latinske) og det græske Alfabet, og med nogle faa Timers Øvelse lærer man snart at læse disse Bogstaver. Alle de slaviske Sprog har faste Udtaleregler, naar undtages det Russiske, der har en højst forældet Ortografi. Serbisk og Bulgarsk udtales nøjagtigt som de skrives, og de øvrige slaviske Sprog, der altsaa, som ovenfor nævnt, alle skrives med latinske Bogstaver, har faste Udtaleregler, d. v. s. at naar man een Gang har lært, at det og det Bogstav udtales paa den og den Maade, gælder en saadan Regel i alle Tilfælde og uden nogensomhelst Undtagelse. Saaledes udtales for Eksempel paa Polsk et *c* *altid* som *ts* og et *o* med Accent over (*ó*) som *u*, og i intet Tilfælde finder man nogen Undtagelse fra disse og lignende Regler. Saavel Polsk som Tsjekkisk har en Del Bogstaver, hvis Betydning modificeres gennem Tilføjelse af Accenter og lignende Tegn, men det er et Øjebliks Sag at lære disse Tegns Betydning. Det Ukraniske (Rutenske) betragtes af de fleste som en slet og ret russisk Dialekt og skrives da ogsaa ligesom Russisk med de saakaldte cyrilliske Bogstaver. Vanskeligere end Udtalen af Alfabeterne er Grammatikken, der i alle de slaviske Sprog undtagen Bulgarsk er højst indviklet, og Antallet af Ord, der mere eller mindre ligner vore, er forsvindende lille. Men da paa den anden Side de Lande, hvor disse Sprog tales, rimeligvis, saasnart det Kaos, der hersker nu, da dette skrives, er kommet nogenlunde i Orden, vil have en stor Fremtid for sig, bliver det, hvis man tænker paa at ville rejse dertil og se en af de interessanteste Dele af Europa, nødvendigt at gøre Bekendtskab med disse Sprog. Det Tyske kan man for Fremtiden ikke komme med, hvis man ikke vil udsætte sig for at blive antaget for Tysker og blive ildest overalt paa disse Kanter, hvor alt, hvad der har

Navn af tysk er forhadet. Der er altsaa ikke andet for at gøre end at sætte sig til at studere.

Blandt europæiske Sprog, der ikke hører til nogen af de nævnte tre Sproggrupper (germanske, romanske og slaviske Sprog) tror jeg kun, at der er to, der for os kan blive af Betydning, nemlig det *litauiske* og det *græske* Sprog. For det Litauiskes Vedkommende gælder det samme, som ovenfor sagt under Omtalen af de slaviske Sprog. Det skrives med tyske Bogstaver, modificerede ved Hjælp af en Række Accent'er og andre Tegn og har forøvrigt en Del Lighedspunkter med de slaviske Sprog uden dog egentligt at høre til denne Gruppe. Det græske er lidt vanskeligt: man maa lære det græske Alfabet (det gælder her, som ved det cyrilliske, om et Par Timers Øvelse), Udtalen frembyder ikke store Vanskeligheder, derimod er naturligvis Grammatik og Ordforraad ikke lette at komme efter. Men — vil man til Grækenland, der sikkert er et af de Lande, der forholdsvis har vundet mest ved Krigene, og hvor man sikkert snart vil kunne finde ganske gunstige Forhold, saa maa man uvægerligt lære Græsk.

Efter nu at have paapeget de Vanskeligheder, der for de forskellige Sprogs Vedkommende kan frembyde sig, skal jeg som sagt i næste Artikel gaa over til at give Naverne nogle Raad med Hensyn til, hvorledes man bedst kan gribe Sagen an, naar man helt eller delvis henvist til sig selv vil give sig til at lære et fremmed Sprog.

(Fortsættes.)

Meddelelser fra Forretningsføreren.

Kvitterer for Modtagelsen af følgende Beløb: Aalborg Fr. 11.25, V. Olsen, Trondhjem 11.95.

Følgende Bog er tabt og erklæres hermed for ugyldig: Bog Nr. 4262 *Axel Rasmussen*, Tømrer, Nykøbing F.

Forandringer i Adressefortegnelsen: *Berlin*, Udb.: C. A. Sjøgren, Kaiser Friedrichstr. 206, Sidebyg.n¹, fra 6 $\frac{1}{2}$ —7.

Gør opmærksom paa, at **Rejseunderstøttelsen** i Sommerhalvaaret i Svejts er Fr. 3.—, udenfor Svejts Fr. 3.50.

Alle Afdelinger er forpligtet til at indsende Regnskab for Juni Maaned.

H. J. Larsen.

Til de tyske Afdelinger!

Adressen for **Indsendelse af Penge** er nu: **Otto Clausen, Naunynstr 52 Seitfl.², Berlin S. O.**

Personalie.

Den 31 Maj har endnu en Zürchernav holdt Bryllup: Instrumentmager L. J. Laursen, der stadig har vist vor Bevægelsen Interesse og som bl. a. for Øjeblikket forvalter Spetzlerfonden. C. U. K. sender det nygitte Par sine bedste Ønsker for Fremtiden.

Foreningsmeddelelser.

Bremen. Paa Aprilgeneralforsamlingen her valgtes som Formand Joh. Sørensen; Kasserer H. Henriksen, samt som Sekretær undertegnede.

Med skand. Hilsen *K. Nielsen*, Sekretær.

München. Paa Generalforsamlingen her den 5-4-19 valgtes til Formand Chr. Petersen, Blikkenslager, Kbhvn., Kasserer Carl Bjørklund, Snedker, Uppsala, og til Sekretær undertegnede Metaldrejer, Kbhvn. Alle Genvælg. Hulen er nu i Restaurant «Gerlinger», Göthestrasse 39, Hjørnet af Pettenkoferstrasse, hvor Møderne, saa vidt mulig, afholdes hver Lørdag Aften. Samkvemslokalet er stadig «Restaurant zum Wittelsbacher», Göthestrasse 38, Begge befinder sig fem Minutter fra Hovedbanegaarden. Med Hensyn til de sidste Begivenheder her i München, kan jeg tilføje den glædelige Meddelelse, at der ikke er tilstødt Medlemmerne her noget.

Med skand. Hilsen *Aage Eriksen*, Sekretær.

Neumünster. Paa den ekstraordinære Generalforsamling den 15-3-19 valgtes som Formand Garver Einer Jensen; Dugmagere Andreas Sørensen til Kasserer, og undertegnede Garver til Sekretær.

Med skand. Hilsen *Peder Rödger*.

Odense. Paa Generalforsamlingen den 11-4 valgtes til Formand Sadelmager Chr. Madsen, Bogense; Kasserer Drejer W. Petersen, Odense, og til Sekretær undertegnede Maskinarbejder, Odense.

Med skand. Hilsen *Th. Hansen*.

Odensnaver se her!

Sommerprogramm for 1919:

Søndagen d. 15 Juni: Midsommerbal i Næsbyhoved Skov fra 7 $\frac{1}{2}$ til 12 Aften.

Søndag d. 22. Juni: Cykeltur til Højby Kro, Frokosten medbringes; Afgang Kl. 7 Morgen fra Korsgade.

Søndag d. 13 Juli: Køretur med Damer over Gjels Kro (Frokost) til Kerteminde (Middag), hjem over Munkebo Kro (Aften). Madkurve medbringes. Listen ligger til Paategning hos Kassereren fra 27 Juni til 9 Juli. Da der ydes et Tilskud fra Lokalkassen vil Prisen og Afgangstid nærmere blive bekendtgjort.

Søndag 20 Juli afholdes Naverskydefest. Gode Præmier. Skydningen paabegyndes Kl. 10 Formiddag og slutter Kl. 4 Efterm. Derefter Bal fra Kl. 7 $\frac{1}{2}$ —12.

Lørdag d. 26 og Søndag d. 27 Juli foretages Spækjægtetur til Vedelsborg. Afgangstid bliver nærmere bekendtgjort.

Lørdag d. 9 August: Maaneskinstur til Stige Kro, med Damer. Baadens Afgang samt Programm for Aftenen bliver senere bekendtgjort.

Søndag d. 24 August: Afslutningsbal for Sommeren i Næsbyhoved Skov fra 7 $\frac{1}{2}$ til 12 Aften.

Lørdag d. 20 September: Nøddetur gennem Tarup Skov til Blommeslyst Kro, Afgang fra Korsgade. Kl. 1 $\frac{1}{2}$ Middag.

Festudvalget.

NB. Medlemmerne bedes udklippe og opbevare Programmet.

Redaktion og Ekspedition:

H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerei Zürich.

Den forenede Svend

ORGAN FOR SKANDINAVER I UDLANDET

Nº 7

Lördag, den 19 Juli 1919

XVIII. Aargang

Abonnement: 4 Fr. aarlig, frit tilsendt.

Lidt om Sprogstudier.

III.

I forrige Artikkel omtalte jeg, hvor vigtigt det er at have indgaaende Kendskab til sit Modersmaals Grammatik, inden man tager fat paa at studere — eller, for at bruge et mindre afskrækkende Ord —, at lære et fremmed Sprog. Uden at kende og vide Betydningen af tekniske Udtryk som Hankøn, Hunkøn, Intetkøn, Enkelttal, Flertal, Komparativ, Superlativ, Nutid (Præsens), Datid (Imperfektum), Fortid (Perfektum), Fremtid (Futurum) osv., er det umuligt at sætte sig ind i Sammenhængen af et fremmed Sprog; hvert enkelt Sprog har nemlig sine egne Metoder for at udtrykke disse forskellige Variationer, og det er derfor ubetinget nødvendigt at have et tydeligt Begreb om, hvad Grammatik er, om man med et nogenlunde Udbytte vil forsøge at sætte sig ind i et hvilketsomhelst fremmed Sprog.

Jeg skal nævne et Eksempel: som vistnok de fleste vil huske fra Skoletiden, dannes Flertalsformerne af Hovedordene (enkelte Grammatikere kalder denne Ordklasse Navneordene, eller, med en latinsk Benævnelse Substantiverne) i de skandinaviske Sprog ved Hjælp af to forskellige Endelser: nemlig ved at tilføje til Enkelttalsformen enten er (i enkelte Tilfælde, nemlig, naar vedkommende Ord ender paa e tilføjes kun r) eller e; desuden er der en Del Navneord, hvis Flertalsform er enslydende med Enkelttalsformen.

Ord som Avis, Bog, Butik o. lign. hører til den førstnævnte Gruppe, der i Flertal tilføjer er: Aviser, Bøger, Butikker.

Ord som Plade, Kasse, Æske osv. tilføjer i Flertal r og ikke som førstnævnte er, fordi de i Enkelttal ender paa e: Plader, Kasser, Æsker.

Ord som Seng, Stol, Hus osv. tilføjer i Flertal et e: Senge, Stole, Huse.

Endelig er der en Del Ord (denne Gruppe er den mest faatallige), der ikke tilføjer nogen Endelse for at danne de tilsvarende Flertalsformer; som Eksempel kan nævnes et Ord som Mus, der ogsaa i Flertal hedder Mus.

Naar man saa desuden er klar over, at der er en Del Ord, der i Flertalsformen foruden Tilføjelsen af en eventuel Endelse undergaar endnu en lille Forandring, idet de forandrer en Vokal (Selvlyd) i det Indre af Ordet (f. Eks. Bog - Bøger, hvor o' et i «Bog» i Flertalsformen gaar over til ø; paa samme forandres a til æ i Mand - Mænd), er man først klar over det, og har man paa den Maade fuld Forstaaelse af Flertalsdannelsen i Modersmaalet, er det ingen vanskelig Sag at forstaa de Regler, hvorefter Flertallet dannes i de fremmede Sprog; mangt

og meget skal naturligvis læres gennem Praksis, men det er dog til stor Nytte at vide, f. Eks., at paa Tysk har man, som paa Dansk, flere forskellige Maader at danne Flertal paa. Nogle Ord har Flertal endende paa e, f. Eks. Hut (Hat), Flertal Hüte (her ser man straks en lignende Vokalveksel som paa Dansk i det ovennævnte Eksempel Bog - Bøger). I andre tyske Ord ender Flertalsformen paa n, f. Eks. Uhr (Ur), Flertal Uhren (Ure), en Del Ord ender i Flertal paa er, f. Eks. Blatt (Blad) Flertal Blätter (Blade), hvor vi igen finder en Vokalveksel, der svarer til det danske Eksempel Mand - Mænd. Endelig er der en fjerde Gruppe af Ord paa Tysk som paa Dansk, der ingen Endelse tilføjer i Flertal, f. Eks. Balken (Bjælke), Flertal Balken (Bjælke).

I andre Sprog er dette langt simplere, saaledes f. Eks. paa Engelsk, hvor saa godt som alle Hovedordene danner deres Flertalform ved Hjælp af Endelsen s, f. Eks. book (Bog udtales buk), Flertal books (Bøger udtales buks); kun i ganske faa Tilfælde afviges der fra denne Regel. Paa Spansk og Portugisisk dannes Flertallet ligeledes næsten uden Undtagelse ved at tilføje et s, f. Eks. libro (Bog), Flertal libros (Bøger). Ogsaa paa Fransk tilføjes næsten i alle Ord et s i Flertal, men der er her den Forskel, at dette Flertals-s kun kommer tilsyne i Skriftsproget, da det i dette Sprog er en fast Regel, der kun tillader faa specielle Undtagelser, at et s i Slutningen af et Ord ikke udtales. Eksempel livre (Bog), Flertal livres (Bøger); baade Enkelttals- og Flertalsformen udtales ens: «livr». Det italienske Sprog kender to forskellige Flertalsendelser, i og e, sidstnævnte kun for Ord, der i Enkelttal ender paa a, f. Eks. moneta (Mønt). Flertal monete (Mønter): alle andre Ord har i Flertal i, f. Eks. libro (Bog), Flertal libri (Bøger). Af alle de romanske Sprog er det eneste, der i denne Henseende frembyder Vanskeligheder, det rumænske, der har et temmelig indviklet System af Flertalsdannelser, som jeg for Korthedens Skyld ikke skal komme nærmere ind paa. Gaar vi over til de slaviske Sprog, bliver Sagen betydeligt vanskeligere: paa Russisk kan Flertallet ende paa i, y, a, ja eller ena, og det polske Sprog anvender for Flertalsdannelsen følgende Endelser: y, ie, je, i, e eller a; Reglerne for, hvilken af disse Endelser man skal anvende i hvert enkelt Tilfælde, er naturligvis ret komplicerede, men er man først ved at lære andre Sprog blevet vant til, om man saa maa sige «at omgaas fremmede Sprog», er det ikke saa vanskeligt, som det for uindviiede straks kan se ud til. Desuden ligner de forskellige slaviske Sprog ogsaa i denne Henseende meget hinanden, og en Del af disse Regler er fælles. Saaledes hedder f. Eks. Ordet «Bog» paa Russisk kniga, Flertal knigy (Bøger) og paa Polsk

ksiazka (udtales omtrent som ksiangsjska), Flertal ksiazyk (Bøger, udtales omtrent skiangsjky); som man ser, er Endelsen den samme, ligesom selve Ordet har en Del indbyrdes Lighed i de to Sprog, der i saa mange Henseende er temmeligt nær beslægtede.

Vil man altsaa lære et fremmed Sprog, maa man først og fremmest sætte sig til at opfriske sit Modersmaals Grammatik, som man lærte i Skolen, og som de fleste naturligvis har glemt siden. Derved bliver man saa i Stand til at forstaa de grammatikalske Regler i de fremmede Sprog, og disse Regler er den første og hovedsageligste Betingelse for at lære at gøre sig nogenlunde forstaaeligt for Udlændingene i deres eget Sprog. Da man imidlertid hjemme er henvist til at studere i Bøger og altsaa ikke er i Stand til at efterligne Talesproget, er der et andet Punkt, man maa have sin Opmærksomhed særlig henledt paa, og det er Udtalereglerne. Er man altsaa blevet færdig med den danske (eller svenske eller norske) Grammatik, maa man med særlig Eftertanke gennemlæse de Regler, der næsten altid findes i Begyndelsen af de Grammatikker af fremmede Sprog, der eksisterer i Skandinavien. Man maa her frem for alt være klar over, at i de fremmede Sprog har Bogstaverne for en stor Dels Vedkommende ikke samme Værdi som paa Modersmaalet. Ser man for Eks., at paa Fransk et Ord som «beaucoup» (betyder paa Dansk «meget») skal udtales «boku» (med Tonen paa sidste Stavelse), da er det ved første Øjekast ikke let at se, hvordan «beaucoup» i Udtalen kan blive til «boku». Kender man derimod de franske Udtaleregler, er Sagen højst simpel. Der kommer her tre forskellige Regler til Anvendelse:

- (1) eau udtales paa Fransk altid som o;
- (2) ou udtales paa Fransk altid som u;
- (3) en Konsonant (Medlyd) i Slutningen af et Ord er paa Fransk næsten altid stum, d. v. s. udtales ikke.

Ved Hjælp af disse tre Regler er det let at se, hvorfor «beaucoup» bliver til «boku»: første Stavelse «beau» bliver i Følge Reglen No. 1 til «bo», og Stavelsen «coup» bliver i Følge Reglerne No. 2 og 3 til «ku»; med Hensyn til Udtalen af Bogstavet c gælder paa Fransk samme Regler som paa Dansk. Nu er det let at forstaa, at f. Eks. et Ord som eau (paa Dansk Vand) skal udtales «o», og at «loup» (Ulv) skal udtales «lu». Det er derfor ikke korrekt, naar mange siger, at det Franske ikke udtales, som det skrives, tværtimod, de franske Udtaleregler er langt fattigere paa Undtagelser end Udtalereglerne i det danske Sprog, den eneste Forskel er den, at mange Bogstaver paa Fransk har en ganske anden Værdi i Talesproget end paa Dansk, og hvad der her siges om det Franske gælder for alle fremmede Sprog. Et saadant Bogstav som z, der jo forøvrigt forekommer højst sjældent i de skandinaviske Sprog, udtales paa vidt forskellig Maade i de forskellige europæiske Sprog: paa Tysk og Italiensk svarer det nøjagtigt til «ts», en Bogstavgruppe, der forøvrigt falder os Skandinaver lidt vanskeligt at udtale korrekt, paa Fransk og paa Polsk udtales det omtrent som s, men med en egen Bilyd, som det ligeledes falder os lidt vanskelig at udtale; man kalder denne Lyd «den stemte s-Lyd», fordi man under Udtalen af denne Lyd lader Stemmebaandene klinge med. Paa lignende Maade udtales Bogstavet z paa Portugisisk, medens det paa Spansk er et læspet s. Heraf vil det ses, af hvor stor Vigtighed det er, at sætte sig godt ind i det Sprogs Udtaleregler, som man vil lære, inden man giver sig til at lære selve Sproget, for ikke at vænne sig til den forkerte Udtale. Hvis man for Eksempel udtaler ovennævnte Ord

«beaucoup», saaledes som det vilde lyde paa Dansk, var der naturligvis ikke en eneste Franskmand, der vilde være i Stand til at forstaa det.

Først naar man er blevet færdig med disse «forberedende Øvelser», der som sagt bestaar af sit Modersmaals Grammatik og af vedkommende Sprogs Udtaleregler, kan man tage fat paa Grammatikken, som man nu har alle Forudsætningerne for at naa til god Forstaaelse af. Samtidig faar man saa øve sig i Oversættelsen til sit Modersmaal af korte Sætninger, som man plejer at finde dem i de fleste Lærebøger, og er man først naaet til nogenlunde Øvelse heri og samtidig blevet færdig med Grammatikken, skal man begynde med Læseøvelser af Tekster i vedkommende Sprog, helst Aviser, om man har Adgang dertil, da det er i Aviserne, man nærmest træffer de Udtryk fra det dagligdags Sprog, som man senere faar Brug for. Det litterære Sprog er som bekenet langt videre forskelligt fra Tallesproget end det Sprog, man træffer i Bladene. Saasnart man begynder med denne Art Læsning, maa man naturligvis anskaffe sig en Ordbog. Selvom det i Begyndelsen er højst besværligt og gaar yderst langsomt, maa man ikke tabe Modet. Kan man i Begyndelsen ved Ordbogens Hjælp i Løbet af en halv Times Tid læse og gøre sig Rede over Indholdet af en halv Sneg Linier, er det tilfredsstillende; efter et Par Ugers daglig Øvelse læser man allerede det dobbelte Kvantum, og fortsætter man i længere Tid, naar man til at læse flere Sider i Timen. 6—8 Maaneders Øvelse plejer at være tilstrækkeligt. Paa den angivne Maade er man tilstrækkeligt forberedt for, naar man rejser til det fremmede Land at kunne gøre sig forstaaelig overalt; og af egen mangeaarig Erfaring kan jeg forsikre, at det er en uhyre Fordel allerede at kunne tale Sproget, omend «gebrokkent», første Gang man kommer til et andet Land.

Men lad mig komme med det vigtigste tilsidst: vil man lære fremmede Sprog, behøver man tre Ting: det er for det første Taalmodighed, for det andet Taalmodighed, og for det tredje endnu engang Taalmodighed. Det skal der jo altid til, naar man vil lære noget, men naar det drejer sig om Sprogstudier, gælder det tre Gange.

x-y-z.

Fra min Skitsebog.

Naar Malerne rejser til Italien (Malerne, d. v. s. de rigtige Malere og de der bilder sig ind, at de er det, rejser som bekendt altid til Italien), saa medfører de gerne en langagtig Bog, som de paa Tilbagevejen hovmodigt fremviser fuldkrædt med Streger og Krøller, med Italienerdrengehoveder, en Tiberbro, Markustaarnet i Venedig og alt til Faget hørende; det kalder de for deres Skitsebog. Jeg er nu rejst til Spanien og er ikke Maler, men min Skitsebog har jeg alligevel fuldt af Streger og Kruseduller, men den kan jeg umuligt fremvise, den vildnemlig paa Beskueren gøre samme Indtryk som et Kubistmaleri, som man jo aldrig vilde naa til at forstaa, hvis ikke Lærredets Konstruktor medlidende meddelte til Oplysning for dumme Lægfolk, hvad det hele egentlig skal forestille.

Men lad mig forklare mig nærmere: Jeg besidder en lille tynd Notitsbog, hvori jeg i Aarenes Løb har optegnet Smaascener, som jeg har oplevet eller været Vidne til her i Sollandet, som jeg lider af ulykkelig Kærlighed til, Smaabegivenheder, der for Spanierne gaar upaaagtede hen, fordi de er karakteristiske for Landet og Folket, men som jeg som Udlænding, og jeg tør vel tilføje som

vidtberjst Udlænding, netop derfor bider Mærke i og nedskriver med faa Ord. En Gang senere — Gud ved, hvornaar det bliver — naar jeg vender tilbage til Taage-landet, hvis overbestemte Hjemstedsbevis (*har* jeg overhovedet et Hjemsted!?) udviser, at der er jeg født og hører hjemme, saa vil jeg skrive og udgive en Bog om det spanske Solskin; jeg vil føre frem for Læserens Blik Scener fra Barcelona, Madrid, fra Sevilla, Cordoba og Malaga, fra Valencia og Zaragoza, fra de snedækte Pyrenæer, fra Højkastilliens Stepper og fra Siera Nevada, det spanske Svejts. — Det er af dette lille Hefte, som jeg kalder for min spanske Skitsebog, at jeg her vil fremvise for Naverne et Par Sider, om de har Lust at se dem; de ovennævnte Fremtidsplaner med Bogudgivelsen o. s. v. kan det vist have lange Udsigter med.

Sæt dig altsaa, kære Læser og Naverkammerat, ved min Side og gennemblad med mig min fordringsløse Skitsebog; paa en af de første Sider finder du, næsten udslettet, det er mange Aar siden, jeg nedkradsede det med en daarlig Blyant, Ordene: «Slottet i Hijar, Sardinier og Klipfisk, den fromme Herbergsfatter». De faa Ord fremtryller for mit indre Blik en hel lille Scene: Jeg var paa Valsen; jeg havde gaaet over 30 Kilometer ad en øde Landevej henover den ensomme aragonske Slette. Henad Eftermiddagen kom jeg til Hijar, en lille By, hvis Huse laa rundt omkring og opad en kegleformet Høj, kronet af et gammelt Slot der halvt laa i Ruiner. Oppe i dette Slot, der kun beboedes af en Vægter, hvis eneste Opgave det er at passe paa, at Byens Borgere ikke betragter Slotsruinerne som Stenbrud og benytter de gamle, nedfaldne Mure som Bygningsmateriale, var efter hvad man havde fortalt mig, Tiggerherberget. Før jeg opsogte Herberget, gjorde jeg en Rundgang i Byen for at «opkræve Skat» (Spanierne bruger dette Udtryk for det, vi paa Dansk kalder at «slaa Fægt»); Udbyttet var et Par Stykker raa Klipfisk, alle Lommerne fulde af Brød og nogle faa Centimos. Efter saaledes at have forsynet mig for Aftensmaden, gik jeg op til Slottet, hvor jeg mødtes af den omtalte Vægter, der førte mig ind i Stuen, hvor hele Familien og to andre Tiggere sad og varmede sig omkring det aabne Ildsted. Jeg fik min medbragte Potte frem af min Pose, skrællede nogle Kartoffler, som man altid hertilands har rigeligt Forraad af paa Valsen, da det er den Almisser, man oftest faar hos Bønderne, puttede Sardinierne og Klipfisken og en Haandfuld Ris, som man havde skænket mig, i Potten sammen med Kartofflerne og satte det hele til Ilden, hen i Selskab med en gammel Konserverdaase, indeholdende et lignende Maaltid, som tilhørte mine to Kolleger, og Vægterfamiliens Gryde, der allerede snurrede om Kap med Katten, som laa og halvsov paa Skødet af en gammel Kone med et utroligt rynket Ansigt; det var, fik jeg bagefter at vide Konens Bedstemoder, det spanske Klima er i Reglen sundt, jeg har hertilands truffet forholdsvis mange Folk paa over 90. De to andre «Gæster» var et Par gamle Mænd med lange, hvide Skæg, med vejrbitte Ansigter og fine, lange Hænder, to rigtige Typer af disse Tiggere, som man nutildags kun finder i Spanien, som har levet hele deres Liv paa Tiggerfærd uden nogensinde at nedværdige sig til at arbejde. I et Land som dette, hvor, i al Fald med Undtagelse af de større Byer, Tiggerfriheden er uindskrænket, er det jo ingen tvingende Nødvendighed at arbejde for at tjene til Livets Ophold. Den nødvendige Vin til at holde Humøret oppe, er utrolig billig, fra Maj til Oktober er det ganske overflødig at søge Husly for Natten, man smider sig under det første det bedste Oliventræ, og har man en Potte, en Pande, Kniv, Gaffel og

og Ske med sig i sin Sæk, kan man gøre Ild paa undervejs og koge sine Kartoffler og hvad man ellers faar tiggert sammen af raa Fødevarer.

Mens jeg sad der og ventede paa at min «Pærevæling» skulde blive færdig sad jeg og studerede disse to gamle, der efter alt at dømme var Rejsekammerater; det gjorde Herbergsfatteren ogsaa: De to sad og smaasnakkede sammen og i Samtalens Løb rev de af og til nogle alenlange Eder af sig, det spanske Sprog er særlig rigt paa drastiske Udtryk. Paa en Gang fór Herbergsfatteren, der hele Aftenen havde siddet tavs ved siden af sin Svigerbedstemoder, op af Stolen, ophidset og rød i Hovedet og udbød: «Her er det et kristent Hus, her kan ikke tillades Sværmen og Banden!» Det var en kold Straale, den ene af de to Skæggemænd krøb sammen paa sin Stol, som havde man slaaet ham med en Piskesnært, og den anden hævede Hovedet og svarede med halvt bønfoldende, halvt afværgende Tone: «Naa, naa, bare rolig, bare rolig, saa slemt er det vel heller ikke, vi skal nok tie stille.» En Tigger er vant til at blive overfuset og tager sligt med Ro.

Efter at man havde sat sin «Ruskomsnusk» med tilhørende halve Liter Vin til Livs, bekendtgjorde Herbergsfatter, at der var to Slags Logis: gratis paa det bare Gulv og mod Betaling af 10 Centimos i Stalden paa Halmen. Jeg havde Penge paa Lommen, saa jeg sov paa første Klasse, de to andre foretrak af økonomiske Grunde Gratisafdelingen. Næste Dag fik jeg Arbejde til en Dagløn af 7 Realer (Fr. 1.75) med at sprede Skærver paa en Landevej: det var om Vinteren og Tiderne var elendige.

* * *

Et Par Sider længere omme i Skitsebogen staar der «Musikprofessoren». Jeg gjorde hans Bekendtskab i en lille Landsby mellem Zaragoza og Madrid, paa den samme Valsetur. Det ovennævnte Arbejde til Fr. 1.75 om Dagen holdt jeg kun ud til Par Dage, det kan da slet ikke betale sig at arbejde med en saa ringe Dagløn. Tiggerherberget i den nævnte Landsby, hvis Navn jeg forlængst har glemt, var i et forfaldent Hus, hvis øverste Etage var faldt sammen, medens Loftet over den nederste Etage endnu var forholdsvis helt. Et tykt Lag mugent Halm, udbredt paa Gulvet af et af Værelserne, — det var hele Herberget. Efter at have spist mit som altid tarvelige Aftensmaaltid, lagde jeg mig til at sove i den Tro, at jeg den Nat skulde være Eneherr i Huset. Sent ud paa Aftenen vækkedes jeg dog ved, at nogen kom ind og stolprede over mine Ben; paa Grund af Halmen vovede jeg ikke at tænde nogen Tændstik for at tage Vedkommende i Øjesyn og nøjedes derfor med at spørge, vistnok i en noget gnaven Tone: «Hvem er det?» — «Det er mig», lød Svaret; det var jeg jo lige klog af, saa jeg udbad mig nærmere Forklaring. Forklaringen var den meget naturlige, at den var en anden fattig Rejsende, der, som han udtrykte sig, kom og delte Elendigheden med mig. Paa mit Spørgsmaal, hvad Haandværk han havde, fortalte han mig, at han var «Musikprofessor»; da han blev klar over, at jeg var Udlænding, begyndte at rykke frem med nogle franske Brokker, som han var vældig stolt af og fortalte mig i en frygtelig Blanding af Spansk og Fransk, at han for et Par Aar siden paa Grund af sine «Ungdomsgalskaber», som han udtrykte sig, havde faaet sin Afsked paa graat Papir fra et Musikkonservatorium. Det bedste med Manden var nu, at han havde en Liter Vin med, den blev med forenede Kræfter sat til Livs; den spanske Vin er stærk, saa det var jo gode Sovedraaber, og først langt hen paa For-

middagen vaagnede vi begge. «Musikprofessoren» som jeg indtil da paa Grund af Mørket ikke havde faaet at se om Aftenen, viste sig at være en Kæmpekarl, med et langt, hvidt Skæg, der naaede ham til Bæltstedet, klædt i et forskrækkeligt laset Sæt blaåt Cheviottøj, det var vel den sidste Rest af Professorherligheden. Men hvad der mest imponerede ved hele Mandens Skikkelse, var Næsen; den var stor som en velvoksen Kartoffel og af ubestemmelig Farve, mellem blaa violet og rødgult: det var altsaa den «Ungdomsgalskab», der havde styrtet Manden i Elendighed.

* * *

«Den blinde der ser». — Ja nu maa man ikke forestille sig, at jeg vil fortælle om et Mirakkel; det hele gik helt naturligt til. Det var om Bord paa en af de Kystdampere der gaar i Fart mellem Cadiz og Barcelona, anløbende alle Havnene undervejs; man plejer om Natten at sejle fra den ene Havn til den anden, Losning og Ladning foregaar saa om Dagen. Paa den Maade varer jo Sejladsen paa længere Strækninger flere Dage, men da Passagertaksterne er billige, betaler det sig fremfor at tage med Jernbanen, der i Spanien er uforholdsmæssig dyr, — og saa faar man jo Lejlighed til at se en Del Byer undervejs. Jeg rejste selvfølgelig — ikke paa første Klasse og ikke heller paa anden. Den Klasse, jeg rejste paa, kaldtes paa Billetten for tredje Klasse, jeg kaldte det nu for syvogtyvende Klasse. «Bekvemmeligheder» var der nemlig ikke det mindste, der hed. Sovepladsen var paa det bare Dæk under et udspændt Stykke Sejldug; tredje Klasses Kahyt er paa spanske Dampere i Kystfart et ukendt Begreb. Paa anden Klasse rejste der en Skuespillertrup, af den Slags, hvor Direktøren tillige er første Tenor og Direktørens Frue ved Siden af er Kassererske, Første Elskerinde og til Tider den komisk-enfoldige unge Pige. Der var en 6—8 Personer i alt, og som et Slags Paahæng rejste Direktørens Svigerfader, der var blind, med i Selskabet. De kom paa i Málaga og skulde til Cartagena, undervejs havde de altsaa en Dags Ophold i Almeria. Da vi om Morgen kom dertil, ytrede den blinde Svigerfader Lyst til at bese Byen. Jeg gik hele Dagen og undrede mig over, hvad der egentlig kunde interessere den blinde Mand at «se» i Almeria. Om Aftenen fik jeg Gaadens Opløsning: kort før Skibet skulde gaa, kom Manden tilbage med sin Ledsager, en af Skuespillerne, begge med en frygtelig Kæfert paa. Direktøren stod allerede ved Landgangsbroen og var bange for, at de ikke skulde naa at komme med Dampere. Men da han blev klar over, i hvad Tilstand de kom slingrende, blev han frygtelig gal i Skallen: «Men er der da ikke andet at se paa i Almeria end Beværtningerne!» raabte han til Ledsageren. «Der er De naturligvis rendt rundt fra den ene Beværtning til den anden hele Dagen, det tænkte jeg nok!» Og saa kom der en Hagl af Ukvemsord. Saa var der en af Medpassagererne der ikke kunde holde sig længere og sagde til Direktøren: «Jamen naar Manden er blind, hvad vil De da have, at han skal se paa?» — «Pas Dem selv, og bland Dem ikke i, hvad der ikke rager Dem!» fik han til Svar. Saa gik Direktøren ned ad Landgangsbroen, der var temmelig smal, og med en Matroses Hjælp fik man med stor Forsigtighed lodset Svigerfaderen om Bord. Den anden, der var klar over, at han i den Tilstand, han var i, ikke med egen Hjælp vilde kunde klavre op ad Landgangsbroen, bad Direktøren om ogsaa at give ham en Haandsrækning. «Kan De ikke komme om Bord, saa bliv De bare, hvor De er!» raabte han ned til ham. Staklen gjort

de et fortvivlet Forsøg, satte Foden paa et af de nederste Trin, men han tabte straks Sikkerheden, og var ikke Matrosen, der havde hjulpet den gamle, sprunget til, var han faldet i Vandet. — Næste Morgen fortalte de andre 2. Klasses Passagerer, at de to «Turister» havde været søsyge hele Natten. (Fortsættes.)

Meddelelser fra Forretningsføreren.

Kvitterer for Modtagelsen af følgende Beløb: Kreuzlingen Fr. 15.—, O. Breuning, Marthalen 25.—, Kristiania 20.—.

Har indtil nu kun modtaget faa Juniblanetter. Naa, det er jo ogsaa først paa Maanednen; men alle Kassererne bedes dog huske paa, at for Juni skal der indsendes Blanket, endvidere indsendes ogsaa den eventuelt overskydende Kassebeholdning. Maximum for denne er 25 Fr.

Med dette Numer følger til de Afdelinger, der har danske Blikkenslagere som Medlemmer, danske Blikkenslagerfagblade.

Jeg har endnu enkelte Kalender tilbage. Afdelinger, som mener, at de kan afsætte saadanne bedes venligst om at indsende Bestilling. Kalenderen, hvis Datoer falder sammen med dem for i Aar, er rigelig de 50 Cts. værd, som den koster. H. J. Larsen.

Foreningsmeddelelser.

Kristiania. Faa Generalfors. her d. 4-7-19 valgtes til Formand P. Bjerre, Maler, Engbjerg, og til Sekretær undertegnede.

Med skand. Hilsen Einar Christensen.

Odensenaver se her!

Sommerprogram for 1919:

Søndag 20 Juli afholdes Naverskydefest. Gode Præmier. Skydningen paabegyndes Kl. 10 Formiddag og slutter Kl. 4 Efterm. Derefter Bal fra Kl. 7½—12.

Lørdag d. 26 og Søndag d. 27 Juli foretages Spækjægtetur til Vedelsborg. Afgangstid bliver nærmere bekendtgjort.

Lørdag d. 9 August: Maaneskinstur til Stige Kro, med Damer. Baadens Afgang samt Program for Aftenen bliver senere bekendtgjort.

Søndag d. 24 August: Afslutningsbal for Sommeren i Næsbyhoved Skov fra 7½ til 12 Aften.

Lørdag d. 20 September: Nøddetur gennem Tarup Skov til Blommeslyst Kro, Afgang fra Korsgade. Kl. 1½ Middag.

Festudvalget.

NB. Medlemmerne bedes udklippe og opbevare Programmet.

Redaktion og Ekspedition:

H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerei Zürich.

№ 8

Lördag, den 16 August 1919

XVIII. Aargang

Abonnement: 4 Fr. aarlig, frit tilsendt.

Medlemsstatistik

optaget den 26 April 1919.

Afdelingens Navn	Afdelingens samlede Medlemsantal	Deraf i Militærteneste	Tilreisende i Afdelingen den 26-4-19	Af alle Medl. er Danske	Svenske	Norske	Andre Nationer	Af Medl. er gifte aktive	Gifte passive	Ugifte passive	Af de gifte aktive Medl. er arbejdsløse	Af de ugifte aktive	Af alle Medl. er selvstændige
Aalborg . .	43	—	—	41	1	—	1	12	2	21	—	1	3
Aarhus . .	216	8	1	204	1	—	11	67	28	74	3	2	16
Basel . . .	3	—	—	3	—	—	—	2	—	—	—	—	1
*Bergen . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Berlin . . .	40	—	—	36	1	1	2	14	13	—	1	8	4
Bern	5	—	—	4	1	—	—	2	2	—	—	—	—
Bremen . .	27	—	—	25	1	1	—	24	—	—	3	2	2
Davos . . .	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1
Dresden . .	2	—	—	1	1	—	—	2	—	—	—	—	1
Düsseldorf .	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Frankfurt a. M.	4	—	—	4	—	—	—	3	—	—	—	—	1
Hamburg . .	603	—	—	589	9	1	4	183	304	47	?	?	96
Hannover . .	6	—	—	6	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Harburg . .	34	—	—	32	1	—	1	7	19	—	—	—	3
Kiel	108	—	—	100	3	1	4	97	—	—	2	1	—
Kreuzlingen .	3	—	—	3	—	—	—	1	2	—	—	—	2
Kristiania .	73	—	1	58	9	4	2	4	2	3	—	1	1
København .	247	2	—	231	10	3	3	50	41	24	11	19	18
Køln	2	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—
Malmö . . .	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Mannheim .	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
*Moskva . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
München . .	15	—	—	10	4	—	1	6	—	—	—	2	1
Neumünster .	17	—	—	17	—	—	—	7	3	—	—	—	2
Odense . . .	38	—	—	37	1	—	—	6	1	16	1	2	2
Paris	16	—	—	4	11	1	—	2	—	—	—	1	2
Randers . .	58	—	2	55	2	1	—	5	2	36	—	—	1
St. Gallen .	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Stavanger .	52	—	—	25	15	12	—	5	1	—	—	—	1
Stockholm .	14	—	2	—	13	1	—	1	—	5	—	—	—
Stuttgart . .	12	—	—	11	1	—	—	5	—	—	1	—	—
Zürich . . .	18	—	—	15	2	—	1	9	1	—	—	—	4
Hovedkassen	41	1	—	33	5	2	1	4	2	10	—	—	3
Tilsammen .	1702	11	6	1588	93	29	32	523	423	236	22	39	167

Fra de med * betegnede Afdelinger er der ikke lykkedes mig at faa nogen Statistik.

Red.

Svende!

Rejser J hjem, tilmeld jer de nordiske Afdelinger!

Se omstaaende Adressefortegnelse.

7439.90 Fr. Understøttelse!

2000 Medlemmer!

Omstaaende Tal viser i al deres Korthed den *rivende* Fremgang, C. U. K. har gennemgaaet det sidste Aar:

I Sommerhalvaaret 1918 udbetalte C. U. K. i Understøttelse Fr. 1799.25; men i Vinterhalvaaret 1918-19 Fr. 7439.90, en Sum som aldrig før, ikke engang tilnærmelsesvis, er udbetalt. Den 13 April 1918 havde C. U. K. 1503 Medlemmer, den 26 April 1919: 1702 Medl.; men *nu mindst* 2000. Og her er endda fraregnet alle dem, som ifølge Restanceblanketterne staar til Restance. Det stigende Medlemstal har bevirket, at Mærkesalget kun har haft en ubetydelig Tilbagegang i Vinterhalvaaret, trods den vældige Arbejdsløshed, der ramte Hundreder af Medlemmer, saavel i Tyskland som hjemme, og nu er det værste vel nok overstaaet, selv fra Tyskland melder Afdelingerne om Tilbagegang af Arbejdsløsheden. Censuren — og den med et mildt Udtryk — meget daarlige Postforbindelse, der har været under Krigen, og hvorunder en Organisation, der som C. U. K. har Afdelinger i saa mange Lande, har lidt meget under, er forhaabentligt ogsaa overstaaet, saa Forbindelsen mellem Hovedkassen og Afdelingerne igen kan blive normal. Vel tør vi ikke haabe paa, at Grænserne aabner sig saa vidt og hurtigt som vi i de mange Krigsaar har drømt om; men til næste Aar vil dog adskillige skandinaviske Arbejdere komme til Udlandet. Men selv om vi har været for optimistiske m. H. t. det frie, herlige Rejselivs Renaissance, vil vor Medlemsantal stadig øges: alle de nordiske Afdelinger er i god Fremgang og flere ny Afde-

inger er oprettet eller er ved at oprettes; og i Tyskland har flere af vore Afdelinger deriblandt de to største: Kiel og Hamborg, holdt Stillingen fortræffelig. Vi har i det sidste Aar haft store Vanskeligheder ved at holde Maskineriet gaaende. I Krigens Løb, under hvilken vi maatte undvære Tilskud fra de fleste og største af vore Afdelinger, nemlig de tyske, har Hovedkassen saa godt som opbrugt den — forøvrigt ikke ret store — Kassebeholdning, som den havde ved Krigens Begyndelse. Ved Fredsslutningen kom den store Arbejdsløshed hjemme, saa heller ikke de nordiske Afdelinger var i Stand til at sende Tilskud til Hovedkassen, og den stadig daarligere Markkurs forbød at faa noget af den Kassebeholdning, vi har i Berlin, herved.

I forskellige Retninger var derfor Hovedkassens Bevægelsesfrihed hæmmet. Men nu er det haabentligt ogsaa overstaaet. Derom, og lidt nærmere om Regnskabet, næste Gang. Foreløbigt kun dette:

C. U. K. har klarer sig stolt i 5 lange, trange Aar og den vinder overalt Anerkendelse som de rejsende og berejste Skandinavers eneste og rette Organisation!

H. J. Larsen.

Fjernt fra Danmark.

Daghogsblade fra en Rejse til Sydamerika
af Johs. Bertelsen, København.

Jeg hører til de heldige, som har set London uden Taage og Bergen uden Regn! Jeg var i London i 1912. Da jeg hin Dag fra Banegaarden kom ud i City, var Luften klar og ren og Solen kastede et ødselt Væld af Straaler ned over det travle Forretningskvarter. Jeg følte det som en personlig Fornærmelse, at Solen ikke var gaaet i Hi et eller andet Sted, og i Stedet for havde ladet en tæt, forbryderisk Taage svøbe sig om Londons graa Kaserner. Og da jeg 4—5 Aar senere med Højfjeldsbanen fra Kristiania kom til Bergen, fik jeg ikke Brug for den medbragte Regnfrakke og Paraply.

Naa, jeg vil ikke beskæftige mig med slige meteorologiske Fænomener, men vender tilbage til den Dag i 1912, da jeg i Egenskab af Emigrant kom til Verdensstaden ved Themsens.

Med flere Timers Forsinkelse havde «La Cour» bragt os over det store Vester Vov-Vov, der hele Tiden havde vist sig fra sin mest uelskverdige Side med kæmpemæssige Søer, der uhindret brød sig Vej ind over Damperefs Dæk. Himmelen følte sig aabentbart ogsaa brøstholden, thi den havde samtidig aabnet sine Sluser for ubegrænsede Mængder Vand. Det var ingen Lystrejse. Der er altsaa ingen Grund til at henflyde i poetiske Vendinger. Uret paa Toldbygningen i Harwich viste præcis 12, da «La Cour» lagde til Kajen. Jeg saa paa mit Kronometer. Donnerwetter! Det var jo en hel Time bagefter. Aa, det er sandt! Den første Time var vundet paa Rejsen vest paa.

De engelske Tolde er meget nidkære i Tjenesten eller ogsaa holder de meget af Tobak. I hvert Fald begræd jeg — da jeg den næste Morgen sad i Toget paa Vej til

London — Tabet af en Kasse Cigarer, som min Pige havde gemt imellem mit Tøj. Selve Rejsen mærkede jeg ikke meget til. Straks, da jeg var kommen til Sæde i Kupeen, slumrede jeg blideligt ind, og vaagnede kun nu og da, naar Toget holdt og Konduktørens monotone Stemme publicerede de paagældende Stationers Navne. Men pludselig bliver jeg lysvaagen ved en ustandselig Klapren af Døre, der bliver slaaet op, og igennem Larmen hører jeg Stemmer, der i alle Tonearter skriger: London! Liverpool Street Station! Rejsens foreløbige Maal er naaet. Her skal jeg ud. Efter Bestemmelsen skal der paa Stationen være en svensk Mand fra Dampskibsselskabet for at tage imod mig. Jeg har aldrig været nogen særlig stor Ekspert i at kunne se paa Folks Ansigter til hvilken Nationalitet de hører, saa jeg satte Haandbagagen fra mig og stillede mig op ad en Pille i fuld Fortrøstning til, at jeg nok skulde blive fundet af rette Vedkommende. Og ganske rigtig. Efter et kort Tids Forløb kom en ung Mand hen til mig og spurgte paa Svensk om jeg var den og den. Ja, det mente jeg jo nok kunde have sin Rimelighed. Om jeg vilde følge med. Jeg hankede saa op i Haandbagagen og efter at min Cicerone havde faaet min store Kuffert bragt af Vejen forlod vi sammen Banegaarden. Jeg traskede trofast i Svenskerens Kø'vand gennem City, som paa dette Tidspunkt var fyldt af Kontorfolk og Haandværkere, der hastede til Dagens Dont. Han var aabenbart ikke meget snaksom af sig, formodentlig gjorde det tunge Ansvar, der hvilede paa hans unge Skuldre, ham saa ernst. Jeg fik samlet alt mit Mod og stammede frem, om vi ikke snart var fremme. Straks! lød det prompte Svar tilbage. Dette «straks» viste sig i Løbet af en Snæs Minutter at være en ny Banegård, hvorfra vi endelig langt om længe naaede «Skandinavian sailors home», der i de kommende to Dage skulde huse min Ringhed.

Jeg havde sagt til mig selv: Ingen Illusioner! Sailors home! Sømandshjem! Jeg havde ventet mig noget i Retning af «Herberge zur Heimat», og af den Genre bevarer jeg endnu i Erindringen et særdeles vellykket Eksempel fra en lille By i Westphalen. Det er Aar siden, men endnu kan jeg mærke den Uhyggesfølelse der greb mig, da jeg opdagede at Regnen gennem det utætte Tag sivede ned til mig i Sengen og at Rotter og andre uhyggelige Skabninger betragtede min Overdyne som en naturlig Tumbleplads for deres natlige Orgier.

Der kan indtræffe saa altomvæltende Begivenheder i et Menneskes Liv, at man bliver stum. Saaledes gik det mig, da jeg af en tjenende Aand, der for tilfældet havde fornummet sig i en Negers Skikkelse — blev vist op paa mit Værelse. Det var præget af en hjemlig Hygge, som jeg ikke tidligere har været stillet overfor paa noget Hotel, og da «Aanden», forinden han overlod mig til mine egne Betragtninger, meddelte, at der lidt længere henne paa Gangen fandtes Badeværelse, klædte jeg mig af med det samme for at overbevise mig om, at han ikke før med Løgn. Den sorte Mand løj ikke! Han var en Vægør, og staar endnu som saadan i min Bevidsthed.

* * *

En berømt Engländer har en Gang sagt, at man skal se London fra Toget af en Omnibus. Jeg fulgte Raadet og krydsede i de følgende to Dage rundt, saa godt det lod sig gøre. London er bleven kaldt Nationernes By og Byen med de skarpeste Modsætninger.

Det interessanteste men paa samme Tid sørgeligste Kvarter i Kæmpebyen er sikkert Whitechapel. Her sammenhobes det uhyre indvandrede Proletariat, som fra alle Verdens Lande søger til Millionbyen for at finde den

Chance, som de ikke mente fandtes ved den hjemlige Arne. Chansen var der maaske ogsaa, men de forstod ikke at udnytte den — og Whitechapel, med dens grænse-løse Nød og Elendighed, blev derefter for dem det naturlige Tilflugtssted. Her arbejder, sulter og fryser de, og mange af dem kommer aldrig mere udenfor de skumle Gyder. Det jødiske Element synes for en flygtig Iagt-tager at være det dominerende. Overalt paa Gaderne og i Husenes Baggaarde vrimler det af sortøjede Børn med ferme, smidige Bevægelser, og de allerfleste af Gadens Handlende bærer umiskendelige Præg af deres jødiske Herkomst.

De to Dage forløb alt for hurtigt, og det var med tungt Hjerte at jeg saa London fare forbi mine Kupe-vinduer, da jeg sad i Toget paa Vej til Southampton, hvor «Araguaya» — der skulde være mit Hjem i de kommende 3—4 Uger — laa og ventede med Dampen oppe.

* * *

Det havde været drøje Dage, siden vi forlod Southampton. Søen havde vadsket «Araguaya's» Dæk temmeligt rigeligt, og Passagererne angrede sikkert, at de nogen Sinde havde sat deres Ben paa et Skibsdæk. Be-vares! Den første Dag i den engelske Kanal var alle store paa det og pløjede «Araguaya's» Dæk fra for til agter, spyttede Langspyt, medens Shagpiben eller Ciga-retten dinglede mellem Tænderne, og teede sig i det hele taget som fuldbefarne, skønt de fleste af dem vel næppe havde foretaget længere Sørejser end fra Peblingesøen til Sortedamssøen. Men da vi saa stiftede Bekendtskab med den «spanske Sø», forsvandt Segheden af sig selv. Promenadedækket var som blæst for Passagerer, og i Spisesalonen — hvor vi tidligere løb hinanden paa Albuerne — var der nu rigelig Plads til os 3—4 Stykker, som trodsede den lunefulde Neptun. Thi ikke sandt! Som gammel Nav og Ætling af Nordens Vikinger kunde jeg ikke være bekendt at gaa til Køjs paa Grund af Søsyege. Lad mig være ærlig. Det var ikke store Mængder Føde-midler jeg konsumerede, men jeg mødte dog ved Maaltiderne og holdt pænt Bordskik. Men ingen kender Dagen — og Hovmod staar for Fald . . . Da jeg stillede ved et Maaltid og blev præsenteret for et Fad bærende Flæsk, der svømmede rundt i grænseløse Mængder Fedt, da, kære Læser, flyttede jeg med en Landsmand op i Kan-tinen, hvor vi druknede Sorgen over en saa umenneske-lig Behandling i et Par Seidler Øl. Flæsk kan være me-get godt. Men under saadanne Forhold. Vorherre be-vares! Gamle Hørups Ord i Ære: «Snot for sig og Skæg for sig!»

Men det er et tilbagelagt Stadium. Vi ligger i Øje-blikket i Lissabons prægtige Havn. Solen straal'er fra en ren og skyfri Himm'el og kaster Glans over Byen der-inde. Søsyege's Kval'er er glemt'e, og Livsbarometret staar atter paa normal Højde.

* * *

Ved Floden Tejos' nordlige Bred ligger Lissabon' Fra den lave Strandbred og mod bagved liggende høje Land breder Byen sig med sine hvide og gule Husrækker, Kirker og Slotte, Kupler og Spir. Helt nede ved Floden ligger det store Komplex af Havnebygninger, Varepak-huse, Toldboden o. s. v. og imellem disse rører sig et travlt og broget Liv. De kæmpemæssige Kraner er i uaf-brudt Bevægelse med at losse eller lade Dampere og Pram-me. En ustandselig Strøm af Lastbiler og Køretøjer glider forbi. Skraal og Skrig, Eder og Forbandelser blan-der sig til en skærende Disharmoni. Vi er i Syden . . .

Knap't har «Araguaya» faaet kastet Anker, før jeg om Bord i en Motorbaad er paa Vej ind mod Byen. Snart staar jeg paa Kajen, og forbi den berømte Rytterstatue af Joseph den Første gaar jeg op i Byen over Dom Pe-dros Plads med de mægtige Fontæner, og jeg er saa ved Lissabons Hovedaare, Avenida de Libertad. Denne Gade, der er over en engelsk Mil lang og meget bred, er Lissabons mondaneste Promenade, og i Strøgtiden om Eftermiddagen vil man her se en Udfoldelse af Luksus og Pragt, som fuldt ud kan maale sig med, hvad der i den Retning præsteres rundt om i Europas andre Storbyer. Her lanceres de sidste Moder af skønne Kvindeskikkelser, hvis Træk er regelmæssige og fine, de sorte Øjne har ingen Bund, og Læberne er røde, røde. Bag Kjolernes gennemsigtige Flor mere end aner man Former, der sy-nes fuldendte og uden Lyde. Fløjelssko og høje Lakhæle klapper mod Gadens Asfalt. Blomsterpiger, med et sprag-let Sjal løst kastet om Skuldrene, falbyder store, tungt duftende Klaser Roser og Asters, medens Avissælgerne hæse Raab publicerer den sidste Verdenssensation. Men saa snart man er udenfor Avenida de Libertad forsvinder Blændværket, og man er i Syden, hvor uhyre Kvarterer er Skarndynger og hvor Gadens Børn vælter sig i Snavs og Uhumskhed. Billedet er et andet — og dog om saa Aar vil man maaske kunne se de samme Proletarbørn paa Avenida de Libertad være Genstand for længsels-fulde Blikke fra Lissabons Dandy'er. Det er kun Facaden, det kommer an paa.

Da vi Dagen efter skulde lette, havde vi faaet en hel Del nye Passagerer om Bord, og da Afskedstimen slog, var det en Ynk at se Forældrene grædende omfavne og kysse deres bortdragende Sønner, som skulde til Bra-silien eller til Amazonfloden for at bryde sig en Bane. Endelig fik vi da Ankeret lettet og de overflødige Portu-gisere fra Borde og ud af Flodens Munding, vester paa over Atlanterhavet dampede «Araguaya».

(Fortsættes.)

Meddelelser fra Forretningsføreren.

Kvitterer for Modtagelsen af følgende Beløb: Zürich Fr. 53.50, Stavanger 220.—, Randers 125.—, Aarhus 400.—, Aalborg 37.77, Høst Aa-ris, Helsingør 20.—, C. Aberg, Stockholm 4.—, Bror Wintherquist, Wästervik 5.—, V. Olsen, Trondhjem 9.95.

For det i dette Numer offentliggjorte Døds-fald klæbes Ekstramærke. **For i Aar** er der da **9** (for 1918: 6 Stk.) **Ekstramærker** at klæbe. Disse klæbes af *alle* Medlemmer, aktive saavel som passive.

Dette Numer bringer efter lang Tids Forløb Adressefortegnelse. Medlemmerne, især dem, der skal paa Rejse, bedes opbevare den, da den ikke foreløbigt gentages. Sekretærerne og Kas-serne beder jeg om at gennemse Fortegnelsen og meddele mig eventuelle Fejl.

H. J. Larsen.

Fra min Skitsebog.

(Sluttet.)

«Santamaria. — Santamaria er Navnet paa en rig Bonde, der bor højt oppe paa et Bjerg, langt fra alfar Vej, kun en smal Sti fører op til hans Hus, hvorfra man har den dejligste Udsigt udover Middelhavet og ind til Provindsens Hovedstad Málaga. Hele hans Ejendom er tilplantet med Vinstokke, Mandeltræer, Oliven- og Figen-træer, det er hele hans Rigdom. Han har 6 voksne Sønner, men ved stadig at plante udyrket Jord og ved at købe Naboejendomme til, har han udvidet Ejendommen saaledes, at selv om den efter hans Død deles mellem alle Sønnerne er der nok til dem alle.

Jeg gjorde Santamarias Bekendtskab i det Værtshus, hvor jeg logerede, i en lille By i Nærheden af Málaga, hvor han kom ind hver Søndag, ridende paa sit Æsel for at gøre Indkøb. Ved et Glas Vin kom vi engang til at tale om Malagavinens gode Egenskaber, og Santamaria var ikke sen til at invitere mig ud til sig for at jeg kunde prøve hans Vin, og jeg var selvfølgelig ikke mindre sen til at tage imod Indbydelsen; det er ikke hver Dag, man faar Lejlighed til at drikke Malagavin paa selve Produktionsstedet, saa nogle Dage senere gik jeg op, hvor han boede. Det var i Slutningen af Juli, da de første Druer modnede; vi gik Ejendommen rundt, smagte paa de forskellige Sorter Druer, jeg fik at se Fremgangsmaaden, ved hvilken Druerne tørres og bliver til Rosiner, jeg beundrede Udsigten, fik ved Tilbagekomsten hele Huset at se, præsenteredes for hele Familien, og tilsidst landede vi i Vinkælderen. Derom ved jeg intet andet at berette, end at vi fik smagt paa alle Vinsortene (efter et langt Spaniensophold bliver man jo tilsidst Vinkender og lærer efter lang Praksis at «bedømme» Vinen), at Vinen var udmærket, med den rigtige «Buket» som en rigtig Malagavin skal have den. Men her hører Hukommelsen op; jeg kan ærligt talt ikke rigtigt huske, hvordan jeg har mig ad med at komme hjem. Jeg har en dunkel Erindring om, at jeg et Sted undervejs i det fjærne øjnede en Høj med Ruinerne af et gammelt Borgtaarn oppe paa Spidsen; det er i Almindelighed netop i Sydspanien ikke nogen Sjældenhed, Rester af gamle Fæstningsværker fra Maurernes Tid træffer man overalt. Naa, — da jeg kom nærmere, opdagede jeg, at det ikke, som jeg havde forestillet mig, var en Høj med et Bogtaarn paa Spidsen, det var i Virkeligheden Taget af et Bondehus, «Borgtaarnet» var Skorstenen; lad mig anføre til min Undskyldning, at jeg er lidt nærsynet! Jeg har senere et Par Gange besøgt Santamaria, men han har aldrig senere kunnet faa mig lokket ned i Vinkælderen.

Ja, saadan kunde jeg blive ved at «spinde» længe, som jeg i tidligere Tid, da der endnu var Fred paa Jorden (hvor er det allerede længe siden!), har siddet og spundet saa mangen en Ende ved et rundt Naverbord; hvornaar mon den Tid kommer igen? Lad det være nok for denne Gang; falder det i Redaktionens og Læsernes Smag, skal der senere komme mere af samme Skuffe.

Madrid, Vinteren 1918.

x-y-z.

Det jydsk Naverstævne i Randers.

Der har før i Tiden ofte været Tanker fremme om at søge arrangeret Fællesudflugter med de forskellige jydsk Afdelinger, men det har ikke før nu blevet til Virkelighed. Ganske vist

har Aarhus og Randers besøgt hverandre et Par Gange, men denne Gang var det Meningen at arrangere et virkeligt Stævne. Efter flere Forhandlinger mellem de tre Afdelinger: Aarhus, Aalborg og Randers blev det besluttet at afholde Stævnet i Randers, Søndagen den 13 Juli. Der var forud fra Randersnavernes Side gjort alt for at faa Stævnet saa festligt som muligt. Allerede Lørdagen forud ankom Størsteparten af Aalborgnaverne og efter en behagelig og gemytlig Huleaften i Randers blev de indkvarterede hos de forskellige herboende Naver. Næste Morgen var vi alle ude paa Banegaarden for at tage imod Aarhusnaverne. Efter at en Sang var afsunget, drog vi i Gaasegang med et Orkester i Spidsen. Ogsaa flere Faner var anbragt i Toget, saaledes et Par med Paaskriften: «Jydsk Naverstævne i Randers» og «Vi er Haandværkssvende glade».

Dette Optog vakte gevaldig Opsigt da det drog igennem den flagsmykkede By (det var ganske vist for Sønderjyderne de flagede). I Hulen blev der spist Frokost med god Appetit og givet mange Taler og Solonumre. Aarhusn. havde mødt med en Overraskelse: de mødte nemlig med deres eget Naver-Mandolinorkester, som gav mange Numre og gjorde vældig Lykke.

Efter Middagspavsens drog vi ud for at besøge Byens Omegn og endte paa Byens populære Forlystelsessted „Skovbakken“.

Der blev nu atter gaaet i Gaasegang gennem Byen og her gjorde vi først for Alvor Lykke. Folk stod langs Fortogene og betragtede de glade Naver. Derefter blev der spist til Aften i Hulen, hvor Naverne mindedes de gode gamle Naverdage og havde det rigtigt gemytligt.

Nu var den dejlige Dag allerede til Ende, da de fleste af Aalborgnaverne drog hjem med 7-Toget, og Aarhusnaverne et Par Timer senere. Alle var enige om at have tilbragt et gemytlig Samvær og haft en herlig Tur, og der herskede Enighed om, næste Aar at foretage et lignende Stævne.

Randers, i Juli 1919.

Med skand. Hilsen

Gustav Nelson, Formand.

Benytter samtidigt Lejligheden til at takke det jyske Naverstævnes Deltagere for den tilsendte Hilsen. Red.

Foreningsmeddelelser.

Aarhus. Anden Paaskedag Kl. 11 afsløredes paa den henværende Nordre Kirkegaard en Gravsten over vor afdøde Kammerat J. L. Jørgensen, Montør fra Aarhus, som blev et Offer for den spanske Syge. Efter en bevæget og varmtfølt Tale af Rasmus Larsen, afslørede Formanden, Magnussen, Stenen og overgav den til Familien. En af Familien takkede rørt paa den samlede Families Vegne. Til sidst sang man «Dejlig er Jorden»,

hvorefter man langsomt skiltes, erindrende den gode Kammerat, som var gaaet bort saa ung. Ære være hans Minde!

Paa Generalforsamlingen den 5-7-19 genvalgtes til Formand A. Magnussen, Blikkenslager; Kasserer R. Jørgensen, Snedker og til Sekretær undertegnede Bogbinder.

For Aarhusafdelingen: *Vilhelm Lassen*, Sekretær.

Horsens. Her er Onsdag den 25 Juli stiftet en C. U. K. Afdeling, der har valgt følgende Bestyrelse: Formand J. H. Sørensen, Horsens; Kasserer Sophus Nielsen, Odense; Sekretær undertegnede.

Med skand. Hilsen *Knud Petersen.*

Kiel. Paa Generalforsamlingen i Afdelingen genvalgtes den gamle Bestyrelse: Formand Jens Thomsen, Kasserer Eduard Jensen, og undertegnede Sekretær.

Med skand. Hilsen *Herman Jensen.*

Odense. Paa Generalforsamlingen her den 11-7-19 valgtes til Næstformand Smed H. Henriksen, Odense, til Kasserer genvalgtes Drejer W. Petersen og til Sekretær undertegnede Maler, Odense. *H. Andersen.*

Søndagen den 13 Juli foretog den herværende Afdeling af C. U. K. Køretur til Kerteminde. Kl. 9 Formiddag stillede Naverne paa Albani Torv, hvor der snart efter viste sig et Par store Char-a-bancer med en stor Kasse Øl paa Bukken, for ikke at tale om Kusk i Liberi. Efter at der var udnævnt en Ølmand for hver Vogn, blev disse entrede af Naverne med deres Damer, forresten var de mindste, vordende Naver ogsaa repræsenterede. Sangbøgerne kom frem, hvorefter Tonerne af: «nu samlet er vor Naverflokk og «Kling, kling, klang» lød ud over Landet. Den megen Sang i Forbindelse med Støvet fra Landevejen gav en tør Gane og Naverne begyndte at sende milde Blikke efter Ølkassen. Resultatet blev naturligvis, at Ølmanden gik paa Hovedet i Ølkassen og begyndte at lange Bajere ud til de forskellige Naver, Damerne holdt sig beskedne til Sodavand. Efter et Par Timers Kørsel naaede man Gels Kro, hvor Frokosten indtoges omkring et Par store Familieborde, som hurtig blev erobret af Naverne; under Frokosten viste det sig, at Naverne ogsaa er gode som Hamstre, idet saavel store som smaa Flasker af den «klare» kom frem for Dagens Lys. Efter at Frokosten var indtaget, fortsattes Turen til Kerteminde; man mærkede snart at Humøret efter Frokosten var steget et Par Grader, og Ølmanden var i stærk Aktivitet det sidste Stykke. Ved Ankomsten til Kerteminde indtoges Kaffen ved et fælles Kaffe bord; her bød Formanden Velkommen med et Par velvalgte Ord, samt udtalte Ønsket om, at denne Udflugt maatte bidrage sit til at styrke det gode Sammenhold indenfor Foreningen. Efter Kaffen var Naverne ude at bese Herregaarden Lundsgaard med dens stort anlagte Park og sit store Fjerkræstutteri. Efter at Middagen var indtaget, fortsattes Turen hjem over Munkebo, hvor der gjordes Hold ved Kroen og hvor Aftensmaden indtoges. Kl. 8 sattes Kursen efter Odense, Sangbøgerne kom atter frem og Naver-sangene gjaldede gennem Munkebo saa Fiskehytterne dansede Tvo-Step af bar Rørelse, Turen forløb i det store og hele glimrende, vi havde kun det Uheld, at Ølkasserne paa Hjemturen gik tomme, men Naverne trøstede sig med, at næste Gang vilde de tage et Par Kasser ekstra med. Kl. ca. 10 Aften rullede Naverne atter ind paa Albani Torv, hvorefter de skiltes, et Minde rigere og med Ønsket om en Tur af samme Slags til næste Aar.

Med skand. Hilsen

W. P.

Stavanger. Naverne's Pinsetur med den berømte Overgang over Lyse-Fjeldet, Pinsen 1919. Et Torden-

skrald var det som kastede mig ud af Snorkekassen og gjorde, at jeg et Par Minutter efter styrtede af Sted med den fuldpakkede Rygsæk og kom ombord i Vikingeskuden pr. Kl. 8. Skuden var sejlklar til vor Færd ud at opdage Lysefjorden, men først efter 5 Kvarters Forløb naaede man at faa den tilstrækkelig bemanded og vi sejlede da ude paa de vilde Have under Sang og Klang, Torden og Lynild. Da Naverne efter en Times Forløb nede i Lasten havde smagt tilstrækkeligt paa Limonaden og stak Hovederne op af Lugen, gjorde de den Opdagelse, at vi allerede var kommen tilbage til Stavanger igen. Stille og rolig besteg nu Naverne Kommandobroen og med vor uundværlige Universal-Formand som første Mand ved Rattet, opdagedes Lysefjorden, mens Naverne svang Ligtæerne til de rytmiske Toner fra en Mumlegøj. Da vi passerte Prækestolen, maatte vi holde Skipperens Søn fra Odense (bekendt for at have holdt en Tale paa 2 Timer). Ved Langersand steg vi i Land, og efter først at have lettet Rygsækkene, begyndte Naverne berømme. lige Færd over Fjeldene, 22 mandlige og kvindelige, foruden Fører og Naverhunde. 12 Mand var bleven ombord at passe paa Limonaden og Parafintønderne.

Efter en anstrengende Opstigning til en Højde af 500 m. o. H. havde vi den herligste Udsigt ned i Fjorden, ud over de endnu sneklædte Fjælde og til Flørli Kraftstation paa den anden Side Fjorden. — Nu gik det i munter Marsch frem til Hytten, hvor vi skulde overnatte. Sneen, som laa hist og her, gav Anledning til et lysteligt Bombardement. Ankomne til vort «Hotel», ca. 100 m. o. H. blev der tændt paa til Middagsguffelse. Nu forstod jeg først, at den rene Fjeldluft hele Vejen havde haft noget til Fælles med Primussen! Parafindunken var næsten tom. Efter et Maaltid, næsten à la Paasketur (da spiste vi 3 Retter og Dessert), gik det lysteligt med Løb og Leg paa Engen foran Hytten. Først sent gik vi til Ro paa et Leje af Lyng. Som Afslutning paa Dagen fik vi nogle Skrøner. Godt var det at Damerne hurtigt sovne, thi den sidste Skrøne fik en pæn gammel Hunrotte til at forsvinde i sit Hul som om den havde faaet en Hammer i Nødden. — Opbrud før Sol stod op. Med «Stifinderen» i Spidsen kom vi i Løbet at nogle Timer til et Punkt, hvor vi dér, højt oppe fra Fjeldet, saa Skyerne for vore Fødder og gennem Aabninger hist og her, skimtede den dejlige Aardal med de grønne, stejle Fjeldsider og langt nede Elven og Bygden Ullestads spredte Gaarde.

Nu gik det brat ned i den vidunderlige smukke Dal og snart hang de undværlige Klædningsstykker til Tørring efter den lidt fugtige Morgentur. Et Par Modeller 1919 i Straatage, havde antaget Former, som hidtil ikke var set paa Strøget. Efter at vi paa Bondegarden havde rekrereret os, tog vi den lille Promenade ad Landevej til Aardal, hvor Baaden ventede paa os, og under Sang og Klang marscherede vi ombord og konstaterede, at der endnu fandtes noget drikkeligt. — Her havde i Havnen været en forfærdelig Brandstorm om Natten. Søren var nær gaaet overbord; men en Kunstmaler havde gjort den Opdagelse, at man kan sove udmærket, naar man lægger sig med Overkroppen i en Pøl Vand og anbringer Benene højt til Vejrs op ad Skibssiden. Efter Kuglestød, Negerstep og Rejespring, samt en Spadseretur paa Knæene, afgik vi til Stavanger, hvor vi ankom vældig fornøjede efter Turen, ja enkelte saa overmættede af alle de Naturskønheder de fik se, at de mange Dage efter lever af bare Kamillethé.

Den berejste Nav.

Södertelje. På möte d. 11-6 beslutade några naver att här bilda en avdl. av C. U. K. Til ordförande valdes

Gustaf Petterson; kassör C. Andersson; sekretarere under-
tecknad.

Med skand. hälsning *Gustaf Nilson.*

Vejle. Her er oprettet en C. U. K. Afdeling, hvis
Bestyrelse bestaar af følgende: Formand B. S. Lindskjold;
H. Uldahl Madsen, Kasserer; Sekretær undertegnede.

Med skand. Hilsen *M. Rosendahl.*

Trondhjem. Her er oprettet en C. U. K.-Afdeling,
der paa det konstituerende Møde har valgt følgende Be-
styrelse: Formand A. E. Johansen, Bogbinder, Østersund;
Kasserer Valdemar Olsen, Karetmager, Kbhvn., og til
Sekretær undertegnede Maler, Vollerup.

Med skand. Hilsen *Herman Larsen.*

At Medlem No. 4084

Anna Henriksen

Enke, f. i Mangstrup den 30-5-58, indm. d. 24-7-17
i Hamborg, er afgaaet ved Døden den 9-1-19, be-
kendtgøres hermed.

Æret hendes Minde!

Hamborgerafdelingen.

C. U. K.s Adresser.

Hovedkasserer og Forretningsfører: H. J. Larsen, Post-
fach Zürich

Hovedbestyrelsen: Formand: Ch. Möller, Oberdorf-
strasse 43, Zürich 1

Kontroludvalget: O. Andersen, Lausitzersstrasse 40¹,
Berlin S. O.

Kasserer for de tyske Afdelinger: O. Claussen,
Naunynstr. 52, Seifl. 2, Berlin S. O.

Spetslerfondet: L. J. Laursen, Schützengasse 21⁴.

Zürich 1

Maar ikke andet staa anført, udbetales Understøttelsen i Kulen, hvor Udbetalingen altid
finder Sted Mødeaftenen, som — dersom ingen anden Dag er angivet — er Lørdag
Endvidere gøres Medl. opmærksom paa, at Kassererne **ikke** ere tvungne til at udbetale
Understøttelse paa Søn- og Helligdage.

Foreninger i Svejts.

Basel: Restaur. Schmidt, Untere Rheingasse, Klein-Basel.

Bern: Rest. zum «unteren Jucker», Kesslerg. 12.

Udb.: Thv. Jespersen, Schreinerweg 15³, 7—7^{1/2}.

Davos: Gasthaus zur «Alten Post».

Udbetaling: A. Sjursen, hele Dagen.

Kreuzlingen: Udb. P. Jørgensen, Villa «Cimbria».

St. Gallen: Udb.: V. Riisfeldt, Stüchelbergstrasse 3, Lachen.
hvortil ogsaa al Korrespondance sendes.

Zürich: Rest. «Eintracht», Neumarkt 5—7, Zürich 1,

Udb.: A. Olsen, Spiegelgasse 23⁴ tv., fra 7—7^{1/2}.

Tyskland.

Berlin: Mantuffelstrasse 47, hos Andreas Christensen.
Udb.: C. A. Sjögren, Kaiser Friedrichstrasse 206.
Sidebyg. 1, fra 6^{1/2}—7.

Bremen: Landwehrstr. 112, hvor Understøtt. udbetales.

Dresden: Gasthof Braunschweigerhof, Freiburgerplatz 11.
Udb.: Em. Bjerregaard, Johann Georgen-Allee 3 IV,
fra 7^{1/2}—8.

Düsseldorf: Restaur. z. Sportshalle, Oberbiller Alle 1.
Ecke Corneliusstr.

Udbetaling: Lorenz Möller, Pempelforterstrasse 32,
træffes i Reglen hele Dagen, ellers fra 12—3 Middag.

Frankfurt a. M.: Restaurant Lieser, Börneplatz 11.

Udb.: Carl Aggerkov, Saligstrasse 4¹, Offenbach,
fra 7^{1/2}—8.

Hamburg: Annenstrasse 29, St. Pauli.

Udb.: Peter Olsen, Schulzweg 24¹, fra 7—8.

Hannover: Alex Rasmussen, Schraderstr. 6 A² tv., hvor
Understøttelsen udbetales fra 6^{1/2}—7.

Hamburg: Restaurant Dringelburg, 1ste Wilstorferstrasse.
Udb.: H. Hansen, Bremerstr. 83³, fra 6^{1/2}—7^{1/2}.

Kiel: Restaurant Kähler, Kl. Kuhberg.

Udb.: E. Jensen, v. d. Tannstr. 33¹, fra 7—8.

Köln: Am Weidenbach 4.

Udbet.: P. Th. Schmidt, Vondelstr. 11, fra 7—8.

Mannheim: Rest. «Gerlinger», Göthestrasse 39.

Udb.: J. Chr. Rasmussen, Mundenheimerstr. 246⁴,
Ludwigshafen a. Rh., fra 6—7.

München: Restaurant «Gerlinger», Göthestrasse 39.

Samkvemslokale: Restaurant Wittelsbach, Göthe-
str. 38 (5 Min. fra Hovedbanegaarden).

Udb. C. Björklund, Kapuzinerstr. 45 III, fra 7—8.

Neumünster: Restaurant z. «Sonne».

Udb.: A. Sörensen, Mühlenhof 4², fra 6—7.

Stuttgart: Restaurant Wilh. Reuter, Thorstrasse 23.

Udb.: fra 6^{1/2}—7^{1/2}.

Frankrig.

Paris: Rest. Metz, Rue Faubourg St. Antoine 179.

Udb.: Lørdag fra 8—9.

Skandinavien.

Aalborg: Rest. «Haabet», Nyhavnsgade.

Udb.: N. C. Kjeldgaard, Hasserisgade 6¹, fra 6—7.

Aarhus: Vestergade 48 o. G., hvor Møde afholdes den
første og tredje Lørdag i hver Maaned.

Udb.: A. Magnussen, Fiskergade 38-40¹, fra 6—7.

Bergen: Haandværkersvendenes Forening, Kong Oscar.
gate 15, Møde hver anden Onsdag fra 8—12.

Udb.: fra 7—8.

Horsens: Udb.: Sophus Nielsen, Kattesundet 9, fra 6—7.

Kristiania: Restaurant Fortuna, Brogaten 7².

Udbet. fra 7—8.

København: Kl. b for berejste Skandinaver, Arbejderforen.
af 1860, Nørre Voldgade 92.

Al Post bedes adresseret til Samkvemslokalet:
Café «Nansen», Hjørnet af Nansensgade og Go-
thersgade, hvor Brevskabet forefindes.

Udbetaling: V. E. Gottschalck, Guldbergsgade 115³,
fra 5—6.

Malmö: Udb.: W. Sonnesson, Slöjdgatan 6 ö. g. t. h., 7^{1/2}-8.

Odense: Korsgades Restauration.

Udbet.: W. Petersen, Kanslergade 13², fra 5—6.

Randers: Hotel «Fönix», Vestergade.

Udb.: Gustav Hansen, Møllegade 11st, fra 7^{1/2}—8.

Stavanger: Cafe «Stavanger», Nygaten. Møde hver Fre-
dag Kl. 8. Kammeratlig Samvær hver Mandag Kl. 8.

Udb.: A. Mohr, Normansgade 7, fra 1—1^{1/2}.

Stockholm: Malmskilnadsgatan 3a (Cafeet).

Udbet.: Nils Persson, Järntorget 38, 2 tv., från 7-7^{1/2}.

Södertelje: Gustaf Petterson, Torekällgatan 20.

Trondhjem: Valdemar Olsen, Vollabakken 13.

Vejle: Hotel Vium, Nørregade.

Udb.: H. Uldahl Madsen, Sønderbrogade 27, 12—1.

4 nye Afdelinger

har vi faaet i *Horsens, Södertelje, Trondhjem og
Vejle*; men endnu **mangler** vi **Afdelinger** i
saa betydelige Byer, hvor der sikkert findes
mange Berejste og andre, der har Lyst til at
slutte sig til C. U. K., som **Esbjerg, Fredericia,
Göteborg, Helsingör, Kolding, Nyköbing F.**
Hvem kan give mig *Adresser* paa interesserede
Naver i disse eller andre Byer?

Redaktion og Ekspedition:

H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerei Zürich.

Regnskab per 1 Oktober 1918 til 31 Marts 1919.

Indtægter.

A. Afdelingerne.

Udgifter.

Afdelingens Navn	Indskud		Medlemsbøger		U g e b i d r a g						Ekstramærker		Tilskud fra H. K.		Kassebehold. d. 30-9-18		Samlet Indtægt		Rejseundersøttelse		Sygeunder- støttelse		Arbejds- hedsunderst.		Porto og Inventar		Indsendt til H. K.		Samlet Udgift		Kassebehold 31-3-1919		Medlemsbehold efter Mærkesal- gen		ca. manglende Ræksmærker																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Stk.	Fr.	Stk.	Fr.	à 30 Cts.		à 15 Cts.		à 10 Cts.		Stk.	Fr.	Stk.	Fr.	Stk.	Fr.	Stk.	Fr.	Stk.	Fr.	Stk.	Fr.	Stk.	Fr.	Stk.	Fr.	Stk.	Fr.	Stk.	Fr.	Stk.	Fr.	Stk.	Fr.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
					Stk.	Fr.	Stk.	Fr.	Stk.	Fr.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
Aalborg	—	—	36	9.—	101	30.30	45	6.75	—	—	49	9.80	—	26.75	82.60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Revideret og fundet rigtigt, Zürich, den 17 Juli 1919

H. J. Larsen, Forretningsfører.
 C. Möller,
 Anton E. Olsen, Kaj Andersen,
 Hovedkasserevisorer.

Udgifter.

[illegible]

Indtægter.

C. Samlet Regnskab.

Udgifter.

1-4-18 31-9-19	31-3-19	Udgifter.
Kassebeholdning	14709. 77	524. 90
628 Indskud . 50 Cts.	314. —	3818. —
729 Medlemsbøger à 25 Cts.	181. 75	4896. 25
41765 Ugebidrag à 30 Cts.	12529. 50	
7145 » à 15 »	1071. 75	9239. 15
18814 » à 10 »	1881. 40	9239. 15
9042 Ekstramærker à 20 og 25 Cts.	2091. 70	1983. 60
Emblemer, Dublikatn., Lokalm. etc.	225. 71	3199. 84
Statistiskud	609. 76	820. 82
Modtaget fra Breuing	25. —	328. 18
Laan af Spetzerfonder	1000. —	1500. —
Renter og Kursavance	244. 72	959. 63
		18031. 22
		16853. 84
34885. 06	34885. 06	34885. 06

Aktiver.

D. Status.

Passiver.

31-3-19		31-3-18	
Kassebeholdning	16853.84	Laan i Spejlerfondet	1000.—
Varelager (Emblemer, Bøger etc.)	944.08	Pr. Varekonto	939.—
Inventar	Frcs. 913.55		
- 10% for Afbenyttelse	» 91.35		
Frcs. 822.20		Aktivaaldo den 31 Marts 1919	
	822.20		16881.12
			18620.12

H. J. Larsen, Forretingsfører.

Revideret og fundet rigtigt, *Zürich*, den 24-7-19.
C. Möller, Anton E. Olsen, Kaj Andersen,
Hovedkasserisorer.

VVV VORRETS OG CENTRALBUREAU SAMMENHÆNGT FØRSTENGVÆR VVV

Den forenede Svend

ORGAN FOR SKANDINAVER I UDLANDET

Nº 9

Lördag, den 6 September 1919

XVIII. Aargang

Abonnement: 4 Fr. aarlig, frit tilsendt.

Den 20 September
finder Generalafstemningen Sted. Svende!
Husk at reservere denne Aften for Hulen!

Hovedbestyrelsesmødet

den 12-6-19.

Efter Protokollens Oplæsning og Godkendelse behandlede den af Forretningsføreren modtagne og besørgede Korrespondance: fra Breuning var indsendt Meddelelse, at han nu snart vilde paabegynde Indsendelse af Afbetalingsraterne; fra et Medlem i Tyskland var indsendt Klage over uforholdsmæssig Fordyrelse af Levnedsmiddelpakkerne samt over daarlig Ekspedition af disse. Det vedtoges at indhente præcise Oplysninger og da eventuel forfølge Sagen videre. Et Medlem i Norge havde indsendt Forslag om at oprette Vandrebiblioteker, hvilket bifaldtes; den praktiske Udførelse af Forslaget udskødedes dog til mere normale Forhold er indtraadt.

Da der til Dato kun var indkommet faa Penge fra Afdelingerne til Hovedkassen foreslog Forretningsføreren at anmode den danske Stat om at forestrække Hovedkassen med 1000 Fr. indtil de af K. U. i Berlin forvaltede Penge bliver disponible. Som Sikkerhed vedtoges at stille 5000 Mark af Kassebeholdningen i Berlin. Endvidere foreslog han og vedtoges det at anmode forskellige Legater og Institutioner, der har Forbindelse med Rejselivet, om at understøtte det fortjenstfulde Arbejde som C. U. K., især i Krigsaarene, har udført for at holde sammen paa og understøtte de rejsende og berejste Skandinaver. Derefter sluttedes Mødet.

Hovedbestyrelsesmødet den 14 August 1919.

Efter Protokollens Oplæsning og Godkendelse gennemgik man og godkendtes den ny Vejleafdelings Love, samt gaves Tilladelse til at optage et Par Medlemmer, der er selvstændige ogsom saadan ingen Fagforening har til at varetage deres Interesser. Endvidere meddelte Forretningsføreren, at der foruden i Vejle var oprettet Afdelinger i Horsens, Sødertelje og Trondhjem, samt at der i de fleste Afdelinger var god Fremgang. Fra det Reiersenske Fond var indsendt Meddelelse, at der var bevilget C. U. K. en Sum paa 200 Kr. for hvert af Aarene 1919, 20, 21, og fra det danske Indenrigsministerium Meddelelse, at det aarlige Tilskud var forhøjet fra 500 til 1000 Kr., samt at der, i Betragtning af at C. U. K.s Kassebestand for en stor Del er baandlagt i tyske Mark, der ikke foreløbigt kan realiseres i flydende Kapital uden Tab, var bevilget C. U. K. et ekstraordinært Tilskud for

1919-20 paa 2000 Kr., istedetfor det Laan, som C. U. K. oprindeligt havde anmodet om. Pengene var ogsaa modtaget af Forretningsføreren. Da det Beløb paa 2000 Fr., som forrige Aar blev bevilget til ekstraordinær Understøttelse nu er opbrugt, vedtoges det enstemmigt at foreslaa Medlemmerne yderligere at bevilge 2000 Fr. saa den ekstraordinære Understøttelse vedblivende kan gælde. Derefter behandlede Forretningsføreren Lønforhold og det vedtoges enstemmigt at foreslaa Medlemmerne at sætte Lønnen til 90 Fr. om Ugen, og Mødet sluttedes.

Paa Hovedbestyrelsens Vegne:

C. Möller, Formand. H. J. Larsen, Sekretær.

Til Medlemmerne!

Den 20 September finder Generalafstemningen Sted. Til Afstemning kommer følgende Forslag:

1. Bevilling af 2000 Fr., til ekstraordinær Understøttelse.
2. Fastsættelse af Løn til Forretningsføreren: 90 Fr. per Uge (= Mark 72.— eller Kr. 64.80).
3. Sæde for Hovedbestyrelsen: Zürich.
4. Sæde for Kontroludvalget: Berlin.
5. Forretningsfører: H. J. Larsen.

Til Begrundelse for de to første Forslag (Forslagene til Administrationen er de gamle og behøver vel næppe nærmere Forklaring) tjener følgende: Skønt Forholdene i Sommerens Løb har stabiliseret sig, saavel hjemme, hvor Arbejdsløsheden er gaaet stærkt tilbage, som i Tyskland, er vi dog af den Formening, at det absolut er paa sin Plads, at bibeholde Ekstraunderstøttelsen. Selv om, som nævnt, Forholdene er bleven mere stabile, er Forholdene dog langt fra normale, og naar dertil yderligere kommer, at C. U. K.s Kasse staar forholdsvis gunstig, dels formelt ved den store Kassebestand i Berlin, dels reelt ved de Subventioner, som vi har opnaaet at faa, vil sikkert alle Medl. stemme for at bibeholde Ekstraunderstøttelsen. Og vi kan med rette være stolte af, at vi, i Modsætning til saa godt som alle andre Forbund og Foreninger, kan foreslaa Ekstraunderstøttelse og ellers klare alle de Skær, som de unormale For-

hold er saa rige paa, uden samtidigt at komme til Medl. om Kontingentforhøjelse. Naar vi foreslaar at bibeholde Ekstraunderstøttelsen ved at bevilge 2000 Fr. og ikke gaar den Vej at opstille helt ny Understøttelsessatser, er Grunden den, at vi ikke ønsker at binde os til bestemte ny Paragrafer før Forholdene er bleven mere normale og Fremtiden derved mere overseelig. Forøvrigt har Ekstraunderstøttelsens Regler bevaret sig godt i de $\frac{3}{4}$ Aar, hvor de har bestaaet. Kassererne har i det hele og store haft let ved at finde ud af Bestemmelserne.

Svende, stem Ja for at bevilge 2000 Fr. til Ekstraunderstøttelse!

Til Forslaget om Forretningsførerens Løn.

I Henhold til det i Referatet fra H.-B.-Mødet omtalte Forslag om at bevilge Forretningsføreren en Løn af 90 Fr. pr. Uge ønsker vi at bemærke følgende: I Betragtning af Dyrtiden og at Larsen har udført sit Hverv til største Tilfredshed, *vedtog H. B. enstemmigt at anbefale Afdelingerne Forslaget til Vedtagelse!* Det bemærkes yderligere, at C. U. K. i de første Krigsaar ikke var i Stand til at kunne betale den normale Løn, saa det er kun ret og billigt, at vor Tilidsmand bliver paaskønnet med en Løn, rettet efter Leveforholdene, som de er i Svejts.

Paa Hovedbestyrelsens Vegne:

C. Möller, Formand.

Kaj Andersen, Næstformand.

Til Regnskabet.

Som omtalt i sidste Numer viser Afdelingsregnskabet, som offentliggjortes i sidste Numer, for sidste Halvaar interessante Tal. Først det glædelige, at der omtrent er solgt ligesaa mange Mærker i Vinterhalvaaret med dets store Arbejdsløshed som i Sommerhalvaaret 1918. Dernæst en kolossal Stigning af Arbejdsløshedsunderstøttelsen. I Sommeren 1918 udbetaltes af denne kun 226 Fr., men i sidste Vinterhalvaar Fr. 4670.25. Da Grippen jo var stærkt udbredt til langt hen i Vinteren, er der ogsaa udbetalt temmelig Sygeundersøttelse. Rejseunderstøttelsen er ogsaa steget, dog ikke saa meget deres Antal som Summen. Sidste Sommerhalvaar udgjorde den gennemsnitlige Størrelse af Rejseunderstøttelserne ca. Fr. 1.80; men i Vinterhalvaaret Fr. 4.85, altsaa en ganske respektabel Stigning. En Del Afdelinger staar med temmelige Restancer af Ekstramærker, dog er der i mange Afdelinger siden da solgt temmelig med Ekstramærker. Ved Udregningen af hvormange Ekstramærker, at Afdelingerne mangler at sælge, er regnet med 8 Mærker (4 for 1918, 4 for 1919) plus de Ekstramærker, som var solgt for lidt efter forrige Regnskab. Paa Sommerregnskabet vil da blive regnet med 5

Mærker, plus dem, der er solgt for lidt denne Gang. Af Afdelingerne staar Hamborg stadig som en flot No. 1; baade den og vor anden store tyske Afdeling: Kiel har klaret sig godt. Aarhus har overfløjet København med Mærkesalget og er saaledes den største nordiske Afdeling. Forøvrigt vil jeg ikke undlade at bemærke, at efter alt at dømme, er Aarhus en Mønsterafdeling, og i Forhold til Byens Størrelse er det langt den største Afdeling. Ogsaa de to ny Afdelinger paa Regnskabet: Aalborg og Stavanger har arbejdet godt, hvad forøvrigt gælder for saa godt som alle Afdelinger.

Og af den Kendsgerning, at Afdelingerne har overstaaet den dystre, svære Overgangsvinter 1918-19 saa godt, har vi Lov til at aflede Haab om fortsat Fremgang for C. U. K.

H. J. Larsen.

Fjernt fra Danmark.

Dagbogsblade fra en Rejse til Sydamerika
af Johs. Bertelsen, København.

Det begyndte at regne og storme, medens vi endnu kunde skimte Lissabons flade Hustage, og da vi først var kommet ud i rum Sø, begyndte de første Symptomer paa Søsyege at melde sig hos nogle mavesvage Passagerer. Jeg stod ved Rælingen og fulgte med Øjnene de sidste Strimler Land derinde; nu skimtes Portugals skønne Kyst kun som en taageagtig Masse, og nu forsvinder den helt, gaar i ét med Oceanet.

Jeg vendte mig om for at søge nedenunder og opdagede, at der næsten ingen Passagerer var paa Dækket. Dog lidt borte fra, hvor jeg havde staaet, fik jeg Øje paa en ung Dame, som med den ene Haand krampagtig klamrede sig fast til Rælingen, medens hun med den anden Haand pressede et Lommetørklæde for Munden. Jeg genkendte hende som en ung tysk Dame, der var kommen om Bord i Lissabon; jeg havde lagt Mærke til, at hun tog Afsked med en ung Mand — formodentlig hendes Kæreste — og nu var hun bleven staaende paa Dækket for at faa en sidste Hilsen fra ham, og saa havde Søsyege overrasket hende. Jeg gik hen og spurgte, hvorledes hun havde det, men hun svarede blot: «Nicht mehr darin!» Saa spurgte jeg ikke mere, men tog hende resolut under Armen og bugserede hende ned til Kahytterne, hvor jeg overleverede hende i Kahyttsjomfruens Hænder.

Jeg gik til Køjs, men kunde ikke falde i Søvn. Rundt om i Kahytterne laa Passagererne og brølede af Søsyege. Det lød til Tider lige som i et Menageri, naar Rovdyrene er sultne. Men ligesom Sulten kommer af sig selv, saaledes melder Søvnens sig ogsaa hos trængende Sjæle, og langt om længe havnede jeg da ogsaa glad og lykkelig i Morfeus' Arme.

Det klarede op, og en efter en listede Passagererne sig op paa Dækket, blege og elendige. Saa kom vi ind i Passaten med godt Vej og Varme; for hver Dag der gik steg Temperaturen, og Passagerernes Paaklædning blev lettere og lettere; tilsidst optraadte de Herrer Portugisere i Skjorte og Bomuldsbenklæder med bare Fødder.

Tiden forløb ganske behageligt, og jeg blev efterhaanden rigtig gode Venner med den tyske Gretchen. Der er maaske dem, der synes, at det er plebejisk at drage en ung Dame ind i en Rejseskitse som denne; men jeg gør det fordi hun var Aarsag til, at den lange Sørejse forløb paa en yderst behagelig Maade for mig. Og desuden, det vilde jo næsten være sindsvagt at tænke sig, at hun nogen Sinde skulde blive bekendt med dette, som jeg her drager frem, og som Tiden — der ellers sletter saa mangt et Minde — endnu ikke har formaaet at faa strøget i Erindringens brogede Album.

Rita Klär — ja, det hed hun nu egentligt ikke, men Navnet kan jo ogsaa være ligegyldigt — var blond og med Øjne saa blaa som den nordiske Himmel, naar den viser sig fra sin allerelskværdigste Side. Hun var fra en By ved Rhinen, hvor jeg har levet nogle af de bedste og dejligste Dage i mit ellers hidtil saa omskiftelige Liv, og det var disse vore fælles Minden og Erindringer fra det skønne Rhinland, der for det meste var det staaende Samtaleemne imellem os. I Fantasiens vidunderlige Verden — der jo som oftest er langt herligere end den virkelige — tog vi paa Bjergtur sammen, klatrede rundt paa Klipper og i ældgamle Borgruiner og vandrede i Vinhaver og kølige Skove. «Har De taget den Tur?» «Har De været paa dette Sted?» Saaledes krydsede vore Spørgsmaal hinanden i en Uendelighed, som først standse, naar hele den sydlige Halvkugles vrimlende Stjernehar stod i en straalende Krans paa Himmelen og Tropeaftenens Kølighed drev os bort fra vore Pladser paa Dækket.

«Junge Liebe!» Absolut ikke. Og hvis jeg — hvad Gud forbyde! — skulde have gaaet med saa syndige Tanker i Kroppen, saa fik hun dem i hvert Fald paa en probat Maade pillet ud, ved en Dag at opfordre mig til at skrive en Hilsen paa et Kort til sin Kæreste. Paa Kortet, der skulde afsendes fra Madeira, som vi anløb den næste Morgen, stod der kun dette Vers:

Wo ich auch weil!
Auf allen Wegen
Dein Bild mir vor
Der Seele schwebt.
Ein Gruss für dich
Mein Morgensegen,
Ein Kuss für dich
Mein Nachtgebet.

Jeg har ikke siden kunnet glemme dette Vers. Hun var tro mod sin Ven. Hurra for den tyske Gretchen!

Naar jeg har fremdraget dette Minde, saa er det, fordi det uløseligt er knyttet til mine Erindringer fra denne Tur. Men nu har hun faaet sin skyldige Tribut. Vi er kvit! Og i Morgen gaar jeg i Land paa Madeira!

Da Bajeren kom til Norge

eller Stavangernavernes Tur til Lyse den 6-7-19.

Skønt nedenstaaende vel mest har lokal Interesse, har jeg, da det bærer Vidne om, at det ægte, uforfalskede Naverliv og Humør endnu bestaar, dog for en Gangs Skyld optaget det. Forøvrigt er det jo tilladt Afdelingerne at berette om deres Udflugter og Fester, kun uden lokal Kolorit; uden saa mange Detailler som nedenstaaende, der dog i sin Helhed viser at i gamle Norrige gives der ogsaa Naver af den gode gamle Slags. Red.

Hin mindeværdige Dag oprandt, med ganske fint Vejr, og Kl. 7 $\frac{1}{2}$ stillede Størsteparten af Naverne med deres

Damer og velfyldte Rygsække paa Fisketorvet, ved hvilket vores med Øl haardt lastede Pæreskude var forankret man skulde som sædvanlig sejle præcis, dog Navernes Morgensøvn kan ikke fornægte sig, og Følgen blev, at vi først Kl. 8 $\frac{10}{10}$ var klar til at stikke i Søen. Hele Lasten bestod nu af 400 Flasker Øl af kraftigste Sort og 33 Personer til at drikke det, hvilket ansaas for en hellig Forpligtelse. Efter pænt at have sunget No. 43, forkyndte Ølkomiteen, at Ølsalget kunde begynde. De mandlige Deltagere havde nu foreløbig nok at gøre med at pleje deres i lang Tid forsømte Ølmaver. Nogle Sange og en lille Dans, hvortil F. M. H. L. sørgede for Tonerne, blev dog ikke glemt, alle følte Velvære og glædede sig til Turen op i Fjeldet, hvor vi uheldigvis snart skulde komme.

Nu var Kl. 10 $\frac{1}{2}$ og Damer ønskede en Kaffetaar. Man lejrede sig da omkring paa Dækket for at nyde Ja-vaen, men det var hovedsagelig Damerne, der forstod at det var godt med Kaffe, de mandlige paastod, at Øl var bedre; men vi havde rigelig af begge Dele, saa der blev ingen Anledning til videre Diskussion. Men saa var det at det kom. L. fungerede som Styrmand, og da vi alle véd, at han har en livlig Fantasi, skal man heller ikke undres over, at han pludselig, og helt uden Komiteens Tilladelse foretog en Prøvelanding, der resulterede i, at vi før nogen kunde forhindre det, befandt os et Stykke op paa et Fjeld, som hedder Kallestenen. Ja — nu hang vi paa'en, og det viste sig snart, at vi hang rigtig godt fast paa'en. Paa Dækket laa paa Grund af det haarde Stød, Frokostresterne og Kaffeopper i skøn Forening. Damerne vendte forholdsvis stille Blikket mod Himlen og oprendte en Masse brændende Bønner. Men her maatte handles og Mændenes Hjerner, som forhen var lidt fugtige, blev nu rigtig lagt i Blød, og alle Fif for at komme fri blev prøvede, men forgæves; vi hang stadig paa'en. En, hvis Øjne var ubeskadiget af Øllet, forkyndte at et Fartøj var i Sigte. I første Øjeblik lignede det et Vikingskib af gammel Type, men efter at vi havde signaliseret efter Hjælp, og det hurtigt nærmede sig Ulykkesstedet, saa vi, at det var en Pasagerdamper fuldt af skikkelige og hjælpsomme Mennesker, hvem det uden mange Ord lykkedes os at forklarer, at vi hang paa'en og, at deres Assistance var nødvendig. Efter at have knækket flere Stykker Trosser, lykkedes det vores Redningsmænd at faa os i det Vaade igen; vi gav dem selvfølgelig et Hurra og sagde Tak for Hjælpen, og vi kunde nu atter, efter at have suspenderet Styrmanden fra sin Plads og indsat en ny, fortsætte mod Lyse, hvortil vi ankom ca. Kl. 1 $\frac{1}{2}$ i god Behold. Vi forsøynede os nu med et Par Flasker og trillede saa hen efter Fjeldet for at finde en passende Plads. Vi var dog ikke kommen langt før svære sorte Skyer tog Solen fra os og mægtige Tordenbrag forkyndte, at den var lige oppe over. Vi ansaa det derfor heldigst at blive i Nærheden af Baaden, og vi fandt en herlig grøn Eng, omgivet af Bække, et rigtig herligt Sted, hvor vi kunde indtage Forstærkning. Næppe havde vi faaet Kringlerne frem og Kedlen paa Kog, før Herren sendte sin Velsignelse til Bønderne i Form af store Regndraaber, der hurtigt formede sig til en sand Skyregen. Vi havde nu kun en Udvej, hvis vi ikke vilde ligne druknede Mus; bare faa Skorperne stoppet i Sækken og komme ind under en som dertil indrettet Bro, hvor vi indrettede os saa godt det lod sig gøre.

Underholdningen blev der paa det bedste sørget for, specielt af en mere end almindelig vædet Nav, som ganske koldblodigt halede Tøjet af og i Adams enkle Kostume gav flere Bravonumre til bedste for de af begge Køn

tilstedeværende. Det lykkedes dog at faa Vildmanden indfanget, og ombyttet noget af hans vaade Tøj med noget disponibelt Dametøj. Det regnede nu gennem Taget til os, og vi ansaa Stillingen for uholdbar, hvorfor vi begav os til Baaden, for straks at begynde Tilbagetoget, hvilket foreløbig skete i god Orden.

Vejret blev snart godt og vi bestemte os derfor til at anløbe Fossan, hvor vi ankom Kl. 7, ikke langt fra Baaden fandt vi en Plads, hvor vi passende kunde spise til Aften; enkle Herrer foretrak en lille Slummer, der dog for en enkelts vedkommende, blev saa kraftig, at da man Kl. 8 igen skulde sejle, var det umuligt at faa Liv i ham. Men med skulde han, og som en Slagtersvend bær en død Gris, bar en kraftig Naverbror ham ned til Baaden; en Del Protester fra Damerne, angaaende Ligbærens enkle Transportmaade blev kraftig afvist og uden videre Vrøvl forlod vi Fossan for at tilbagelægge de ca. 4 Mil til Stavanger. Alle havde nu travlt, nogle med at faa endnu en Flaske Øl, andre med at underholde Damerne, hvilket til Tider antog ret kraftige Former; atter andre var i Maskinrummet beskæftiget med at samle deres Tanker, hvilket tildels lykkedes efter at en paa Maskinen havde brændt op det halve af sine Bukser. Efter at den Elskede havde beklaget Tabet af disse, skete ikke flere Katastrofer og ca. Kl. 10 ankom vort glade Selskab til Stavanger, hvor man ret hurtig skiltes, nogle foretrak dog paa Grund af Svaghed og mangelfuld Paaklædning at forsvinde i Bil, andre som saasig nødsaget til at medbringe nok saa stort Kvantum Lædskedrik, saa sig heller ikke i Stand til at gaa. 2 af Komiteens Medlemmer havde nu tilbage at samle op Pengepunge og lignende som glemsomme Naver havde ladet ligge paa Dækket. Mandag Middag medeltes fra flere Pladser om ondt i Haaret og Hjertebanken.

Jø.

Foreningsmeddelelser.

Zürich. Paa Juligeneralforsamlingen genvalgtes den gamle Bestyrelse: Formand Kaj Andersen, Jerndrejer, Kbhvn.; Kasserer Anton E. Olsen, Maler, Kbhvn., og til Sekretær undertegnede Murer, Kbhvn.

Med skand. Hilsen

H. J. Larsen.

København. Paa Generalforsamlingen her d. 19. 7. 19. valgtes som Formand Johs. Bertelsen, Typograf, Herning; Kasserer: V. E. Gottschalck, Maskinarbejder, Kbhvn., Forretningsfører: Georg Jansen, Snedker København og som Sekretær undertegnede Maskinarbejder, Kbhvn. Med skand. Hilsen

Holger Jensen.

Sammenhold og Selskabelighed

er det som kendetegner vore hjemlige Afdelinger. Alle dem, som har opholdt sig i Udlandet og der prøvet lidt af hvert, føler sig som *Kammerater*, noget, der ogsaa sætter Præg paa deres Sammenkomster. *Naverfesterne* er berømte hjemme, dels fordi de i Forhold til de fleste andre Fester er originale, dels fordi de er præget af godt Kammeratskab og Humør. Nedenstaaende bringes Programmet over en storslaaet Høstfest, som vor Afdeling i København arrangerer og hvis Arrangement alene koster ca. 1500 Kr. Men idet jeg ønsker Københavnsnaverne god Fornøjelse til deres Fest, gør jeg opmærksom paa, at det ikke alene er i København, der arrangeres gode Fester. *Overalt* hjemme er Naverfesterne med det dertil hørende Humør bekendte.

Svende i Udlandet! Mange af jer rejser hjem, tilmeld jer da Afdelingerne hjemme. I kommer da i kam-

meratligt Selskab og faar Lejlighed til at deltage i de originale Naverfester, bliver I syge eller arbejdsløse eller I understøttelsesberettigede, og ønsker I at staa som passive Medl., kan I ogsaa dette for 10 Cts. om Ugen dersom I er gitte, derfor.

Bliv Medlem af Afdelingerne hjemme. Red.

Klub for berejste Skandinaver

Afd. C. U. K. København

Navernes Höst- og Markedsfest

afholdes

i Brönshöj Tivoli

Söndag den 7. September 1919.

Hvad vi ser og hörer:

Kl. 4 aabnes Landsby-Markedet med Kanonskud.

Kl. 4½ Lurblæsning fra den gamle Vikingebaad.

Kl. 5-6 synger Landsbyens Handværkere i deres Arbejdstøj.

Der danses i Laden fra Kl. 4-6 for en 25 øre, der spilles af KRAEN DEGN, ANDERS SMED, NIELS VAEVER, SÖREN JORMODERMAND og SKRAEDDEREN.

Paa æ Markedsplads er der en Gyng, Karussel og manne andre Kunster og Kommers aa det udenlandsk Menageri

Grand-petit Menagerie de Camoufleur

Naar det bliver mørkt tændes de kulørte Lamper, og Fyrværkeriet gaar af Kl. 11.

Stor Tombola med levende Dyr og mange andre Ting.

Det koster kun 35 Öre for Voksne, og to Børn gaar paa en voksen Billet, 1 Barn 20 Öre.

NAVERNE.

Hvis vi ikke kan lave, hvad der staar, komm' der nouet and'.

Meddelelser fra Forretningsføreren.

Kvitterer for Modtagelsen af følgende Beløb: Aalborg Fr. 6.21, Randers 150.

I den i sidste Numer offentliggjorte Adressefortegnelse er sket følgende Forandringer og Tilføjelser:

Horsens: Hule: Hotel, Skipperhus, Havnen.

København: Samkvemslokale: Haandværkerkafeen, St. Hans Torv.

Hamborg Udb.: Peter Olsen, Friesenstr. 36. Hauptptr. fra 7-8.

Ny Tillidsmand for Kontroludvalget: H. Johnsen, Fuldastr. 14-15, II., Berlin-Neuköln.

Bog Nr. 4477, *Eduard Rosenkilde*, Cigarmager, Kolding, er tabt og erklæres hermed for ugyldig.

H. J. Larsen,

Redaktion og Ekspedition:

H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerei Zürich.

№ 10

Lørdag, den 27 September 1919

XVIII. Aargang

Abonnement: 4 Fr. aarlig, frit tilsendt.

Alle Medlemmer

bedes om at bringe deres Medlemsbøger i Orden nu til den 1 Oktober! Med denne Dato slutter Halvaarsregnskabet, ethvert Medlem — aktivt eller passivt — maa sætte en Ære i at hjælpe til, at den Afdeling, hvor han staar tilmeldt, møder op med et Mærkesalg, der kan lader sig se i Regnskabet. Det vil sige: et Regnskab, hvor Medlemsantallet, udregnet efter Mærkesalget, er saa nær ved det Medlemsantal, Medlemsprotokollen udviser, som muligt. Kassererne i alle Afdelingerne gør deres muligste for at faa Sommerrestancerne ind. *Svende! Støt deres Bestræbelser* ved selv at at gøre Bogen i Orden til 1 Oktober inkl. de 9 Ekstramærker, som alle Medlemmer skal klæbe i Aar!

Med skand. Hilsen

Hovedbestyrelsen.

Alle Afdelinger

er forpligtet at indsende Regnskab for September Maaned, samt afregne Kassebeholdningen, der for de tyske Afdelingers Vedkommende som sædvanlig sendes til O. Clausen, Naunynstr. 52, Seitfl.², Berlin S. O.

Endvidere bedes Kassererne om at faa saa mange Restancer ind, som det overhovedet er muligt, og samtidig sørge for, at de 9 Ekstramærker bliver klæbede for i Aar.

Kasserere, Bestyrelsesmedlemmer! Hjælp hverandre med at faa alle Restancer betalte!

Fjernt fra Danmark.

Dagbogsblade fra en Rejse til Sydamerika

af Johs. Bertelsen, København.

Atsaa i Morgen tidlig! Med disse Ord aabnede den tyske Gretchen Døren til sin Kahyt, men forinden hun trak denne til efter sig, tilføjede hun, som om hun tvivlede paa min Paalidelighed: «Men præcis!»

Hvor er Kødet skrøbeligt! Jeg har lige opdaget, at Gretchens Hjerter slaar for en anden, og lover hende nu, at vi skal følges ad sammen i Land paa Madeira i Morgen. Og ikke nok med det! Vi skal — medens «Aragu-

aya» endnu stævner frem gennem Tropenatten — mødes for at se Solen staa op. At hun tør! Jeg føler det i Øjeblikket, som om jeg var i Færd med at begaa en Forbrydelse, men jeg har mine Hænder rene. Hun alene bærer Skylden; thi jeg ved, at jeg var meget vanskelig at overtale. Hurra for mig!

Alt for tidlig synes jeg, at Opvarteren kaldte paa mig, og oprigt talt havde jeg ogsaa mest Lyst til at vende mig om paa den anden Side og snue videre, men Tanken om, at Gretchen mulig skulde vente paa mig, berøvede mig hurtig Lysten til at sove videre. Præcis paa det aftalte Klokkeslet troppede jeg op — men hvem der ikke var færdig var selvfølgelig Gretchen. Kvinder er alligevel ens under alle Breddegrader!

Hvor er et Sprog egentlig fattig paa Ord, naar man skal beskrive noget saa vidunderligt som en Solopgang. Som et stort, ildrødt Øje hæver Kuglen sig op over Synskredsens Rand. Et overdaadigt Væld af Lys og Farver spiller ud over det blikstille Ocean. Langsomt viger Natten for den gryende Dag, og gennem Resterne af Nattens Taage skimter vi Madeira som Ryggen af en kæmpemæssig Hval. Lidt efter lidt antager «Perlen i Oceanet» med dens stejle Kyster fastere Form, og just som en Klokke forkynder den første «breakfast», bliver de højeste Huse og Spir i Hovedstaden Funchal synlige.

Endnu før «Araguaya» laa stille, kom Kadrejerne fra Land myldrende ud i deres Baade, nogle fyldt med de herligste Frugter: Ananas, Figen, Kirsebær, Bananer, andre med hele Ladninger af indlagte Æsker, Syborde, nydeligt Kurvearbejde o. s. v. De kvindelige Passagerers Opmærksomhed var i særlig Grad rettet mod en Baad, i hvilken de skønneste Madeirabroderier udfoldede sig i store Kurve. Enhver Dame, der kender disse smukke blaa Broderier, vil kunne forstaa med hvilken Utaalmodighed «Araguaya»s smukke Køn ventede paa det Øjeblik, da Handelen kunde begynde. De brune Fyre skreg og fægtede med Armene, forlangte tyve Gange mere for Varerne end de var værd; men den ene underbød den anden, og Priserne faldt straks i den latterligste Grad. Passagererne lo og købslog, firede Penge ned i Kurve og haledes Varerne op i Stedet, blev snydte og skældte ud i Alverdens Tungemaal. Det var forbudt Kadrejerne at komme om Bord; men nogle særlig driftige, som maaske syntes at Handelen gik noget trevent, entrede ved Hjælp af Rebstiger, som behjertede Passagerer fastgjorde, Skibet og slog sig ned paa Dækket, hvor de falbød Varerne. Det var behændige Fyre, som havde et Øje paa hvert Finger og det var med en fænomenal Hurtighed de forsvandt fra Dækket, naar en af Skibets Officerer viste sig i Far-

vandet. Omkring en, der solgte Vin med prangende Etiketter, var Tilstrømningen særlig stor. Kadrejerer var ikkeaarvaagen nok, og det hævnede sig. Pludselig kom Kaptajnen bag paa hele Forsamlingen og uden Skaansel forsvandt Flaskerne en efter en ud i Atlanterhavets blaa Bølger. Tilsidst blev Kadrejerer, der havde et Udtryk i Ansigtet som en Selvmorder, taget i Nakken og beordret fra Borde.

Var det saaledes i al Almindelighed forbudt Kadrejererne at komme om Bord, havde en anden Klasse derimod frit Slag. Det var Svømmerne. Enhver, der har besøgt Atlanterhavssøerne, har ikke alene beundret deres kolossale Svømmefærdighed, men ogsaa rystet paa Hovedet over den Letsindighed, hvormed de sætter deres Liv i Fare blot for at tjene en Kobberskilling. I luftige Badekostymer — ja nogle anser ikke en Gang et saadant Paaklædningstykke for nødvendigt — kommer de om Bord. Alle Aldersklasser er repræsenterede, helt ned til Gutten, som endnu knapt kan staa paa sine egne Ben. Samtidigt med at der kastes et Pengestykke ud fra den ene Side af Rælingen, springer Svømmeren ud fra den anden Side, dykker under Skibets Skrog, griber Mønten i Munden og staar et Øjeblik efter atter paa Skibets Dæk. Ikke alene fra Promenadedækket opererer disse »Menneskefisk«; nej, de klatrer næsten lige saa højt til Vejrs, som de kan komme. Honoraret er blot i saa Fald lidt højere. Det farlige ligger vel ikke umiddelbart i Udspringet eller Dykningen, men derimod i det vaade Element. Det er jo en bekendt Sag, at Farvandet omkring Madeira er overfyldt af Hajer, og at disse Uhyrer nu og da gør Attentater paa de raske Svømmere, derom vidnede én, som manglede den ene Arm. Det havde imidlertid ikke været nok til at kue hans Mod; han var blandt de dristigste fremdeles. Naa, man bliver vel ogsaa blaseret paa dette Omraade, og nu var det en Gang bleven hans Levevej.

Der var nok at se paa om Bord, og »Araguaya» havde ligget for Anker længe, inden vi endelig var paa Vej mod Land.

Rejser i Norge

af M. N. Hald, skrevet under Krigen.

V. Mod Midnatssolen!

Et af mine største Ønsker har altid været, at se Midnatssolen. Naar jeg i Tankerne, før jeg kom her i Norge, saa mig Landskaber med Fjeld og Fjord, var det altid den stemningsfulde Sol, der satte sig Præg over de vakre Landskaber. Derfor var det med Længselsfulhed og Glæde, at jeg en smuk Sommernat gik om Bord paa Damperen i Trondhjem, for at fuldføre Rejsen til det nordlige Norge. Efter nogle Timers Sejlads gennem Trondhjemsfjorden sejlede vi videre langs Kysten, mellem en Labyrint af Holme og smaa Øer, som kun den norske Skærgaard kan opvise.

Ombord paa disse Dampere var tredie Klasses Kahytterne i en ligesaa smudsig og uappetitlig Uorden, som paa de fleste øvrige Passagerdampere. Jeg var bleven advaret mod at benytte Køjerne, som efter Sigende skulde være belastet med en Mængde smaa Dyr, til hvis Forherli-

gelse Zacha Friis har skrevet en hel Sang i vor Sangbog, og da jeg ikke godvillig ønskede at stifte nærmere Bekendtskab med dem, fandt jeg mig et andet Sovested, mellem en Mængde Postsække. Her havde jeg det ogsaa lunt og behageligt en Tid, til Postmesteren kom og spurgte om det var min Mening at ville sendes som Postpakke, for saa skulde jeg hejses op paa Dækket, sammen med de øvrige.

Det var nu ogsaa bleven Dag, saa jeg havde nok at bestille med at beskue Naturen og Livet ombord paa Damperen, thi der var en Mængde Rejsende paa Grund af den indskrænkede Drift. Jeg saa en Mand sidde paa en Kasse i Nærheden af Maskinrummet. Jeg kunde se at noget varmt Vand fra en Beholder strømede ned paa Kassen og advarede Manden, for at han ikke skulde blive vaad. Men Utak er Verdens Løn, det maatte jeg erfare, da Manden tog det ilde op og troede jeg vilde holde ham for Nar. Det maatte han selvfølgelig om, jeg stillede mig i Nærheden for at iagttage naar Bomben sprang. Ret længe varede det heller ikke før han, under de øvrige Rejsendes vilde Jubel, i en Fart sprang ned af Kassen og med begge Hænder mærkende til Bagen og som en Raket fløj han ind i sin Kahyt, vel sagtens for at skifte Benklæder, eller for at hænge dem til Tørring, hvis han ikke havde andre end de samme.

Vi naaede snart til den første særlige Sevärdighed: »Torghatten», en Klippeø, tæt ved den lille By, Brønneø. Øen er formet saaledes, at den paa Afstand ligner en meget stor Hat, som driver paa Vandet. Midt i »Hatten» sees en Aabning, som dog kun synes at være paa Størrelse med en Portaabning eller lignende. Jeg blev derfor overrasket ved at høre, at den var saa stor, at vort ellers ret store Skib med Mast og det hele med Lethed kunde sejle derigennem om det skulde være. Ved en anden By, Sannesjøen, ligger en Række sammenhængende forrevne Fjelde, som bærer Navnet »De syv Søstre». Det er ganske behageligt at Skibet, paa de Steder hvor det lægger til, har et Ophold paa nogle Timer, man har da Anledning til at gaa fra Borde, og stifte Bekendtskab med de smaa Byer, man kommer til paa Vejen, en Adspredelse paa den lange Rejse. Og dette hørte ogsaa til de smaa Byers knappe Fornøjelser, naar Rutebaadene ankommer og afgaar. Da var der for et Øjeblik Liv i de ellers saa stille Byer; store Skarer af Byens Ungdom samlede da paa Bryggen og naar Skibet atter dampede afsted, kunde man se de atter spredtes for alle Vinde og Stilheden kunde igen ruge over Byen.

I Bodø, som er den største By paa Kysten fra Trondhjem til Tromsø, var jeg inde at faa mig en bedre Middag. Her havde man ogsaa lært at »jobbe», det maatte jeg erfare, da jeg skulde betale. Jeg var ogsaa inde i en Barbør-

Mod Midnatssolen.

salon, hvor jeg, for første Gang i mit Liv, blev taget ved Næsen af en Kvinde. Den næste Dag var vi naaet til Svolvær, som er et af de mest imponerende Steder i Nord-Norge. Vældige høje, forskelligt formede Fjelde staar som en sikker Vagt om den lille Fiskerby. Nu gik det i herligt Solskinsvejr videre, forbi mange pæne Partier. Jeg maatte erkende, at de mange stolte Billeder, jeg havde set heroppe fra, fuldt ud svarede til Virkeligheden. Trævækst paa Fjeldene ser man ikke noget til, de er barske, vilde og forrevne, bedækket med den hvide Sne, som Solen ikke formaar at smelte. Af og til mødte vi Fisketravlere, deres nationale Farver paa Siderne vidnede om, at de skulde ud paa Omraader, hvor U-Baadene holder deres Manøvrer. Efter 21 $\frac{1}{2}$ Døgn's Rejse ankom vi ved Aftenstid til det i herlige Omgivelser beliggende Tromsø, som ligger paa en Ø ved Tromsundet. Med sine høje snedækte Fjelde og den frodige grønne Trævækst ved Byens umiddelbare Nærhed, giver den, skønt saa langt mod Nord, et næsten syd-lansk Præg.

Det var min Mening at ville opholde mig i Tromsø nogle Dage, men det viste sig umuligt at opdrive et Sted, hvor jeg kunde overnatte. I ikke mindre end 12 Logihuse og Hoteller var jeg inde for at søge Logi, men overalt optaget. Da det alligevel var min Mening at vilde videre til Hammerfest, fattede jeg derfor den Plan, at rejse videre med samme Baad. Kl. 12 om Natten, medens Solen kastede sine Straaler over Fjeldene og Sundet, sejlede vi fra Tromsø. Jeg var saa glad over Naturen, at jeg ikke nænnede at

gaa til Ro, det var jo sjældent man havde Anledning til en saa herlig Sejltur. Der er imidlertid stor Forskel paa Solen Dag og Nat, der er ikke den Varme som ved Dagens Sol, og tillige er den meget mattere, jeg kunde saaledes stirre lige ind i Solen uden at det generede mine Øjne. Heller ikke lysner den om Natten saa meget som om Dagen, men netop det dunkle Skær sætter over Landskaberne en fortryllende stemningsfuld Glans. Det er ligesom Fjeldene og Havet bliver levende og kan fortælle om mangt et herligt Æventyr. Styrmanden lurede lidt paa mig, da jeg igen kom for at løse Billet, og spurgte mig om, hvorfor jeg ikke blev i Tromsø. Jeg forklarede ham Grunden, at det havde været mig umuligt at faa Logi, og selvfølgelig havde jeg ikke Lyst til at gaa paa Gaden om Natten. Kaptejnen stod ved Siden af, og tillod sig at komme med den Bemærkning, hvad jeg lavede her i Norge! Jeg søgte at gøre ham forstaaelig med Hensigten i mine Rejser, men det faldt ham øjensynlig vanskelig at forstaa, at man ogsaa som Arbejder kan have Lyst til at beskue Naturen. Han saa paa mig med et gennemborende skarpt Blik, som om han tænkte: «Du lyver, din Satan! Du er en af de forbandede Spioner, som huserer langs Kysten og gør vor Sejlsads usikker». Jeg lod ham beholde sine skumle Tanker for sig selv, og gik op paa Dækket for at nyde Indtrykket af den herlige Sejltur. Naturen bød snart paa en Forandring. I det spejl-blanke Sund gled Skibet forbi en Række nøgne hvide Klippefjelde, der som Regel spidsformede stod stejlt ned til Vandet. Jeg mærkede at vi be-

fandt os højt mod Nord, utallige Søfugle svømmede paa Overfladen af Vandet; undertiden dykkede de ned for igen at dukke op et Stykke borte. Ogsaa flere Hvaler saa jeg ligge og rulle rundt i Vandet. Af og til en Sejler med fulde Sejl glide langsomt afsted i det stille Vejr.

Ved Middagstid ankom vi til Hammerfest, Verdens nordligste By. Jeg havde tænkt mig at komme til en By, hvis Befolkning udelukkende ernærede sig af Fiskeri, og hvor man kun saa Fiskere, Finner og Lapper vandre rundt i Gaderne, i det hele taget en By udenfor al Civilisation. Hvor forskrækket blev jeg derfor ikke, da jeg i Stedet saa en lille moderne By, med udhalede Gentlemen og smukke Damer med korte hvide Kjoler. Efter at have beset den lille By, spadserede jeg en Tur udenfor Byen, hvor Folk promenerede i det dejlige Vejr. «God Dag Svend!» er der pludselig en der siger. Det var mit Navermærke, som havde henledet hans Opmærksomhed paa mig. Det var en Nav, som med Kone og Barn havde lejret sig heroppe i det ensomme Nord. Det var jo en Sjældenhed at se Landsmænd her, fortalte han og inviterede mig paa ægte Navervis med sig hjem og spise til Middag.

Folkene her mod Nord er intelligente Mennesker, mere intelligente end de fleste andre Nordmænd, men de er i Besiddelse af en for Tiden langs Kysten, stærk florerende Spionfrygt. Saaledes husker jeg, medens jeg gik i en af Hammerfests Gader, kom en Mand hen til mig og tiltalte mig med en Række Spørgsmaal. Han kunde se at jeg var fremmed, og det interesserede ham at vide lidt om mig. Jeg fortalte ham, at jeg var Tysker og var Spion og havde en stor Kuffert fuld af Sprængstof. Han gloede lidt paa mig og sagde eftertænksom: «Ja, man kan jo aldrig vide».

Det var min Mening at ville helt til Nordkap, som kun ligger nogle Mil fra Hammerfest, men jeg erfarede, at det var forbunden med store Vanskeligheder, da alle Turistskibene var indstillet, derfor opgav jeg det. Arbejde i Hammerfest var der ikke, og det havde jeg heller ingen særlig Lyst til, derfor besluttede jeg at vende om. Ved min Afrejse var den omtalte Landsmand ved Damperen, dels for at tage Afsked med mig, dels for at se om hans to Kufferter var med, det var nogle Ejendele, som skulde sendes Syd paa. Han viste mig hvor de stod, og Kaptejnen paa Damperen saa det, og anede straks Uraad. Han spurgte Kammeraten om hvad der var i dem, og fik det frimodige Svar: «Der er Bomber og Dynamit!» Om han troede det var Spøg eller Alvor, ved jeg ikke, men i hvert Tilfælde opdagede jeg, at jeg siden var under Kontrol.

(Fortsættes.)

Meddelelser fra Forretningsføreren.

Kvitterer for Modtagelsen af følgende Beløb: Aalborg Fr. 36.46, Horsens 57.35, Bern 30.—, Kristiania 60.—.

I den i Bladet No. 7 offentliggjorte Adressefortegnelse er sket følgende Forandringer og Tilføjelser:

Stavanger: ny Hule Strandgaten 14², aabent: Fredag (Mødeaften) fra 8—12, Lørdag 4—11, Søndag 2—11 og de andre Dage fra 8—11.

(Benytter samtidigt Lejligheden til at ønske Stavangerafdl. til Lykke med dens ny Lokaler. Vor energisk og godt ledede Afdeling i Stavanger har nemlig selv lejet Lokaler og monteret disse, saa den derved har faaet en hyggelig Hule, som den selv til enhver Tid er Herre over. Red.)

Vejle, ny Hule: Turistcafeen, Havnegade.

Trondhjem: Sammenkomst hver Lørdag fra 4^{1/2}—5^{1/2} paa «Michaelsens Café», Bratørgaten.

Udb.: Vald. Olten, Elgesætergate 35¹, fra 6—6^{1/2}.

Med dette Numer følger til de udenlandske Afdelinger, der har danske Blikkenslagere som Medlemmer: danske Blikkenslagerfagblade.

Gør Kassererne hermed opmærksom paa, at fra den 1 Oktober træder den forhøjede Vinter-Rejseunderstøttelse i Kraft. Fra 1 Oktober udgør Rejseunderstøttelsen i Svejs 4 Fr., i Tyskland og Skandinavien Fr. 4.50 og i Frankrig 9 Fr.

H. J. Larsen.

Foreningsmeddelelser.

Randers. Paa Generalforsamlingen den 4-7 valgtes til Formand Gustav Nelson, Malmø; Kasserer Gustav Hansen, Emdrup, og til Sekretær undertegnede Maler, Randers. Med Naverhilsen

Oscar F. Andersen.

Personalie.

Hamborgerafdelingens mangeaarige Kasserer Peter Olsen, har i August Maaned holdt Bryllup, ved hvilken Lejlighed C. U. K. sendte Brudeparret de hjerteligste Lykønskninger samt, som et Udtryk for den store Taknemmelighedsgæld, C. U. K. staar i til Peter Olsen, en Gave, bestaaende af 6 Knive og 6 Gafler. Til alle de andre Lykønskninger, føjer «Den far. Svend» ogsaa sin. Gid det nygifte Par maa gaa en lys Fremtid imøde og, at vi endnu i mange Aar maa nyde godt af Peter Olsens Interesse for C. U. K.

Red.

Den sorte Tavle.

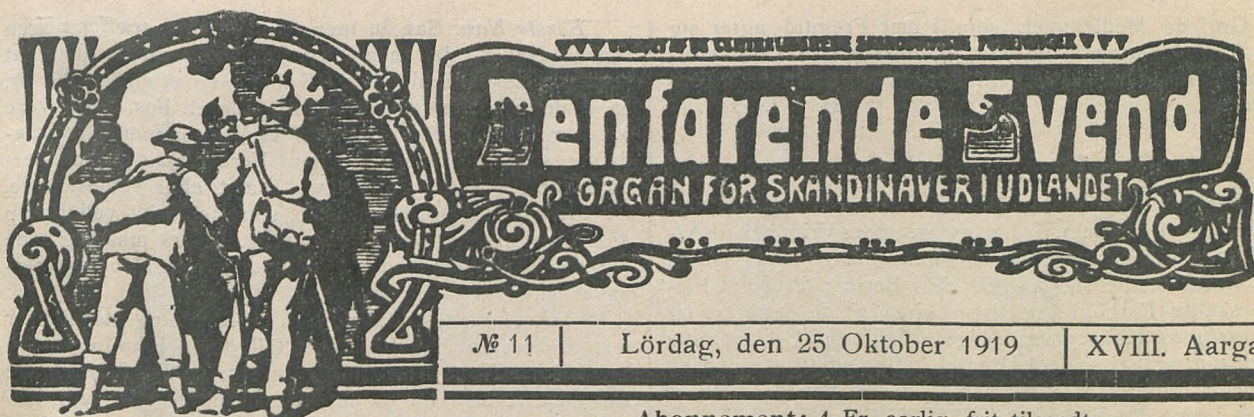
Medlem No. 5210, Edvard Overgaard, Tømrer, f. d. 25-11-93 i Vestervig.

Gæld til forskellige Medlemmer: 70 Kroner
Randersafdelingen.

Redaktion og Ekspedition:

H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerei Zürich.

Abonnement: 4 Fr. aarlig, frit tilsendt.

Til Medlemmerne i Udlandet!

Rejser J hjem tilmeld Jer da vore Afdelinger hjemme. Se disses Adresser i omstaaende Adressefortegnelse!

Fjernt fra Danmark.

Dagbogsblade fra en Rejse til Sydamerika
af *Johs. Bertelsen, København.*

Hvis man blot er det mindste modtagelig for Naturindtryk, undgaar man ikke at blive betaget af Madeiras Yndigheder. Vegetationen er om trent den samme som i Sydeuropa, Klimaet er overordentlig mildt, ensformigt og sundt, og det kan derfor ikke overraske, at Madeira er et stærkt besøgt Kursted for Brystsyge. For hærdede og æventyrlystne Sjæle findes et uvejsomt Indre med en Bjergkæde, der strækker sig gennem hele Øen, og hvis største Højde er Pico Ruivo, der er paa 1846 Meter. Det er selvfølgelig ikke meget, naar man tager i Betragtning, at Mount Everest i Himalajakæden rager i 8837 Meter i Vejret!

Saa snart Gretchen er færdig med at slaa Hænderne sammen og sige «wunderschön», gaar vi op i Byen og staar et Øjeblik efter i Funchals Plaza. Vi har næsten hele Dagen for os, og efter at have «gjort» Hovedstaden — som ikke tager overvættes lang Tid — beslutter vi os til en Tur i Omegnen. Til saadanne Udflugter kan man benytte forskellige Befordringsmidler: Heste, Portechaiser og Slæder trukne af Okser. Jeg skal ikke trætte Læserne med en Beskrivelse af Hesten, og Portechaisen er vi ogsaa hurtig færdig med; den bestaar af en Hængekøje, der er ophængt paa to Stænger, og naar disse er anbragte paa dertil indrettede fire Skuldre, er Befordringen klar til Start. Slæden ligner en Char-a-banc sat paa Kælker og for at ikke profane Blikke skal genere, er der anbragt, tynde kulørte Bomuldsgardiner ved Siderne. Det er et stort og klodset Befordringsmiddel, som man kun langsomt kommer frem med, og det benyttes vistnok ogsaa kun i særlig Grad af den indfødte Befolkning og overfedede engelske Guvernanter! For at man ikke skal tro, at Madeira er fuldstændig uberørt af al Civilisation, tilføjer jeg pligtskyldigt, at der ogsaa findes en Tandhjulsbane.

Vi blev enige om at benytte Apostlenes Heste. Opad gaar det uafbrudt; Solen brænder vore Nakke røde, og Sveden springer ud af Porene, som befandt vi os i russisk Dampbad; men Gretchen klager ikke, og jeg er

vel heller ikke nogen Synke! Mellem Vin- og Frugthaver, hvor Bananer, Oranger, Druer osv. bugner i broget Mangfoldighed, snor Bjergstien sig opad. Hvor en Lysning muliggør det, breder Majs-, Hvede- og Sukkerroemarkerne sig. Som en skærende Disharmoni i al denne Idyl passerer nu og da usle, faldefærdige Rønner, udenfor hvilke man ser den indfødte Befolkning beskæftiget med Straafletning eller Træarbejder. En grænseløs Fattigdom slaar én i Møde fra disse Mennesker, og uvilkaarlig griber man sig selv i den Tanke, hvorledes denne Armod kan trives i al den Frodighed, som omgiver dem. Men det er jo rigtigt! Der er jo stadigvæk Forskel paa den farvede «Slave» og den hvide «Massa!»

Paa et Plateau har vi naaet Tandhjulsbanens Endestation, og nu skal vi nyde Frugterne af Opstigningens Besværligheder. Det er ikke Naturen der i Øjeblikket er det centrale i vor Bevidsthed, og vi søger derfor hen til en Mellemting mellem en Købmandsbod og en Restauration. Efter en Del underlige Tegn og Gerninger lykkes det os at faa gjort Forretningens tjenende Aand begribeligt, at vi ønskede noget spiseligt. Man er aabenbart ikke forvænt med kulinariske Nydelser paa Madeira; det Indtryk modtog vi i hvert Fald, da vi blev stillet overfor Frokostbordet. Der var Brød, Smør og Ost. Brødet smagte lidt meget efter Bark, Smørrel var harsk som Tran — men — Retfærdigheden i Ære — Osten var upaa-klagelig! Den Vin vi drak til Maden var uden Tvivl tilsat store Portioner Vand; at vi blev snydt noget saa grundigt ved Betalingen, finder jeg i og for sig rimeligt! Det faar være vor Trøst, at vi ikke ogsaa blev snydt for Udsigten. Den var i hvert Fald uforfalsket.

Som et Amfiteater ligger Funchal for vore Fødder — man kan spytte fra det ene Hustag ned paa det andet! — og ud over de røde og hvide Bygninger ser vi «Araguaya» ligge paa Reden som et lille Legetøjsskib, omgivet af Kadrejerbaadene, der skimtes som smaa sorte Prikker, og det uendelige Atlanterhav, der ude i Horisonten synes at gaa i et med den klare blaa Himmel.

Med Tandhjulsbanen gaar Turen tilbage. Det kan være meget morsomt, men en saadan Tur har jeg været ude for før. Det er der altsaa ikke noget ved at gøre et Nummer ud af!

Meddelelser fra Forretningsføreren.

Kvitterer for Modtagelsen af følgende Beløb: Zürich Fr. 17.40, Vejle 85.77, København 300.—, Trondhjem 60.—, Horsens 44.10, Horsens 30.—, Aalborg 55.66, Randers 124.—.

Gør de Medlemmer, som i nær Fremtid agter sig paa Rejsen, opmærksom paa, at omstaaende Adressefortegnelse foreløbigt ikke gentages, hvorfor den bedes opbevares.

H. J. Larsen.

En Samtale.

Det er i København. Efter Fyraften. Henad Frederiksborggade kommer, i den øvrige store Vrimmel af Arbejdere, et Par Naver. Den ene var i mange Aar i Svejs, den anden mente sig *bosiddende* i Berlin; da de af Krigen skabte Forhold drev ham hjem til de hjemlige og *rummeligere* Kødgryder. Begge arbejder paa det samme Værksted og har saaledes daglig Lejlighed til at opfriske de fælles Minder, som de har fra Köln. Selvfølgelig er ogsaa begge Medlemmer af C. U. K. i København.

«Du», siger den ene Nav — som vi vil kalde for den første — og puffer den anden i Siden, «hva' Fan', er det ikke «den rolige», der kommer der?!» «Jo, gu er det saa? «Hør Svend! Hvorhen i saadan er Fart? Vil du ikke hilse paa gamle Kammerater mere?!»

«Goddag med Jer! Hvor i Alverden kommer i fra?»

Første Nav: Hvor vi kommer fra. Fra Arbejde selvfølgelig. Men ellers er vi snart et Par Aar i København. Men hvor kommer du fra? Sidst da vi saa dig, var da vi tog Afsked med dig paa Kölnerbanegaarden, da du rejste til Hamborg. Vi hørte senere, at du var bleven selvstændig, gift (med dertil hørende Børn), og overhovedet saa fastgroet, som det er muligt for en Nav. Men at du er kommen væk fra Hamborg, ser vi jo nu. Nu maa du fortælle lidt om hvad der har ført dig til denne dejlige Stad, og hvorledes du ellers har haft det, siden vi skiltes i den muntre Rhinby.

2 Nav: Men her kan vi ikke staa og spørre Passagen; jeg synes heller ikke det var af Vejen, om vi i Dagens Anledning skyllede Halsen lidt.

1 Nav: Det er hørt, kom, vi gaar ned til Baltzer. —

Skaal! Skaal! Skaal! Og nu Munden lidt paa Gled, gamle Dreng.

— Som I rigtigt bemærkede før, blev jeg hængende i Hamborg. Jeg kom efterhaanden rigtig godt i Gang med Forretningen, selv under Krigen kunde jeg ikke klage, men efter Krigens Slutning, blev det rent galt, især nu i Sommers, da der ogsaa udbrød Uroligheder. Mere at æde fik vi heller ikke. Ganske vist havde vi Ædepakkerne, men paa Grund af den stadig daarligere Markkurs, blev de dyrere og dyrere, omtrent ikke til at købe for almindelige Mennesker. Da jeg saa tilfældig fik Lejlighed til at sælge Geschäften nogenlunde anstændig, tog jeg en rask Beslutning og rystede Hamborgerstøvet af mine Fødder. Og nu er jeg allerede over 2 Maaneder i Kleinspanien, med Kone, Børn og hele Redeligheden.

Første Nav: Du er over 2 Maaneder i Byen, men vi har sgu da ikke set dig i Foreningen. Stod du da ikke i C. U. K. i Hamborg?

— Selvfølgelig stod jeg i Foreningen, ganske vist havde jeg daarlig Tid at komme til Møderne; men engang imellem smuttede jeg dog ind i Hulen og fik mig en Passiar med gamle Venner og Kammerater. Og desuden — hvorfor skulde jeg ikke støtte Foreningen, hvor man selv i sine unge Dage var glad for at komme. Men her hjemme synes jeg det at ingen Værd har at melde sig til. Man har jo saa meget andet at lave, og saa træffer man vel næppe mange-rigtige Naver i Foreningen. Derfor er jeg altsaa bleven væk.

Første Nav: Saa du mener, at du ikke træffer nogen rigtige Naver. Ja, men Herregud! véd du da ikke, at langt de fleste Medlemmer i København er *rigtige* Naver, at «Salonnaerne» er et ukendt Begreb hos os, at vore Medlemmer for den største Dels Vedkommende er saadanne, som er kommet gennem Verden paa gammel ærlig Haandværkervis, enten ved Fægt eller ved Arbejde. De Medlemmer er let at tælle, som har rejst ved Hjælp af deres Fars velfyldte Pengepung. Altsaa maa jeg bede dig om at revidere dine Anskuelse om Københavnernaverne.

— Ja, I maa stikke mig en Udskyldning, det glæder mig at høre, at jeg har taget fejl; men Familien —

Anden Nav: Ah ha! Nu forstaar vi dig først rigtig: saa du er bange for at din bedre Familie skal tage Anstød af at du kommer sammen med Naverne. Véd du hvad: Familie kan være meget godt og vi har jo ogsaa alle mere eller mindre haft Længsel efter at komme til at hilse paa Familien, og Gudbevares: vi — ialt Fald jeg — har saamænd haft rigtige gemytlige Timer med Familien; men nægtes kan det jo ikke at den i det store og hele ser lidt anderledes paa Tingene, end vi der har været ude. Engang imellem føler jeg en saadan umanerlig Lyst til at tale med Mennesker, der har set lidt mere enlige ud af Vinduerne, som har lidt videre Udsyn — og da gaar jeg i Hulen og er glad for dér at træffe Ligesindede.

Første Nav: Ja, naar man først er vant til kun at være sig selv, som vi var det i Udlandet, kunde lade og gøre som vi vilde, da er det svært at have andre til at snage i ens Sager, som min kære — og vistnok velmenende — Familie gerne vil overfor mig. Et Held er det da, at man har Naverne at ty til.

— I Grunden maa jeg give Jer Ret, ogsaa jeg længe engang imellem efter at komme til at tale med Folk der har sat Foden udenfor Sogneskellet . . .

Første Nav: Altsaa, hvad nøler du da efter! Og har du desuden ikke hørt om de Fester, som *alle* Naverforeninger i det ganske Danmarks Land, er bekendt for. Og selvfølgelig staar Afdelingen her, der har over 300 Medlemmer, ikke tilbage i den Retning. Maaske har du ogsaa hørt om den storartede Høstfest vi havde i Brønshøj, om hvilken en Reporter skrev, at siden salig Karl Gustavs Dage, da Brønshøj var fuldt af belejrende Svenskere, havde der aldrig været saa mange Mennesker derude. Det var nu ellers nærmest en «Kassefest»; men desforuden har vi i Aarets Løb en Mængde mere intime Fester, hvor Naverne er for sig selv.

Anden Nav: Jeg forstaar heller ikke, at du som gammel Nav virkelig, selv om du ikke havde Tid til at komme i Hulen, vil lade din C. U. K. Bog saadan forfalde I Modsætning til de fleste andre Foreninger og Forbund har C. U. K. ikke forhøjet sit Kontingent. Det Par Ører, vi giver om Ugen er jo, regnet i Forhold til Fortjenesten, kun det halve af hvad vi gav før Krigen. Og saa faar vi endda større Understøttelse. For dem, som kommer lidt paa Knæerne, vil det udlagte Kontingent altid komme igen gennem Understøttelsen; og de, der stadig er i Arbejde, mærker ikke det minime Kontingent, medens de samtidigt støtter en god Sag.

— Det maa den jo være, siden i saa ivrigt tager Jer af den.

Første Nav: Selvfølgelig betragter vi den Tanke, at alle rejsende og berejste skandinaviske Arbejdere staar sammen til gensidig Gavn og Glæde som en god Sag, værdig til at støtte, selv om man ikke havde direkte Fordel deraf

Lapperne i Tromdalen.

Men nu da du ikke er selvstændig mere, i alt Fald ikke endnu, har du jo endda god Tid til at more dig med os andre.

Anden Nav: Og skal vi saa have en Omgang til, saa vi kan skaale paa din Genindtræden i det zünftige Naverlag!

— Ja nu er der vel ikke andet at gøre end at tilmelde sig og efter alt det, som I har fortalt mig, maa jeg sige, at jeg nu har vældig Lyst til at se, hvordan Naverlivet former sig herhjemme og til at være med i det!

Første og anden Nav: Det glæder os, at du er kommen til Forstand. Du vil ikke komme til at fortryde, at du *vedbliver* med at være *Nav*. Og saa Skaal og paa *Gensyn* paa Lørdag i *Hulen*!

En, der ikke har fortrudt det.

Rejser i Norge

af M. N. Hald, skrevet under Krigen.

V. Mod Midnatssolen!

(Sluttet.)

Naar jeg var nede i Kahytten, kom en af Besætningen undertiden derned i tilfældigt Ærende, men hans Rolle spillede han ikke bedre, end jeg kunde se, at han var sendt ned for at undersøge, hvad jeg foretog mig. Som Regel var han altid saa heldig, at komme paa en Tid, hvor jeg netop var i Færd med at opnotere forskellige Ting i min Lommebog, eller sad og studerede Kortet, og det gjorde selvfølgelig ikke Situationen bedre. Jeg tog det hele med Ro, nu maatte jeg vente og se, hvad Tiden vilde bringe i Tromsø, hvortil jeg havde løst Billet og hvortil vi ankom den næste Dags Middag. Ved Landgangsbroen stod, som det sig altid hør og bør, en Betjent. Før nogen af Passagererne var gaaet fra Borde, saa jeg Styrmanden hoppe i Land

og sige noget til Betjenten. Jeg lod alle de andre marchere først og kom selv tilsidst, som Topfigur paa Kransekagen. Betjenten kom da ogsaa hen til mig, og bad mig følge med paa Stationen. Jeg søgte og fik hans Tilladelse til først at henstille min Rygsæk i en ved Kajen anbragt Garderobe for Rejsende. Paa Stationen maatte jeg stille til Forhør hos Politimesteren, men da jeg havde mine Papirer i Orden, og ikke noget hos mig der kunde tyde paa, at jeg var Rejsende i Spioneri, fik jeg Lov at gaa igen, dog under den Betingelse, at skulle stille igen om to Dage. Da jeg siden fik lejet et Logi, og gik ned for at hente min Rygsæk, fandt jeg alle mine fattige Ejendele i en syndig sammenblandet Uorden.

Jeg havde hørt, at der ved Tromsø skulde befinde sig nogle Lappefamilier. Det var en Seværdighed, som jeg mente var Ulejligheden værd at se. I en Færge sejlede jeg over Sundet til Storstennes, og gennem en Skov af lave Birketræer til Stedet, hvor Lapperne opholdt sig i Tromdalen, ret imod Omegnens højeste Fjeld, Tromdalstinden (1247 m). Deres Hjem bestaar mest af Jordhytter. Selv er de gennemgaaende smaa Mennesker, iklædt forskellige Dragter, for det meste i store Pelse. Baade Mænd og Kvinder bar korte Skørter; kulørte, mest røde Luer paa Hovedet, og Skoene af Skind med opadstaaende Taaspidser. En varm Dragt at bære, især i denne Varme! Udenfor Hytterne var anbragt to Træstænger med en Tværstang, det var deres Garderobe, og hvorpaa der hang en Mængde af deres gamle Laser. Hvad disse Folk egentligt levede af, fik jeg ikke nogen rigtig Rede paa, men nøjsomme som de er, skal der jo heller

ikke meget til. Papirknive og andre Smaating havde de en Del af, som de falbød. Udenfor Hytterne laa de fleste af dem og smaasnakkede, her var baade graaskæggede Mænd og gamle Koner og Børn. «Skønheder» var der ogsaa, de sagde noget til mig, som jeg ikke forstod, men de forstod heller ikke hvad jeg sagde, saa det passede jo meget godt.

I Tromsø gaar Folk om Sommeren meget sent i Seng. Kl. 12 om Natten var der endnu vældigt Liv i Gaderne. De herlige Aftener med Midnatsolen holder Folk oppe. Her skulde arbejde 3 Naver, som jeg kendte, men som jeg imidlertid ingen Adresse vidste paa. Jeg stillede mig derfor en Aftenstund paa «Strøget» og iagt-tog Vrmlen. Det varede heller ikke længe før to af dem kom gaaende. De kunde vanskelig kende mig igen, «saa brun i Hovedet som du er bleven». Jeg var ogsaa bleven saa solbrændt, at jeg næsten lignede en Mulat, en frisk Kulør for en «Bogsmed». Vi fik opsøgt den tredje Kammerat og paa Tromsøs' vistnok eneste Fornøjeselssted «Alfheim» tilbragte vi nogle behagelige Timer, ligesom jeg ogsaa tilbragte det meste af de tre Dage jeg opholdt mig i Tromsø, i Selskab med dem. At Naverne er rundhaandede og behjælpelige naar det gælder en tilrejsende Kammerat, fik jeg her i Tromsø yderligere Beviser for. I mit Fag er det vanskeligt at faa Arbejde i de mindre Byer, det var ligeledes her. Et Sted kunde jeg dog begynde, men først om en Maaned. Derfor tog jeg atter tilbage til Trondhjem, og min herligste Tur i Norge var dermed endt.

C. U. K.s Adresser.

Hovedkasserer og Forretningsfører: H. J. Larsen, Postfach Zürich

Hovedbestyrelsen: Formand: Ch. Möller, Oberdorfstrasse 4³, Zürich 1

Kontroludvalget: H. Johnsen, Berlin-Neukölln, Fuldastr. 14-15².

Kasserer for de tyske Afdelinger: O. Claussen, Naunynstr. 52, Seitfl. 2, Berlin S. O.

Spetzlerfondet: L. J. Laursen, Schützengasse 21⁴, Zürich 1

Naar ikke andet staar anført, udbetales Understøttelsen i Hulen, hvor Udbetalingen altid finder Sted Mødeaftenen, som — dersom ingen anden Dag er angivet — er Lørdag. Endvidere gøres Medl. opmærksom paa, at Kassererne **ikke** ere tvungne til at udbetale Undersøttelse paa Søn- og Helligdage.

Foreninger i Svejts.

Basel: Restaur. Schmidt, Untere Rheingasse, Klein-Basel.

Bern: Rest. zum «unteren Jucker», Kesslerg. 12.

Udb.: Thv. Jespersen, Schreinerweg 15³, 7-7½.

Davos: Gasthaus zur «Alten Post».

Udbetaling: A. Sjursen, hele Dagen.

Kreuzlingen: Udb. P. Jørgensen, Villa «Cimbria».

St. Gallen: Udb.: V. Riisfeldt, Stückelbergstrasse 3, Lachen, hvortil ogsaa al Korrespondance sendes.

Zürich: Rest. «Eintracht», Neumarkt 5-7, Zürich 1.

Tyskland.

Berlin: Manteuffelstrasse 47, hos Andreas Christensen.

Udb.: C. A. Sjøgren, Kaiser Friedrichstrasse 206, Sidebyg. 1, fra 6½-7.

Bremen: Landwehrstr. 112, hvor Understøtt. udbetales.

Dresden: Gasthof Braunschweigerhof, Freiburgerplatz 11, Udb.: Em. Bjerregaard, Johann Georgen-Allee 3 IV, fra 7½-8.

Düsseldorf: Restaur. z. Sportshalle, Oberbiller Alle 1. Ecke Corneliusstr.

Udbetaling: Lorenz Möller, Pempelforterstrasse 32, træffes i Reglen hele Dagen, ellers fra 12-3 Middag.

Frankfurt a. M.: Restaurant Lieser, Börneplatz 11.

Hamburg: Annenstrasse 29, St. Pauli.

Udb.: Peter Olsen, Friesenstr. 26, Hauptpt. 7-8.

Hannover: Alex Rasmussen, Schraderstr. 6 A² tv., hvor Understøttelsen udbetales fra 6½-7.

Harburg: Restaurant Dringelburg, 1ste Wilstorferstrasse.

Udb.: H. Hansen, Bremerstr. 83³, fra 6½-7½.

Kiel: Restaurant Kähler, Kl. Kuhberg.

Udb.: E. Jensen, v. d. Tannstr. 33¹, fra 7-8.

Köln: Am Weidenbach 4.

Udbet.: P. Th. Schmidt, Vondelstr. 11, fra 7-8.

Mannheim: Udb.: J. Chr. Rasmussen, Mundenheimerstr. 246⁴, Ludwigshafen a. Rh., fra 6-7.

München: Restaurant «Gerlinger», Göthestrasse 39.

Samkvemlokale: Restaurant Wittelsbach, Göthestr. 38 (5 Min. fra Hovedbanegaarden).

Udb. C. Björklund, Kapuzinerstr. 45 III, fra 7-8.

Neumünster: Restaurant z. «Sonne».

Udb.: A. Sørensen, Mühlenhof 4², fra 6-7.

Stuttgart: Restaurant Wilh. Reuter, Thorstrasse 23.

Udb.: F. S. haubye, Charlottenstr. 26².

Frankrig.

Paris: Rest. Metz, Rue Faubourg St. Antoine 179.

Udb.: Lørdag fra 8-9.

Skandinavien.

Aalborg: Rest. «Haabet», Nyhavnsgade.

Udb.: N. C. Kjeldgaard, Hasserisgade 6¹, fra 6-7.

Aarhus: Vestergade 48 o. G., hvor Møde afholdes den første og tredje Lørdag i hver Maaned.

Udb.: A. Magnussen, Fiskergade 38-40¹, fra 6-7.

Bergen: Haandværkersvendenes Forening, Kong Oscar. gate 15, Møde hver anden Onsdag fra 8-12.

Udb.: fra 7-8.

Horsens: Hotel Skipperhus. Havnen.

Udb.: Frantz Jensen, Koed, Vimmelskafte 24.

Kristiania: Restaurant Fortuna, Brogaten 7².

Udbet. fra 7-8.

København: Klub for berejste Skandinaver, Arbejderforen. af 1860, Nørre Voldgade 92.

Al Post bedes adresseret til Samkvemlokalet: Haandværkerkafeen, St. Hans Torv, hvor Brevskabet forefindes.

Udbetaling: V. E. Gottschalck, Guldbergsgade 115³, fra 5-6.

Malmö: Udb.: W. Sonnesson, Slöjdgatan 6 ö. g. t. h., 7½-8.

Odense: Restaurant «Pays Gaard», Overgade 26, Mødeaften hver Fredag Kl. 8½.

Udbet.: W. Petersen, Kanslergade 13², fra 5-6.

Randers: Hotel «Fönix», Vestergade.

Udb.: Gustav Hansen, Møllegade 11st, fra 7½-8.

Stavanger: Strandgaten 14², aabent: Fredag (Mødeaften) fra 8-12, Lørdag 4-11, Søndag 2-11 og de andre Dage fra 8-11.

Udb.: A. Mohr, Normansgade 7, fra 1-1½.

Stockholm: Malmskilnadsgatan 3a (Cafeet).

Udbet.: Nils Persson, Mälartorget 13¹, från 7-7½.

Södertelje: Restaurant «Gillet».

Trondhjem: Promenadecafeen, Kongens Gate (ogsaa Samkvemlokale): Møde hver anden Tirsdag Kl. 8.

Udb.: Valdemar Olsen, Elgesætergate 35¹, 6-6½.

Vejle: Hotel Give, Vestergade.

Udb.: H. Uldahl Madsen, Sønderbrogade 37, 12-1.

Redaktion og Ekspedition:

H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerei Zürich.

Nº 12

Lørdag, den 29 November 1919

XVIII. Aargang

Abonnement: 4 Fr. aarlig, frit tilsendt.

Svende!

«Julesvenden» mangler endnu Stof! Baade Poesi og Prosa er velkommen, lige-meget paa hvilket skandinavisk Sprog. Indsend Bidrag! Men for at jeg kan have det tidsnok i Hænde maa I have *afsendt* Jert Bidrag *senest* den 7 December!

Red.

Hovedbestyrelsesmødet

den 26-9-19.

Efter Protokollens Oplæsning og Godkendelse blev Horsensafdelingens Lokallove godkendt. Fra «De samvirkende Fagforbund i Danmark» var indløbet Meddelelse, at der af disse var bevilget C. U. K. et Tilskud paa 500 Kr. Fra «Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk» meddeltes ligeledes, at der var bevilget C. U. K. et Tilskud, stort 100 Kr. Begge Meddelelser modtoges med Glæde af H. B., som et Bevis for den Anerkendelse, C. U. K.s Arbejde, for at støtte og samlede rejsende og berøjste Skandinaver, mere og mere finder i vide Kredse.

Desuden var der indløben en Del mindre vigtig Korrespondance, hvorefter det dog fremgik, at der er god Fremgang i de fleste af vore skandinaviske Afdelinger, medens mange af vore tyske Afdelinger saa temmelig holder Stillingen, trods den Masseflugt af Skandinaver, som har fundet Sted i Tyskland i de sidste Maaneder. Derefter sluttedes Mødet.

Hovedbestyrelsesmødet

den 18-11-19.

Uden Bemærkninger godkendtes Protokollen fra Mødet den 26-9, hvorefter Lokallovene fra Søderteljeafdelingen godkendtes. Forretningsføreren meddelte, at de til C. U. K. bevilgede

Beløb var modtaget fra saavel «De samvirkende Fagforbund» som fra «Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk».

I Tyskland skal der betales en Regning paa over 400 Mark for leverede Bidragmærker, og vedtoges det, da den tyske Mark staar i en latterlig lav Kurs i Svejts (14 mod 125 normalt) at betale Regningen fra Hovedkassen istedetfor, som ellers under Krigsaarene, fra Berlin. For at bøde paa det Kurstab, Hovedkassen lider for Øjeblikket ved Indsendelsen af Penge fra de skandinaviske, især de danske Afdelinger, besluttedes det at overføre 2000 Mark til Berlin. Hovedkassen har igen lidt flydende Kapital og kan undvære de ca. 300 Fr., som 2000 M. koster. Vort Kurstab bliver derved mange Gange dækket og vi kan bære eventuelle Kurstab andre Steder. Fra Afdelingen i København var indsendt en Del Materiale, som viste det Liv og den Fremgang der er for Øjeblikket i denne vor største skandinaviske Afdeling. Endvidere var indsendt et Ændringsforslag til Lovene fra samme Afdeling (se under «Foreningsmeddelelser» Red.) H. B. vedtog at fremsætte det til Diskussion, men forbeholdt iøvrigt sin Stilling dertil.

Paa Hovedbestyrelsens Vegne:

C. Möller, Formand. H. J. Larsen, Sekretær.

Fjernt fra Danmark.

Dagbogsblade fra en Rejse til Sydamerika

af Johs. Bertelsen, København.

unchal forsvinder for vort Blik, og de højeste Punkter paa Madeira ses ikke mere. Med fuld Fart stævner «Araguaya» frem over Atlanterhavet mod den næste Havn. Vi er nu uigenkaldelig færdig med Europa for denne Gang. Det næste Anløbsted bliver i — Sydamerika! Alle mine Tanker koncentrerer sig om den nye Verdensdel. Dens Geografi kan jeg paa mine Fingre — mener jeg da! De samme Navne kommer og gaar i min Bevidsthed: Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires. Det er der ingen Ben i, og naar jeg saa blot anbringer nogle Smaabyer imellem de store, udstikker nogle Bjerger,

Floder og Søer og trækker nogle Jernbanelinier hist og her — saa staa Sydamerikas Kort færdig i min Kramkiste! Jeg opdagede først senere, hvor daarlige mine geografiske Kundskaber om Sydamerika var, og hvor stor en «Greenhorn» der stak i mig.

I Skolen mindes jeg at have lært noget om, at Niagara var Verdens største Vandfald. Denne min Børnelærdom er bleven rokket efter at jeg har hørt, at der dybt inde i Brasiliens Urskove findes et Vandfald, hvis Fald ikke alene er større end Niagaras, men ogsaa sender betydelig større Vandmængder ud over sine stejle Klippesider. Folk, der efter brydsomme og livsfarlige Dagsrejser, er naaet frem til Vidunderet dybt inde i Jungelen, fortæller derom med en Åresfrygt i Stemmen, som havde de staaet overfor noget uvirkeligt — noget overjordisk. Og hvis man for Fremtiden vil tale om Bjerge, gør man klogt i at regne med Kordillerne paa Vestkysten af Sydamerika. Der findes uanede Højder — Højder, som i et Leksikon bliver betegnede med et «ca.». Dette «ca.» er saa meget mere værd at lægge mærke til, naar man læser om Himalajas Bjergkæmper — Jordens største! — der staa angivet med et bestemt Antal Meter. Jo, Sydamerika er godt nok med, og den, der tager fejl af det, bliver ubehjælpelig skakmat!

Paa «Araguaya» er alle Nationaliteter repræsenterede, ligesom den altid frysende Indier til den melankolske Bonde fra Kaukasus. Rundt om paa Dækket sidder Udvandrerne i fortrolige Grupper og taler om deres Venner, som de forlod, og om deres Venner, som venter dem paa den anden Side af Atlanterhavet. Deres Forhaabninger til det nye Land er store, og de vender og drejer Chancerne for at se, om der ikke i den velovervejende Plan skulde være en Side, som de havde glemt at regne med. Det er fattige, sparsommelige Mennesker, som maaske har været Aar om at spare Skillingerne sammen for at kunne rejse til Chanceres Land. Naar de deres Ønsker store Maal, at samle en lille Kapital, rejser de tilbage, hvor de kom fra — maaske kun for at begynde et Lappeskomagerværksted i en af Neapels Baggaard eller for at sikre sig en Plet af Ruslands hellige Jord. Det er ikke store Fordringer til Livet, og Synd vilde det være, om de skulde blive skuffede.

Hvis man kan bruge sine Øjne, er der meget interessant at iagttage om Bord paa en Udvandrerdamper. Der sidder en Flok Jøder, letkendelige paa deres store krumme Næser og de sorte Proptrækkerkrøller. Deres Samtale, som ledsages af livlige Haandbevægelser, drejer sig selvfølgelig om de mange Penge, som de agter at fraviste Sydamerika. Et andet Sted er Spaniens Sønner og Døtre samlet om en banjospillende Negersvend. De mørke Øjne straalere i lykkelig Hengivelse i Musikken, og man ser hvor vanskeligt det er for de unge Senoritas at tæmme deres Utaalmodighed efter at komme til at røre Benene i en Tango; men det er for tidligt paa Dagen til at danse, og derfor dulmer de deres Længsel ved at akkompagnere den banjospillende paa Tamburin og med Kastagnetter. Hvor der er lidt Sandsynlighed for at være i Vejen finder man den kofteklædte Russer, som med tungsindige Øjne følger de stadig rullende Bølger. For ham er Livet den bitreste Alvor og en eneste lang Arbejdsdag. Paa et Anker helt ude i Agterstavnen har den bebrillede Vaterlandssøn sat sig til Rette for med tysk Grundighed at gennemgaa den spanske Gramatik. Hans Stammebrødre — Danskerne — giver Pokker i Gramatik; de plejer Mageligheden i Kantinen ved en Seksogtreds og en Seidel Øl!

Rejsen over Atlanterhavet lider mod Enden. Vi har passeret Pernambuco og Bahia, og en Dag mærkes der stigende Uro og Spænding om Bord. De rejsende kaster spejdende Blikke ud over Forstavnen, og Folk, som man aldrig anede eksisterede, og som ikke har ladet sig se under hele Rejsen, dukker pludselig op fra Kahytterne med Sække og uformelige Bylter Tøj. Jeg kender disse Menneskers Skæbne! De skal ud og trække i Brasiliens Kaffe-, Gummi- eller Tobaksplantager. Næsten ukendelige er de bleven, efter at de har pyntet sig til Landgangen. Mænd, som man tidligere antog for Røvere fra Pyrenæerne, optræder nu som Gentlemen med Ringe paa Fingrene og Spanskrørstok i Haanden, og Kvinderne har fuldstændt deres Toilette med en saadan Farverigdom, at en Papegøje vilde blive gul af Misundelse!

Rio de Janeiro er verdensberømt for sin Skønhed og maleriske Beliggenhed. «Sukkertoppen» — saaledes hedder en Klippe ved Havnens Indsejling — hæver sig truende op over det skønne Rio, og inde paa Stranden ser man en af Verdens smukkeste Promenader. Her kom vi af med en stor Del af vore Passagerer, og efter at «Araguaya» havde indtaget Kul, dampede den mod sin sidste Anløbshavn — Buenos Aires.

Regnskab over Spetzlerfondet

for første Halvaar 1919.

	Indtægt	Udgift
Kassebeholdningen fra andet Halvaar 1918	3877.56	
Modtaget fra:		
Hamborg for 1919	25.—	
Bern for første Halvaar 1919	5.—	
Frk. Lorentzen for 1919	6.—	
Forening for ber. Haandv. København 1919	24.39	
Berlin for 1919	20.—	
Zürich for andet Halvaar 1918	12.50	
Understøttelse til Fru Jensen, Arbon		100.—
Laan til C. U. K. (mod 5 0/0 Rente)		1000.—
Modtaget fra Lademann (Afdrag)	20.—	
Laan til C. U. K. (mod 5 0/0 Rente)		1000.—
Modtaget fra C. U. K. for Sangbøger	270.90	
» » C. U. K. (tilbagebetalt Laan plus Renter)	1006.—	
Porto		1.70
	5267.35	2101.70

S T A T U S.

Samlet Indtægt	5267.35
Samlet Udgift	2101.70
Kassebeholdning	3165.65
Varelagerets Værdi	840.60
Tilgodehavende hos Lademann	80.—
» » C. U. K.	1000.—
Samlet Formue	5086.25

Lauritz J. Laursen, Forvalter for Spetzlerfondet.

Revideret og fundet rigtigt

Zürich, den 8-8-19.

Nils Nilsson, Carl Hansen, Revisorer.

Klip ud!

Sidste Aar, lige efter at den ekstraordinære Understøttelse var traadt i Kraft, bragte «Den færende Svend» en lille Oversigt over de ny Understøttelsesbestemmelser. Disse bestaar jo endnu; men i det forløbne Aar er der kommen en Del ny Medlemmer og -Kasserere. For deres Skyld gentages Oversigten her, samt tilføjes — for at faa et samlet Overblik — ogsaa Medlemmernes Pligter:

Oversigt over Medlemmernes Optagelse, Pligter og Rettigheder.

Optagelse og Pligter: 1. For alle Medlemskategorier udgør Indskudet 50 Cts., Medlemsbogen betales med 25 Cts.

2. Det ugentlige Kontingent udgør for aktive (understøttelses og stemmeberettigede) Medlemmer 30 Cts.

3. Kvinder og gifte Skandinaver kan optages som *passive* (uden Understøttelses- og Stemmeret) mod et ugentligt Bidrag af 10 Cts.

4. I Skandinavien kan kun *berejste* optages som aktive Medlemmer. Alle, der opholder sig eller har arbejdet udenfor Hjemlandet regnes for Berejste. *Uberejste* Danske, *uberejste* Svenske og *uberejste* Norske, der lader sig optage i en Afdeling i Hjemlandet, kan kun optages som *passive* mod et ugentligt Bidrag af 15 Cts., der dog regnes dem til gode, naar de kommer til Udlandet. Saa fremt saadanne Medlemmer har været over 26 Uger Medlem (å 15 Cts.), har de Ret til at hæve 15 Fr. i *Rejseunderstøttelse*, og saafremt de *uafbrudt* har været tilmeldt *een Afdeling* over 1 Aar kan de 15 Fr. ogsaa hæves som *Arbejdsløshedsunderstøttelse* (saadanne Medl. har altsaa ingen Ret til Sygeunderstøttelse).

5. Ved et Medlems Død, enten et aktivts eller passivts, er alle Medlemmer *forpligtet* til at klæbe et *Ekstramærke*, som i Tyskland koster 25 Cts., udenfor Tyskland 20 Cts.

Rettigheder: 1. Understøttelsens Maximum: Det højeste Beløb et aktivt Medlem, som *mindst* maa have betalt 13 Ugers Bidrag, kan hæve det første Aars Medlemsskab er 40 Fr., *efter 1 Aars* Medlemsskab stiger dette Beløb til 45 Fr., *efter 2 Aar* til 50 Fr.

2. Maximum for Sygeunderstøttelsen udgør dog kun henholdsvis 25, 30, 35 Fr., og udgør pr. Dag for gifte 2 Fr., for ugifte Fr. 1.50.

3. Arbejdsløshedsunderstøttelsen udgør for gifte daglig 3 Fr., for ugifte bosiddende Fr. 2.50. Som *ugifte bosiddende Medl. regnes:*

a) Saadanne, der *mindst* har været tilmeldt *een Afdeling uafbrudt* 3 Aar. Af deres Maximumsunderstøttelse paa 50 Fr. har de Ret til at hæve 40 Fr. som *Arbejdsløshedsunderstøttelse*;

b) Saadanne, der *mindst* har været tilmeldt *een Afdeling uafbrudt* 1 Aar. Af deres Maximumsunderstøttelse kan der hæve 25 Fr. som *Arbejdsløshedsunderstøttelse*.

4. Rejseunderstøttelsen udgør nu i *Vinterhalvaaret* (til 1 April) pr. Dag: i Svejs 4 Fr., Tyskland og Skandinavien Fr. 4.50, Frankrig 9 Fr. (den særlige dobbelte Understøttelse til Højtiderne er bortfalden). Endvidere kan understøttelsesberettigede Medlemmer, som *efter mindst 8 Dages Arbejdsløshed* rejser til en anden By, hæve 10 Fr. som *Rejseunderstøttelse* i den Afdeling, hvor Vedkommende er Medlem. Beløbet medregnes den øvrige Understøttelse indtil Højstgrænsen.

Klip ovenstaaende Oversigt og Regler ud og indklæb dem i saavel Medlems- som Understøttelsesprotokollen. Da vil du altid vide, hvorledes du skal forholde dig!

Meddelelser fra Forretningsføreren.

Kvitterer for Modtagelsen af følgende Beløb: Zürich Fr. 29.85, Kristiania 166.45, Vejle 30.—, P. Sørensen, Genf 10.—, Stavanger 200.—, Jb. Andersen, Genf 20.—, Odense 150.—.

I den i sidste Numer offentliggjorte Adressefortegnelse er sket følgende Forandringer:

Randers, ny Hule: Söndergades Hotel, Møde hver Lørdag.

Aarhus, Udb.: Fr. Blichfeldt, Dr. Margrethesvej 11⁴, fra 6—7.

Stockholm, Udb.: N. Perssou, Bellmansgatan 5³, från kl 6—7.

Med Bladet følger til de udenlandske Afdelinger, som har danske Tømrere og Blikkenslagere som Medlemmer: danske Tømrer- og Blikkenslagerfagblade.

For de i dette Numer offentliggjorte 3 Dødsfald klæbes Ekstramærker. For i Aar var der i Forvejen 9 Ekstramærker at betale, nu er der altsaa 12 saadanne at klæbe. Dog skal alle 12 Mærker kun klæbes af de Medlemmer, der har været Medlemmer før den 15-2-19 eller som er indmeldt paa denne Dag. Iøvrigt henvises til Oversigten over Medlemmernes Pligter og Rettigheder, som findes andetsteds i dette Numer,

Afstemningsresultaterne fra de forskellige Afdelinger ere nu indsendte, dog kan det samlede Resultat først finde Plads i næste Numer. Skønt et Par enkelte store Afdelinger desværre møder frem med et forbavsende ringe Stemmetail, har den samlede Deltagelse dog været større end ved nogen anden Afstemning under Krigen. Forøvrigt er alle Forslagene *enstemmigt* vedtagne.

Opmærksomheden henledes paa Opfordringen andetsteds om at indsende Bidrag til «Julesvenden». Jeg haaber at ret mange efterkommer Opfordringen! Apropos Julen: de Aviser («Juleviser») som Afdelingerne udsender i den Anledning, bedes sendt til alle Afdelinger; gør ingen Forskel paa de smaa og store Afdelinger! Endvidere udbeder undertegnede sig et Eksempel til Anmeldelse i «Svenden».

Fra forskellige Afdelinger meddeles mig, at der er kommet Medlemmer tilrejsende, hvis Medlemsbøger ikke var afmeldte. Følgen for vedkommende Medlemmer er da bleven den, at de ingen Understøttelse har faaet udbetalt, idet Kassererne med fuldkommen Ret har nægtet at udbetale Understøttelsen. Medlemmer, der afrejser fra en By bedes derfor i egen Interesse om at lades deres Medlemsbog blive afmeldt.

Fra en anden Afdeling meddeles mig, at denne har haft Besøg af et Par «Svende» som var temmelig paa Knæerne og derfor gerne vilde have Rejseunderstøttelsen. «Desværre har vi glemt vore Bøger i Byen, hvor vi kommer fra; men saasart vi har dem, skal vi nok komme med dem, saa Understøttelsen kan blive indskrevet.» Bemeldte «Svende» optraadte med Navernaalen og gjorde ellers et tilforladeligt Indtryk; Kassereren lod Godheden løbe af med sig og udbetalte dem hver de Fr. 4.50, som Rejseunderstøttelsen udgør i Skandinavien, skønt han dog ikke havde noget Bevis for, at de virkelig var Medlem-

mer. «Svendene» saahan aldrig mere, bagefter blev det oplyst, at det var et Par Plattenslagere, som ogsaa tog deres Chance indenfor C. U. K. Resultatet: Kass. en Erfaring rigere og nogle Francs fattigere. For andre Kasserere maa det være en Belæring om at det er godt, naar Svendene bærer Naalen; men naar det gælder om at udbetale Understøttelse er det *ikke* nok; da *fordres* der ogsaa en *Medlemsbog*.

Da dette Numer er det sidste før Julenumret, gør jeg allerede opmærksom paa, at *alle* Afdelinger er *forpligtet til at indsende Regnskab for December!* Og se at faa saa mange Restancer ind som muligt, saa det nye Aar i den Henseende begynder paa en god og heldig Maade. I god Tid vil Restancelisterne blive udsendte.

H. J. Larsen.

Foreningsmeddelelser.

Aarhus. Paa Generalforsamlingen den 18-10 valgtes til Kasserer Fr. Blichfeldt, Snedker, Horsens.

Med skand. Hilsen W. Lassen, Sekretær.

Horsens. Lørdag den 6 Sept. afholdt den nystiftede Forening her Stiftelsesfest paa Hotel Hafnia, hvor ca. 30 Naver samledes med deres Damer. Efter en lille Svingom samledes man om Kaffebordet, et Par i Dagens Anledning forfattede Sange blev afsungne, hvorefter Kassereren holdt Talen for C. U. K. samt overgav Foreningen et af ham selv malet Banner. Igen fik Naverne Lejlighed til at træde Dansen, til Kl. 1, da vi gik løs paa Smørrebrødet med dertil hørende store Snapse, og først sent forlod Naverne «Hafnia» efter en i alle Maader vel tilbragt Naverfest.

Med skand. Hilsen Knud Petersen, Sekr.

Köbenhavn. Paa den ord. Generalforsamling, som afholdes Lørdag den 1 Nov. valgtes følgende nye Bestyrelse: Formand: Læderarbejder Chr. Jensen; Næstformand: Garver J. K. Petersen; Sekretær: Maler Frederik Möller; Forretningsfører: Skræder Guldager Hansen; Skramleriforvalter: Maskinarbejder Berner Nielsen.

Desuden vedtoges det at indsende følgende Forslag til C. U. K.s Love § 4:

Det foreslaaes at der i C. U. K.s Love § 4 efter gifte indskydes et Parantes, hvori der staar:
(i Skandinavien ogsaa ugifte).

Med Naverhilsen V. E. Gottschalk.

Kristiania. Paa Generalforsamlingen her den 3-10 valgtes til Kasserer Carl Petersen («Luksus»), Mekaniker, Skanderborg; som Sekretær genvalgtes undertegnede.

Med skand. Hilsen Einar Christensen.

Södertelje. På generalförsamling den 25-9 valdes till ordförande Gustav Peterson (gjenvald); kassör Oskar Fransen og till sekreterare undertecknad.

Med skand hälsning Erik Andersson.

Stavanger. Paa en livlig og godt besøgt Generalforsamling her den 3-10 valgtes til Næstformand Cementstøber Jens Jul Möller, Aarhus. Til Sekretær genvalgtes undertegnede Maler, Odense.

Med skand. Hilsen Nic. Olsen.

Zürich. Paa den ordinære Oktobergeneralforsamling valgtes til Formand H. J. Larsen, Murer, Kbhvn.; Kasserer Kaj Andersen, Jerndrejer, Kbhvn.; Sekretær undertegnede Skræder, Vejle. Samtidigt foretoges Valg til H. B.: som Formand, Næstformand og Bisiddere genvalgtes henholdsvis Ch. Möller, Blikkenslager, Kbhvn.; Kaj An-

dersen, Jerndrejer, Kbhvn.; Lauritz Nielsen, Skræder, Kbhvn.; Carl Hansen, Malerm., Saksköbing. Som Bisidder nyvalgtes undertegnede.

Med skand. Hilsen

Georg Pedersen.

Personalia.

To forfærdelig gamle Dreng, stabile Aarhusnaver: Snedker Elikofer og Tømrer Valdemar Jensen ere begge indtraadt i den hellige (!) Ægtestand. «Den farende Svend» sender de nygifte Naver og deres Koner de *hjerteligste* Lykønskninger!

Taksigelse.

For de, i Anledning af vort Bryllup, skænkede Gaver en Tak til C. U. K.; Skandinavisk Haandværkerforening, Afdl. C. U. K., Hamborg, Bestyrelsen for samme; Skandinavisk Foreningshjem. Ligeledes Tak til alle andre, som paa-tænkte os med Gaver og Telegrammer, hvilke vi alle opbevarer og værner om som kære Erindringer. *Hjertelig Tak!*

Hamborg i Sept. 1919.

Peter og Ottilie Olsen.

Medl. Nr. 3481

Axel H. Möller

Maskinarbejder («den stille»), født 3-3-89 i Kbhvn. og indmeldt den 21-10-11 i Schaffhausen, er afgaaet ved Døden den 9-9-19.

Köbenhavnsforeningen.

Medlem Nr. 2443

Carl Georg Branai

Cigarmager, født den 24-10-82 i Aalborg, er den 12-9-19 død i Aalborg.

Aalborgforeningen.

Medlem Nr. 4615

Anna Dorothea Hansen

Enke, født den 8-5-59 i Sønderborg, indmeldt i Kiel den 5-1-18 er afgaaet ved Døden den 6-11-19.

Kielerforeningen.

Æret deres Minde!

Redaktion og Ekspedition:

H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerei Zürich.

JULE-SVENDEN

1 * 9 * 1 * 9

Til C. U. K.s Medlemmer!

Atter Jul! Hjemmenes Fest! Den Fest, der fejres *størst* i de nordiske Lande, fordi *Hjemmet* har større Betydning dér end andre Steder paa den vide Jord. Og aldrig har vel saa mange berejste Svende kunnet fejre Julen *hjemme*, hos deres Kære, som netop til denne Jul. En rigtig Svend føler ikke Hjemvé eller lader sig i alt Fald ikke mærke dermed. Og dog har vi alle mærket en egen Følelse til Julen, en Følelse, vi ikke talte højt om; men som hver bar inderst i sit Hjerter, og det, skønt det slet ikke var saa svært at fejre Julen som Nav i den «gode, gamle Tid». Dengang straalte, i hver eneste stor og større By paa Kontinentet, Juletræerne i de skandinaviske Foreninger. I den varme og smukt pyntede «Hule» samledes de bosiddende og de unge Naver, der var saa heldige at have Arbejde, sammen med dem, som kom fra Landevejen. Følelsen af at være sammen i Glansen af Mindet fra Barndommens Fest derhjemme hos Far og Mor, gav det hele en Stemmning, saa glad-vemodigt og bevæget, at ingen, der har oplevet en Julefest i Udlandet mellem Landsmænd og Kammerater, nogensinde glemmer det. Nu straalte ikke saa mange Juletræer, pyntet med de skandinaviske Flag, syd for Gjedser, og Kredsen, der Juleaften kommer sammen for at fejre en *nordisk* Jul er Aar for Aar bleven mindre. Ja, *det er*, som om Følelsen af vort ringe Antal herude bringer en Følelse af Forladthed med sig, som vi ikke tidligere har kendt. Maatte da vor Julefest herude blive præget af et saa inderligt Sammenhold og Kammeratskab som aldrig før!

Vi Naver i Svejs og Frankrig er vel faa i Antal; men vi kan da i alt Fald fejre en nordisk Juleaften; vi kan faa alt, hvad vi vil, selv om det er dyrt nok. Men i Tyskland! Dér er vel Skandinavernes Antal ogsaa svundet mægtig ind; men endnu er der Hundreder af Skandinaver tilbage og for dem vil Julen oprinde saa forladt og fattig som det aldrig før havde været muligt at tænke sig. Svende! Grundet paa Forhold, som skal blive nærmere omtalt i den første «Svend» efter Nytaar, udkommer dette Blad i et mindre Format og under en anden Form end ellers. Og grundet paa de elendige Forhold, Mellemeuropa, og dermed ogsaa de derværende Skandinaver, lider under, vil vi — for en Gangs Skyld — appellere til Medlemmernes gode Hjerter: I, der har fejret en glad Jul sammen Jeres Kære eller som i alt Fald ikke har savnet noget i Julen, tænk paa den Nød og Elendighed, der hersker i mangfoldige skandinaviske Hjem i Tyskland. Lad ikke Aaret været gaaet til Ende før I, der har Raad dertil, har givet Jert Bidrag til den Indsamling, C. U. K.s Hovedbestyrelse har iværksat til Fordel for vore nødlidende Landsmænd og Kammerater i Tyskland og hvorom de til Afdelingerne udsendte Cirkulærer giver al ønskelig Oplysning. Først da har I fejret den *rette Naverjul*: Hjælpsomhedens og Kammeratskabets Jul!

Forleden Dag fejrede C. U. K. sin 20aarige Fødselsdag; trods de fem sidste Aars Modgang er C. U. K. stadig gaaet fremad og vil ogsaa gøre det i Fremtiden. Engang faar vel «Krigstidsforholdene» Ende, og selv om der nu, da det dog gaar — omend langsomt — opad, kommer en Opgave at løse for os, som vil stille Fordringer til os, saa vil vi med Glæde tage den med. Bag- efter — naar Forholdene er bleven mere menneskelige — vil vi holde om saa mere sammen, føle os ikke alene som Skandinaver, som Landsmænd; men ogsaa som *Kammerater*!

Og nu **„Glædelig Jul!“** og et **„Godt Nytaar!“** Allesammen!

Redaktionen.

J U L !

Du kommer med Fred til vort Hjerte,
du kommer med Lys til vort Bord.
Du kommer med Trøst for vor
Smærte

og er kun et eneste Ord.

Du bringer den Sørgende Glemsel,
og Længsel hvert higende Sind.
Du lister dig ind i hvert Fængsel
og glatter den furede Kind.

Og gik end de solfyldte Dage
for evigt forbi vor Dør.

Du kommer dog stedse tilbage,
og *du* er den samme som før.

Om ude vi fristed at være,
du fandt altid Vejen til os.
Og fjernt fra vort Hjem, vore Kære
kom du, alle Mile til Trods.

Kom du med Brev fra derhjemme
kom du med Hilsen fra Mor.
Med alt, som vi aldrig kan glemme
hvor end vi færdes paa Jord.

Og du gav vor Længsel Vinger
og styrked vort Haab og vor Tro.
Og Tidernes Kløft du betvinger
med Mindernes bærende Bro.

— — — Nu straalder den store Stjerne
paa Himmellens dybsorte Hvælv.
— — Har du en Ven i det fjerne,
han ser den saavel som du selv.

5-12-19.

Erasmus.

In Memorandum

af *Johs. Bertelsen, København.*

Det kan maaske synes en hasarderet Paa-stand, men jeg tror alligevel at ethvert Menneske i mere eller mindre Grad er befængt med en Særhed. Nogle har en sand Mani for at samle paa Frimærker; for andre staar en stor Samling af Mønter, Postkort, Bøger, Malerier, Antikviteter eller lignende som Indbegrebet af alt himmelsk. Samlermaniens Virkefeld er stort og ubegrænset, og jeg tror som sagt, at ethvert Menneske har en Rem af Huden — jeg selv iberegnet.

Det var i høj Grad paakrævet, at der blev rømmet grundigt op i mine Skuffer. Alt laa hulter til bulter. Gamle Avisudklip, Breve og Postkort blandede sig i broget Kaos med smaa Stumper Seglgarn, Programmer, Visitkort og løse Blade af en Lommebog med Adresser, som nu var uden Betydning. Det er nu min Særhed, at jeg ikke straks brænder saadant Ragelse, som er uden Værd for Fremtiden. — Jeg tog rationelt paa Tingene og tømte Skuffernes Indhold ud paa Bordet. Det meste gik i Kakkellovnen, men et og andet blev lagt til Side til et grundigere Gennemsyn. Deriblandt var en Annonce fra «Berliner Tageblatt» og et Brev i en lille blegrød Konvolut. Til begge disse Ting knytter der sig Minder, som Aarenes Barskhed og Om-

skiftelighed endnu ikke har faaet Bugt med og som nu stod lyslevende for mig i al deres Tristhed.

I.

Den skærende hvide, elektriske Belysning straaled ud over Stettiner Bahnhof. Juletravlheden var paa Kulminationspunktet, ud og ind bølgede Menneskemængder, stødende og puf-fende og uden at tage det mindste Hensyn til astmatiske Familiemødre og vrælende Unger. Her gjaldt det om at bruge Albuerne og bore sig frem. Med stort Besvær lykkedes det mig at naa frem til Ventesalen og knibe en Plads ved Hjørnet af et Bord. Der var længe til Tog-tid, og efter et grundigt — om end besværligt — Forsøg paa at komme igennem Nyhederne i «Berliner Tageblatt», tog jeg, i Mangel af bedre Beskæftigelse, fat paa at studere de mange travle Julerejsende. Hvor antager Menneske-nes Ansigter i Grunden besynderlige Former i Kampen for at komme frem i første Række. Den gemytlige, ølmavede Sydtysker, som for lidt siden sad ved samme Bord som jeg, er kommen i Klemme i Trængselen og Sveden perler ned over hans Ansigt, som var han ved at himle og øjensynligt ærgres det ham ko-lossal, at den stive, flegmatiske Englænder foran ham ikke rører sig ud af Pletten. Vimse Jøder farer rundt med Overfrakken flagrende til alle Sider, medens den snørte Officer tager Situa-

tionen med den Ro og Blaserthed, som Standen kræver. Bebrillede Guvernanter og højtidsstemte Backfische tripper nervøse frem og tilbage, som vilde de nærmeste Minutter afgøre deres Livsskæbne. Her er det Virvar som hører Dagene til op under Jul.

Jeg tager atter fat paa Avisen, og begynder at læse Theater- og Koncertannoncerne, men pludselig fanges mit Blik af en lille Opsats. Hvad der den Gang — for 7—8 Aar siden — drev mig til at klippe Annoncen ud, ved jeg ikke; men nu ligger den for mig i Aften, bleget og flosset i Kanterne.

Hans Heinrich! Kom hjem; alt er tilgivet!

Din Mor.

Andet stod der ikke; men hvilken Sum af Sorg ligger der mon ikke bag disse faa Ord. Men hvor stor Sorgen og Bitterheden end har været, Moderkærligheden, den ukueligste og stolteste af alle Følelser har sejret, og kalder nu den forstødte, den vanærede tilbage. Alt er tilgivet!

Saa blev det Togtid, og Ekspressen dampede ud i Natten paa Vej hjem. Forhaabentlig fandt ogsaa Hans Heinrich hjem den Jul.

II.

Det var det første Aar jeg var ude. I en af Rhinbyerne kom jeg til at bo hos en lille Familie. Alt var Skønhed og Harmoni, og maaske var det rigtigt, naar min Logifatter sagde, at hans Familie var den lykkeligste i Verden! Men i saa Fald delte de broderligt ud af deres Lykke til mig og faa var de Søndagsture, som jeg ikke var med paa. Det var en henrivende Sommer og aldrig har jeg lært at kende en Egn i saa kort Tid, som den «Verdens lykkeligste Familie» og jeg tog ud sammen. Solstraalen i vor Tilværelse var den lille guldlukkede Elsebeth, og naar hun om Aftenen satte sig til Klaveret og med sin spæde Stemme sang om det skønne Rhinland, da straaede Forældrenes Øjne af Glæde og Stolthed.

Men al Ting her i Verden faar jo en Ende, og Tiden kom da ogsaa, hvor jeg maatte drage videre. I Begyndelsen var min Korrespondance med Familien ret regelmæssig, men efterhaanden som Tiden gik, blev Forbindelsen kun opretholdt ved et Kort nu og da, indtil Verdenskrigen satte det sidste Punktum.

Saa en Dag i Sommeren 1917 modtog jeg et Brev, skrevet med store, stive Bogstaver. Det var fra Elsebeth. Hun havde hidtil kun sendt mig en Hilsen paa Faderens Breve eller Kort, og det hun nu meddelte mig bortvejrede straks det lyse Humør, som Sommerens Skønhed havde sat mig i. Hendes Fader var under et Stormangreb faldet paa Vestfronten. Det var Brevets Kvintessens, og derom skrev hun saa hjerte-

varmt, som kun den skriver, der har mistet det bedste i Verden

* * *

En ny Tid fødes. Ja, det er rigtigt; men dens Vej gaar over Tusinder Døde, over ødelagte Hjem og over brændte Byer og hærgede Egne. Under ulidelige Pinsler, under Savn saa frygtelige for Menneskeheden som aldrig før kommer den ny Tid til Verden. Kanonernes Torden og Mitrailleusernes Skratten kan ikke standse den — med den er dyrekøbt

Derfor vil Elsebeths Skæbne ogsaa altid for mig staa som et flammende Memento mori over det Samfund, som slap Vildyret løs.

~ Naverjul. ~

Mel.: Kong Christian den IV. har Nyboder rejst.

Nu Julen den bringer hver Nav i sit Skød
Saa kære og dejlige Minder.
Hvad Glæde i Julen i Hjemmet vi nød
I Tanken nu for oprinder.

Thi Julen den er dog for alle og hver
Den Fest, som paa Jorden vi minde.
Hver farende Svend, hver Nav som er her
Tilsammen en glad Jul vil finde.

Naar vide fra Hjemmet vi rejser paa Jord
Naar Sneen derude sig lejrer.
Naar Grænen er smykket og dækket vort Bord
Saa Julen i Hulen vi fejrer.

Düsseldorf, Julen 1919.

L. Möller

Lidt om at rejse . . .

Nu kommer vel, trods alt, snart igen den Tid, da en ung Svend, uden at risikere altfor store Genvordigheder, tør vove sig sydpaa; og da tror jeg, det er paa sin Plads at give et Par gode Raad til dem, der agter sig ud at se sig om og lære andre Forhold at kende end dem, man finder indenfor Skandinaviens i mere end een Henseende lidt snævre Grænser. Og det mener jeg mig nok beføjet til i min Egenskab af «gammel Nav», en Titel, jeg er ikke lidt stolt af.

Først og fremmest maa I huske paa, og det kan ikke noksom ind-kærpes, at i det Øjeblik, man overskrider en Grænse imellem to Lande, faar man med Folk at gøre, der har et ganske andet Tankesæt og ser paa Livet paa en ganske anden Maade end dér, hvor man kom fra. Og her er det en stor Fordel, om man forstaar at læmpe sig lidt derefter; Tanker er jo toldfri, ser man Ting eller Forhold, som man synes gør Indtryk af at høre en lavere-staaende Kultur til en ens egen, saa gør man vel i at beholde sin Mening for sig selv og ikke give synligt Udtryk for sin Ringeagt; mange Gange hænder det forøvrigt, at man ved nærmere at lære Forholdene at kende i det nye Land, man kommer til, efterhaanden faar Øjnene op for, at det, man i Begyndelsen ansaa for at være Tegn, paa Mangel paa moderne Fremskridt, netop er det efter de klimatiske Forhold osv. mest passende for de stedlige Forholds Vedkommende.

I gamle Dage, d. v. s. for 5—6 Aar siden, da alt gik i sin rigtige Gænge, kunde man roligt risikere at rejse udenlands bare man havde tilstrækkeligt med Penge til paa en ordentlig Maade at komme med Jernbanen til en af de nordtyske Byer; selv om man med Ankomsten var temmelig tomhændet, var der dengang mangfoldige Udveje, først og fremmest var det jo saa uhyre nemt, altid at faa Arbejde saagodtsom øjeblikkeligt, snart sagt i et hvilket som helst Fag. Saa nemt gaar det vist ikke nu mere; derfor maa det indtrængende tilraades at være bedre garderet i den Retning nutildags; Fagforenings- og C. U. K.-Understøttelsen er jo kun som en Draabe i Havet med de Priser paa alting, som vi nu har. Og saa maa Rejseruterne nok lægges lidt om i Sammenligning med tidligere Tid. Tyskland har sikkert for mange Aar udspillet sin Rolle som det Land, der kunde give Arbejde til sine egne og saa endda altid manglede Folk til at hjælpe sig. Heller ikke i Svejts bliver der for det første stort at gøre, selv om her Forholdene ligger betydeligt bedre. Det er Belgien, Frankrig og England, Naverne frem for alt skal søge til nu. Man vil maaske indvende, at Sprogvanlighedene i de nævnte Lande er betydeligt større; jeg tror, det er kun tilsyneladende; kunde Naverne tidligere paa et Par Maanedes naa til at tale «Naver-tysk», bliver det vel ikke vanskeligere at kunne «Naver-fransk» eller ditto Engelsk. Og der er fremfor alt Arbejde og Fremgang i samme Grad, som der er Tilbagegang i Tyskland. Saasnart Forholdene, hvad der sikkert ikke vil vare længe, bliver noget afklarede i Balkan-staterne, bliver dér noget at rive i, — og saa maa jeg gøre Naverne opmærksom paa, at der er et Land, der hedder Spanien, hvor Lønnen ikke er høj, ej heller er her stort at lære, da Industrien først har begyndt at udvikle sig i større Stil i Løbet af den sidste halve Snes Aar; men jeg tager ikke i Betænkning at paastaa, at det er det Land i Europa, hvor der er mest at se, baade for den, der har Øje for Naturens Skønhed, og for den, der mere har Sans for Studiet af Folkeejendommelighederne. Det er ikke nemt at finde Arbejde hertilands, men heller ikke vanskeligere, end at enhver, der ikke er bange for at tage fat og iøvrigt er i Stand til at sætte sig ind i de noget fremmedartede Forhold, nok vilde kunne finde noget passende. Det skulde glæde mig, om her engang skulde komme nogle Naver herved, saa vi kunde faa en C. U. K.-Afdeling stablet paa Benene; det er nu snart mange Aar siden, at jeg har haft Lejlighed til at sidde med rigtige Naver og «spinde» omkring et af de gammel-dags runde Borde, saa jeg har ligefrem helt Hjemvæ!

Madrid, den 6 December 1919.

En gammel Nav.

I Juletanker —

Det er halvmørkt. Udenfor er det koldt; som for at drille Menneskene har Vinteren meldt sig tidlig og kraftig i det Herrens Aar 1919, der aldrig havde Brændsel nok.

Men i min Stue er lunt nok, i alt Fald *endnu*. Det knitrer og brager i den store gammeldags Kakkelovn, i Halvmørket lyser Ilden nok saa hyggeligt, og da jeg synes det er lidt for tidlig at tænde Lys, nyder jeg Skumringen ved min gode varme Kakkelovn, som ganske vist en moderne engelsk Kamin vilde rynke paa Næsen af. Men ogsaa min jævne Ovn formaar at gøre det samme som dens højformemme engelske Kollega; thi uden at jeg egentligt ved af det, er jeg ved dens blaffende Skær traadt ind i Erindringens store, brogede Rige —

Snart er det Jul og uvilkaarligt søger min Tanke tilbage til den Jul, de andre Aar har bragt mig — —

Jeg ser først Julen i Hjemmet. *Alle* er de lige straalende og selv ved grundig Eftertanke synes jeg, at Barndommens og Ungdommens Jul er den samme, glider saadan over i hinanden, at jeg ingen Forskel husker. En Undtagelse danner maaske den Jul jeg første Gang fejrede som *Svend*. Jeg ser Gaverne blive flere og værdifuldere.

Videre glider Tanken frem. Jeg er i det mørke, u-gæstfri Westfalen; min første Jul i Udlandet! Alene Dansk i en af disse hæslige Minebyer, hvor alt synes saa trist og kedeligt. Hvor jeg boede, skulde Julen ogsaa fejres: første Juledag stod den paa stegt Fisk! Nu synes jeg ellers meget godt om Fisk, kun mente jeg, at Fisk og Jul ikke passede godt sammen. Og hvad der forundrede mit uerfarne Sind saare var, at disse Folk, der ganske vist var Katholiker, ikke skænkede Juleaften en Tanke. *Det* kunde jeg den Gang ikke rigtig forstaa! Da jeg kom hjem fra Arbejde var endnu ikke kommet noget hjemme fra, skulde de virkelig have gienet mig derhjemme! Nej, med den sidste Post kom der et langt Brev, og saa en Pakke Blade. Midt i Ensomheden gjorde Hilsenerne fra de Kære derhjemme godt — og Bladene. Danske Blade havde jeg ikke set i lange Tider. Da det var Sengetid var jeg endnu ikke træt af at læse, krøb i Seng i mit kolde Kammer og læste og læste, til henad Morgenstunden. Sov saa til Middag, da jeg stod op til Fisk. *Jeg* havde haft *min* Jul.

Næste Jul er jeg i den skønne Elbby: i Dresden. Min første Jul i Udlandet sammen med Landsmænd. Vi var kun en 20—25; men hvad der var bedre, var at den rette Stemning hvilede over vor Julefest. Der var, hvad der hører med til en hjemlig Juleaften: Risengrød og Gaasesteg med Kartoffler og Rødkaal. Og omend Risengrøden ikke smagte ganske som hjemme og Rødkaalet ikke havde den søde Bismag, som vistnok kun de *nordiske* Mødre forstaaer at tilsætte den, saa var der meget andet, som jeg ikke kendte før: Samværet med unge glade Kammerater og med forstaaende, bøsiddende Landsmænd, det zünftige og dog godmodige Naverhumør og — de lystige, originale Naversange. Jovist, det var en rigtig Naverjul!

Og videre iler Tanken frem. Igen er det Jul. Jeg er nu kommet til Limmats Athen. I Gewerkschaftshaus' største Sal skal de gode Zürichernaver fejre deres Juleaften. I den storslaaet udsmykkede Sal samler Naverne sig omkring de festligt pyntede Borde. Stadig kommer der flere og flere ialt vel en 80—90 Stk.; men den rette Stemning er endnu ikke kommen. Da lyder der Trampen og Støj paa Trapperne: det er de *valsende* Svende, der nu kommer i Flok og Følge fra Fatter Meyers berømte Herberge i Geigergasse. Og ind træder, i et Antal af ca. 30, Foreningens Hædersgæster. Mange bære umiskendelige Spor af Landevejen, men *Svendehumøret* har de i Behold, og de bringer *Julestemningen* med sig.

Og videre iler Tanken. — Det er under den store Krigs Tegn, at vi skal fejre Julen i den gamle Naverby: Zürich. Vi er svundet svært ind i Antal; men til Gengæld maaske vundet i Sammenhold. De unge Svende er bleven gifte, Fædre. Det er som Foreningen er bleven een eneste stor Familie, der s'utter endnu tættere sammen til Julen. Og Jul efter Jul har vi sagt til hverandre: «til næste Jul har vi Naverne her.» Naverne?: Den store ukendte Masse af skandinaviske Svende!

Vi holder *Skansen*; men spørger endnu: *hvornaar kommer I, Svende?!*

Svejtsernaven.

Redaktion og Ekspedition:

H. J. Larsen, Postfach Zürich (Schweiz).

Genossenschaftsdruckerei Zürich.